

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM VYŠŠÍHO GYMNÁZIA

Zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro
gymnázia

GYMNÁZIUM J. V. JIRSÍKA

Název programu
Gymnázium Jana Valeriána Jirsíka II

Obory
79-41-K/81 Gymnázium
79-41-K/41 Gymnázium

Počátek platnosti
1. září 2022

2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
1. ročníky	1. ročníky	1. ročníky	1. ročníky
2. ročníky	2. ročníky	2. ročníky	2. ročníky
3. ročníky	3. ročníky	3. ročníky	3. ročníky
4. ročníky	4. ročníky	4. ročníky	4. ročníky

Obsah

1	Identifikační údaje.....	6
1.1	Název	6
1.2	Vzdělávací program	6
1.3	Studijní forma vzdělání.....	6
1.4	Předkladatel	6
1.5	Ředitel školy.....	6
1.6	Zástupci ředitele	6
1.7	Výchovný poradce.....	6
1.8	Prevence rizikového chování.....	7
1.9	Školní psycholog.....	7
1.10	Hlavní koordinátor ŠVP.....	7
1.11	Předsedové předmětových komisí.....	7
1.12	Zřizovatel školy.....	7
2	Charakteristika školy	8
2.1	Silné stránky	9
2.2	Příležitosti	9
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	10
3.1	Zaměření školy.....	10
3.2	Profil absolventa.....	10
3.3	Podmínky přijetí ke vzdělávání na gymnáziu.....	10
3.4	Organizace maturitní zkoušky	11
3.4.1	Organizace společné části maturitní zkoušky	11
3.4.2	Organizace profilové části maturitní zkoušky.....	11
3.5	Pojetí školního vzdělávacího programu.....	12
3.5.1	Učení.....	12
3.5.2	Objevování.....	12
3.5.3	Myšlení a uvažování.....	12
3.5.4	Komunikace	13
3.5.5	Kooperace.....	13
3.5.6	Práce.....	13
3.5.7	Adaptace.....	13
3.6	Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	13
3.7	Výchovné a vzdělávací strategie.....	15
3.8	Školní preventivní strategie na období 2020–2025	17
3.8.1	Analýza současné situace.....	18
3.8.2	Vymezení pojmů	18
3.8.3	Cíle.....	19
3.8.4	Metody a formy práce užívané v prevenci	20
3.8.5	Zapojení primární prevence do výuky.....	20
3.8.6	Pravidelné aktivity specifické primární prevence ve škole.....	21

3.8.7	Nespecifická primární prevence - volnočasové aktivity	21
3.8.8	Spolupráce s rodiči	22
3.8.9	Školní poradenské pracoviště.....	22
3.8.10	Spolupráce s organizacemi a institucemi	23
3.9	Podpora žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.....	23
3.10	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	24
3.11	Začlenění průřezových témat	24
4	Učební plán	27
4.1	Tabulovaný učební plán	27
4.2	Nabídka zájmové činnosti	28
5	Vzdělávací oblasti	29
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	29
5.1.1	Český jazyk.....	29
5.1.2	Anglický jazyk.....	34
5.1.3	Německý jazyk.....	40
5.1.4	Španělský jazyk.....	47
5.1.5	Francouzský jazyk.....	53
5.1.6	Ruský jazyk	58
5.2	Matematika a její aplikace.....	63
5.2.1	Matematika	63
5.3	Člověk a příroda.....	68
5.3.1	Fyzika.....	68
5.3.2	Chemie.....	72
5.3.3	Biologie	76
5.3.4	Zeměpis.....	81
5.4	Člověk a společnost.....	84
5.4.1	Základy společenských věd.....	84
5.4.2	Dějepis.....	88
5.5	Umění a kultura	92
5.5.1	Estetická výchova – hudební.....	92
5.5.2	Estetická výchova - výtvarná	97
5.6	Člověk a zdraví.....	100
5.6.1	Tělesná výchova.....	100
5.7	Informatika a informační technologie	103
5.7.1	Informatika a výpočetní technika	103
5.8	Volitelné vzdělávací aktivity	107
5.8.1	Literatura a komunikace.....	107
5.8.2	Konverzace v anglickém jazyce.....	108
5.8.3	Seminář k B2First.....	109
5.8.4	Seminář k C1Advanced	110
5.8.5	Konverzace v německém jazyce	111
5.8.6	Konverzace ve španělském jazyce	112
5.8.7	Konverzace ve francouzském jazyce	113
5.8.8	Základy ruského jazyka	114
5.8.9	Ruština pro maturanty.....	115
5.8.10	Latinský jazyk	116
5.8.11	Seminář a cvičení z matematiky	116
5.8.12	Deskriptivní geometrie.....	117
5.8.13	Seminář a cvičení z fyziky.....	118
5.8.14	Seminář a cvičení z chemie	119

5.8.15	Seminář a cvičení z biologie.....	123
5.8.16	Kapitoly ze zeměpisu.....	124
5.8.17	Společenskovědní seminář	125
5.8.18	Seminář z psychologie.....	126
5.8.19	Seminář z filosofie.....	127
5.8.20	Ekonomie	128
5.8.21	Kapitoly z dějepisu.....	132
5.8.22	Dějiny hudby	133
5.8.23	Dějiny umění	133
5.8.24	Informatika a programování	134
6	Hodnocení žáků	136
6.1	Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (v souladu s §51 až §53 školského zákona) 136	
6.1.1	Zásady průběžného hodnocení a hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení.....	136
6.1.2	Kritéria stupňů prospěchu	136
6.1.3	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření	137
6.1.4	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření	138
6.1.5	Chování žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:	139
6.1.6	Celkové hodnocení žáka na vysvědčení:	139
6.1.7	Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách.....	140
6.1.8	Průběh a způsob hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu	141
6.2	Autoevaluace školy.....	141
6.2.1	Oblasti, kritéria, nástroje a cíle autoevaluace.....	141
6.2.2	Časový harmonogram autoevaluace.....	142

1 Identifikační údaje

1.1 Název

Gymnázium Jana Valeriána Jirsíka II

Školní vzdělávací program zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

1.2 Vzdělávací program

osmiletý vzdělávací program pro vyšší stupně osmiletého gymnázia

čtyřletý vzdělávací program pro čtyřleté gymnázium

1.3 Studijní forma vzdělání

denní

1.4 Předkladatel

Gymnázium Jana Valeriána Jirsíka

Fráni Šrámka 23

371 46 České Budějovice

IČ: 60076135

IZO: 060076135

REDIZO: 600007995

Tel: +420 387 423 017

1.5 Ředitel školy

RNDr. Jaroslav Pustina – M, Fy

Tel: 387 422 640

pustina@gjvj.cz

1.6 Zástupci ředitele

Mgr. Jana Hadravová – M, Fy, IVT

hadravova@gjvj.cz

Mgr. Jan Ptáčník – M, Fy

ptacnik@gjvj.cz

Tel: +420 387 200 056

1.7 Výchovný poradce

Mgr. Petr Janáček – M, IVT

janacek@gjvj.cz

1.8 Prevence rizikového chování

Mgr. Václav Kuneš – D, ČJ
kunes@gjvj.cz

1.9 Školní psycholog

Mgr. Markéta Láchová
lachova@gjvj.cz

1.10 Hlavní koordinátor ŠVP

Mgr. Jan Ptáčník – M, Fy
ptacnik.@gjvj.cz
Tel: +420 387 200 056

1.11 Předsedové předmětových komisí

Český jazyk	Mgr. Ilona Gottwaldová
Anglický jazyk, ruský jazyk	Mgr. Kateřina Hessová
Německý jazyk	Mgr. Adéla Schacherlová
Dějepis, zákl. spol. věd	Mgr. Dana Šimečková
Matematika	Mgr. Dana Kabelová
Fyzika	Mgr. Jan Ptáčník
Chemie	Mgr. Jana Schmidtmayerová
Biologie	Mgr. Helena Kubíčková
Zeměpis	Mgr. Lenka Říhová
Tělesná výchova	Mgr. Miroslav Blažek
Výpočetní technika	Mgr. Jana Hadravová
Estetická výchova	Mgr. Eliška Polívková

1.12 Zřizovatel školy

Jihočeský kraj
U Zimního stadiónu 1952/2
370 76 České Budějovice
Tel: 386 720 111
Platnost dokumentu od: 1. září 2022

Podpis ředitele školy:

LS

2 Charakteristika školy

Škola se nachází nedaleko centra města v secesní historické budově z roku 1903. Je dobře dosažitelná MHD. Jedná se o uzavřený komplex, na jehož dvoře je vybudováno sportoviště s umělým povrchem. V přístavbě jsou umístěny šatny, nad nimi počítačové učebny a v půdní vestavbě učebny hudební a výtvarné výchovy. Pro žáky školy je zajištěno stravování ve školní jídelně Střední integrované a vyšší odborné školy hotelové vzdálené asi 100 m od budovy školy ve Šrámkově ulici. Ubytování škola žákům nezajišťuje. Během vyučování je žákům k dispozici školní bufet.

Škola má celkovou kapacitu 264 žáků nižšího gymnázia, celková kapacita školy je 561 žáků. Ve čtyřletém studiu má škola 9 tříd, v osmiletém studiu má škola 8 tříd.

Pedagogický sbor má v současné době přes 45 vyučujících všeobecně vzdělávacích předmětů se 100% aprobovaností. Výchovným problémům se na škole věnuje výchovný poradce, na škole také působí asistent pedagoga a koordinátor prevence sociálně-patologických jevů. Výchovný poradce a koordinátor prevence sociálně-patologických jevů poskytují také kariérové poradenství. Na škole také působí školní psycholog. Pedagogický sbor je stabilizovaný a genderově i věkově vyvážený. Celý pedagogický sbor prošel v posledních letech mimo jiné školením na digitální gramotnost, čtenářská gramotnost a vedení třídnických hodin. Každý pedagog má v kabinetě k dispozici vlastní počítač nebo notebook. V každém kabinetě je k dispozici tiskárna, kopírka s tiskárnou je pak také umístěna na chodbě školy. Kromě 17 kmenových učeben jsou na škole odborné učebny chemie, biologie, výtvarné výchovy, hudební výchovy a dvě učebny fyziky a dále moderně vybavené laboratoře chemie, fyziky, biologie, dvě laboratoře cizích jazyků a dvě laboratoře výpočetní techniky. Na škole také vznikla jedna multimediální učebna. V každé učebně a laboratoři je k dispozici počítač nebo notebook a projektor nebo interaktivní tabule. Ve všech kmenových třídách a odborných učebnách je také k dispozici prostorový reproduktor. Škola disponuje dvěma tělocvičnami, vybavenou posilovnou, lezeckou stěnou a dvěma venkovními hřišti s umělým povrchem. V suterénu budovy se nachází zkušebna pro zkoušky školních kapel, keramická dílna. V jedné části suterénu budovy je nově vybudované Jirsíkovo vzdělávací centrum, ve kterém se nachází jeden malý kinosál, učebna cizích jazyků a učebna elektrotechniky. Pro trávení volného času mezi hodinami je pro žáky připraveno několik odpočinkových míst v přízemí budovy i v jednotlivých patrech. V přízemí se u odpočinkového gauče nachází velká knihovna, ze které si mohou žáci volně půjčovat knihy. V případě domluvy je pro žáky k dispozici posilovna i venkovní hřiště. Žáci mají k dispozici bezdrátové připojení k internetu v celé budově. Pro občerstvení mohou žáci využít automat na kávové nápoje či bufet.

V dle Školského zákona zajišťuje škola výchovně vzdělávací činnosti, výchovné poradenství, technické, ekonomické a personální činnosti, související s výchovně vzdělávací prací a provozem.

Do všech studijních cyklů se konají přijímací zkoušky podle platných vyhlášek pro přijímání uchazečů na střední školy.

Kromě důrazu na znalosti ve všeobecně vzdělávacích předmětech je kladen důraz na jazykové kompetence, digitální kompetence a finanční gramotnost v rámci možnosti seznámení se s moderními trendy v ekonomii. Tomu slouží především výuka v předmaturitním a maturitním ročníku v systému volitelných předmětů.

Pro podporu výuky cizích jazyků udržuje kontakty se školou v Drážďanech (Německo). Dále zajišťujeme pro žáky (komerčně) jazykový pobyt ve Velké Británii. Škola nabízí žákům dále historické poznávací exkurze do Paříže a Říma.

V druhém ročníku osmiletého vzdělávání je zařazen do výuky lyžařský výcvikový kurz.

Na škole je podle Školského zákona zřízena školská rada, která je šestičlenná v poměru dva zástupci zřizovatele, dva zástupci žáků a dva zástupci pedagogického sboru.

Při škole pracuje Sdružení pro podporu Gymnázia J. V. Jirsíka (SRP GJVJ), které podporuje studijní, kulturní a sportovní aktivity a zájmy žáků školy. Finančně se podílí na odměňování nadaných žáků. Správní rada se schází minimálně dvakrát ročně. Spolek rozhoduje o hospodaření s příspěvkem od rodičů žáků školy. Rodiče jsou na třídních schůzkách pravidelně informováni o nakládání s finančními prostředky spolku.

Na základě provedené SWOT analýzy školy, na níž se podíleli všichni vyučující lze naše gymnázium dále specifikovat následujícími charakteristikami.

2.1 Silné stránky

- výběroví žáci,
- aprobovanost a vysoká profesionalita pedagogů,
- tradice a renomé školy,
- dobré vztahy mezi pedagogy,
- spolupráce s pedagogickou fakultou,
- nabídka volnočasových aktivit,
- vybavení výpočetní a moderní technikou pro učitele i žáky,
- návaznost učiva (vyučující znají látku navazujícího vyššího gymnázia),
- ve sboru je silné zastoupení mužů, pedagogický sbor je genderově vyvážen.

2.2 Příležitosti

- výměnné pobyty a akce,
- spolupráce s institucemi – výuka i v jiném prostředí (EIC, knihovny, fakulty apod.),
- sponzoring, dary (větší zainteresovanost rodičů na chodu školy),
- zapojení do systému dotací a grantů (JČK, MŠMT apod.),
- další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- prezentace školy (pořádání akcí, soutěže, výstavy apod.),
- mediální prezentace školy (regionální tisk, rozhlas).

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Gymnázium J. V. Jirsíka má všeobecné zaměření. V rámci výuky jsou rovnoměrně zastoupeny předměty přírodovědné, humanitní, technické, jazykové, ale i výchovy (tělesná, estetická). V rámci výuky cizích jazyků nabízí škola mimo jiné konverzace s rodilým mluvčím.

- Nová strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě,
- celoživotní učení,
- základní vzdělávací úroveň stanovená pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání,
- pedagogická anatomie škol a profesní zodpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání.

Organizační uspořádání vzdělání v nižším gymnáziu:

- Střední vzdělání s maturitní zkouškou získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu osmiletého gymnázia.
- Vzdělávání v osmiletém gymnáziu se člení na nižší a vyšší stupeň:
  - Nižší stupeň je tvořen prvními čtyřmi ročníky osmiletého gymnázia.
  - Vyšší stupeň je tvořen posledními čtyřmi ročníky osmiletého gymnázia.

3.2 Profil absolventa

Gymnázium J. V. Jirsíka své žáky vzdělává tak, aby jeho absolventi byli schopni orientovat se v běžném životě a aktivně se účastnit společenského, kulturního a politického dění nejen ve svém regionu, aby byly sociálně zralí a byli si vědomi svých práv a povinností a ctili demokratické principy fungování společnosti.

Absolvent by měl umět komunikovat ústně, písemně i pomocí ICT, a to jak v mateřském, tak i alespoň ve dvou cizích jazycích, a prakticky používat ICT při své práci i pro své vzdělávání.

Absolvent čte s porozuměním textu a umí si z něj vybrat, co je pro něj důležité. Měl by být schopen samostatně se učit a řešit úkoly. Nejde nám o detailní encyklopedické znalosti, ale o to, jak se absolventi dovedou postavit k problému, obhájit si vlastní názor a nemít strach říci jej nahlas. Absolvent našeho gymnázia by se měl orientovat v základech různých oborů, aby si mohl vybrat studijní zaměření ve vyšších ročnících gymnázia a následně povolání podle svých zájmů a schopností.

3.3 Podmínky přijetí ke vzdělávání na gymnáziu

- Do prvního ročníku nižšího stupně osmiletého gymnázia se přijímají uchazeči, kteří úspěšně ukončili pátý ročník základní školy a při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí. Přijímací zkouška je konána z předmětů matematika a český jazyk, jejich obsah stanovuje CERMAT.
- Do prvního ročníku čtyřletého gymnázia se přijímají uchazeči, kteří úspěšně ukončili devátý ročník základní školy a při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí. Přijímací zkouška je konána z předmětů matematika a český jazyk, jejich obsah stanovuje CERMAT.
- Přijímací zkoušky se konají písemně v určených termínech podle platné legislativy. Svým obsahem nepřekračují vzdělávací obsah RVP ZV. Zákon stanoví základní podmínky přijímání žáků do gymnázia a hlavní zásady pro organizaci přijímacího řízení.
- Prospěch ze ZŠ se započítává, žák může dostat pomocné body za umístění na předmětových soutěžích a olympiádách.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

- Vzdělávání na gymnáziu se ukončuje maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce, které je opatřeno doložkou o získání příslušného stupně vzdělání.
- Účelem maturitní zkoušky je ověřit, jak žáci dosáhli cílů vzdělávání stanoveným školním vzdělávacím programem, zejména prověřit úroveň klíčových vědomostí, dovedností a postojů žáka, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání nebo výkon povolání nebo odborných činností.
- Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák střední školy získá vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky. Dokladem o vykonání maturitní zkoušky je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konkrétní způsob realizace maturitní zkoušky stanovuje školský zákon a vyhláška ministerstva.

3.4.1 Organizace společné části maturitní zkoušky

- Organizace maturitní zkoušky se řídí Školským zákonem v platném znění a příslušnou vyhláškou MŠMT.
- Cizím jazykem ve společné části maturitní zkoušky je jazyk anglický, německý, francouzský nebo ruský.
- Volitelnou zkoušku ve společné části maturitní zkoušky skládají žáci volitelně z předmětů Matematika+ nebo Cizí jazyk.

3.4.2 Organizace profilové části maturitní zkoušky

- Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky a ze zkoušky z cizího jazyka konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk, a z dalších tří volitelných zkoušek z různých předmětů organizovaných školou. Dvě zkoušky jsou ústní před zkušební maturitní komisí. Jedna je formou vypracování maturitní práce a její obhajoby před zkušební maturitní komisí.
- Ústní maturitní zkoušku v profilové části lze skládat pouze z povinných předmětů cizí jazyk, dějepis, zeměpis, základy společenských věd, matematika, fyzika, chemie, biologie, informatika a výpočetní technika, estetická výchova hudební, estetická výchova výtvarná.
- V profilové části může žák vykonat zkoušku z jiného cizího jazyka než z cizího jazyka, ze kterého skládal zkoušku ve společné části maturitní zkoušky.
- Obhajobu maturitní práce lze konat z volitelných předmětů zařazených do školního vzdělávacího programu: literatura a komunikace, kapitoly z dějepisu, společenskovední seminář, seminář z psychologie, seminář z filosofie, ekonomie, seminář a cvičení z matematiky, deskriptivní geometrie, kapitoly ze zeměpisu, seminář a cvičení z fyziky, seminář a cvičení z chemie, seminář a cvičení z biologie, informatika a programování, dějiny umění, dějiny hudby.
- Jednu povinnou zkoušku konanou z cizího jazyka lze nahradit výsledkem úspěšně vykonané standardizované zkoušky podle školského zákona a vyhlášky č. 177/2009 Sb. v platném znění, dokládající jazykové znalosti žáka na úrovni B2 nebo úrovni vyšší podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Úspěšné vykonání zkoušky musí být doloženo jazykovým certifikátem.
- Žák může vykonat nejvýše dvě nepovinné maturitní zkoušky, pro které platí stejná pravidla jako pro volitelné zkoušky v profilové části maturitní zkoušky.

3.5 Pojetí školního vzdělávacího programu

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat i jejich očekávání a individuální potřeby. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání funkcí školy. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů.

V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezdůvodněně považovány pouhé faktografické znalosti žáků zjišťované testováním.

Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Připojujeme se ke vzdělávacím trendům v Evropě a chceme rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme mimo jiné následujícím kompetencím:

3.5.1 Učení

Být schopen vzít v úvahu zkušenost,
dávat věci do souvislostí,
organizovat svůj učební proces,
být schopen řešit problémy,
být zodpovědný za své učení.

3.5.2 Objevování

Získávat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost,
zvažovat různé zdroje dat,
radit se s lidmi ze svého okolí,
konzultovat s experty,
vytvářet a pořádat dokumentaci,
učit se tvořivě pomocí objevování.

3.5.3 Myšlení a uvažování

Chápat kontinuitu minulosti a současnosti,
nahlížet aspekty rozvoje společnosti kriticky,
být schopen se vyrovnávat s nejistotou a komplexností situace,
účastnit se diskusí a vyjadřovat vlastní názor,
vnímat politický a ekonomický kontext při vzdělávání a práci,
hodnotit sociální chování související se zdravím, životním prostředím,
vnímat hodnoty umění, literatury atd.

3.5.4 Komunikace

Rozumět a domluvit se, číst a psát ve více jazycích,
být schopen prezentovat, mluvit na veřejnosti,
obhajovat a argumentovat vlastní názor,
naslouchat a brát v úvahu názory druhých,
vyjadřovat se písemnou formou,
rozumět grafům, diagramům a tabulkám.

3.5.5 Kooperace

Být schopen spolupráce a práce v týmu,
činit rozhodnutí,
řešit konflikty,
posuzovat a hodnotit,
navazovat a udržovat kontakty.

3.5.6 Práce

Vytvářet projekty,
učit se pomocí projektové činnosti,
brát na sebe zodpovědnost,
přispívat k práci skupiny a společnosti,
organizovat svou vlastní práci,
projevovat solidaritu,
ovládat matematické a modelové nástroje.

3.5.7 Adaptace

Využívat informační a komunikační techniky,
být flexibilní při rychlých změnách,
nalézat nová řešení, být houževnatý v případě obtíží.

3.6 **Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu**

Hlavní důraz ve své vzdělávací práci klade škola na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi. Základem programu naší školy je přechod od školy transmisivního typu ke škole typu konstruktivního. Umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro celoživotní učení.

Podpora dětí k učení se:

- Vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie,
- podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy,
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,

- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací,
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchat jiným a porozumět jim,
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací,
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných,
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti,
- mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti.

Schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných:

- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací,
- rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot:

- Vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Schopnosti ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních:

- Používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví,
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi,
- vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén,
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných,
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci,
- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,
- porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí jsou digitální technologie,
- rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

3.7 Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie naplňování klíčových kompetencí:

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti, resp. vzdělávacích oblastí, a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků.

Na konci vzdělávání žák:

- samostatně řeší problémy,
- umí si vyhledat informace (internet, literatura...),
- zvládá samostatnou práci s odbornou literaturou,
- umí hledat souvislosti mezi poznatky a umí systematizovat je,
- přistupuje k informacím kriticky,
- uplatňuje myšlenkové operace (analýza, syntéza...),
- dokáže obhájit svůj názor,
- umí se adekvátně rozhodnout v kritických situacích,
- dokáže se postavit za svůj názor,
- nese zodpovědnost za svá rozhodnutí,
- dokáže se chovat v týmu,
- má odbornou kompetenci,
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o něm a o způsobu řešení.

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Na konci vzdělávání žák:

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly,
- organizuje si učení, odlišuje podstatné od nepodstatného,
- samostatně pozoruje, experimentuje, vyhodnocuje,
- samostatně vyhledává potřebné informace z různých zdrojů,
- chápe význam poznání i formálního vzdělání,
- je ochoten se učit,
- dokáže najít optimální způsob učení (sobě vlastní),
- najde si (nebo má) svou motivaci k učení.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Na konci vzdělávání žák:

- naslouchá promluvám jiných lidí,
- formuluje a obhajuje své názory,
- přijímá protiargument,

- je schopen svůj názor prosadit, když je přesvědčen o správnosti svého názoru,
- přemýšlí a diskutuje,
- dbá na formu komunikace a její společenská pravidla,
- ovládá dobře komunikační prostředky a rozumí jim,
- umí komunikovat verbálně, nonverbálně,
- jazykový projev umí přizpůsobit konkrétní situaci, ovládá spisovný jazyk,
- nepřizpůsobuje se nízké jazykové úrovni,
- adekvátně reaguje,
- uplatňuje logické myšlení,
- ovládá komunikační a digitální technologie,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy (školní parlament a třídní i ročníkové komunitní kruhy). V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role.

Na konci vzdělávání žák:

- přispívá k diskusi v malé skupině (i ve velké),
- spolupracuje s ostatními,
- je ohleduplný názoru druhých,
- je zdravě sebevědomý,
- srozumitelně se vyjadřuje,
- pomáhá druhým (slabším),
- chrání slabé,
- umí se rozhodovat,
- přijímá kritiku,
- dokáže povzbudit ostatní,
- je kamarádský,
- chrání přírodu a zvířata,
- zná svá práva a prosazuje je (přiměřená asertivita),
- dokáže se podřídit většině, přijmout kompromis.

Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamování žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice. Mimo jiné k tomuto je využívána spolupráce se školami v zahraničí.

Na konci vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí,
- respektuje a ctí starší lidi,
- umí naslouchat názorům druhých,
- chrání majetek nejen svůj, ale i druhých,
- jedná zodpovědně vůči sobě i druhým,
- zná a dodržuje základní pravidla společnosti,
- chrání přírodu a zvířata,
- pomáhá druhým,
- má dobrý vztah ke své vlasti (patriotismus),
- chrání zdraví své i ostatních,
- dokáže prosazovat své názory a práva,
- uvědomuje si své občanské povinnosti,

- rozumí pojmu „multikulturalismus“ a umí ho kriticky rozebrat (menšiny, rasy, náboženství).

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

Na konci vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech,
- v zájmu své přípravy na budoucnost,
- umí vybrat a využít vhodných materiálů, pomůcek a postupů,
- umí si stanovit cíl své práce,
- dokáže kriticky zhodnotit výsledky své práce,
- dokáže se zapojit do práce ve skupině a najít svou roli,
- využívá své zručnosti,
- má vytrvalost, je cílevědomý, zodpovědný,
- váží si práce jiných,
- vykazuje samostatnou iniciativu,
- umí si zorganizovat práci,
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce,
- dokáže pracovat radostně,
- dokáže stanovit podnikatelský záměr a chápe riziko podnikání.

Kompetence digitální u žáků rozvíjíme formou používání moderních digitálních technologií ve výuce všech předmětů. Využíván je jak běžný hardware jako mobilní telefon, počítač, notebook či tablet, tak speciální digitální zařízení jako mikropočítače, roboti, senzory apod. Důraz je kladen zejména na praktické využití těchto zařízení a používání základního software.

Na konci vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít,
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu,
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků,
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce,
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání,
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

3.8 Školní preventivní strategie na období 2020–2025

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle prevence rizikového chování ve škole. Oddaluje nebo snižuje výskyt rizikových forem chování, zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí, podporuje jejich zdravý životní styl. Na základě této strategie zpracovává škola na každý rok Minimální preventivní program. Školní preventivní strategie vychází z těchto dokumentů:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010–28.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.
- Zákon. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), v platném znění.
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, v platném znění.

3.8.1 Analýza současné situace

Velkou devízou naší školy je pozitivní klima v jednotlivých třídách i ve škole jako celku. K tomuto příjemnému a bezpečnému prostředí přispívají dobré vztahy mezi učiteli a žáky i zapojení žáků do mnoha školních i mimoškolních aktivit, na nichž se seznamují napříč ročníky a vytvářejí přátelské vztahy. Na celoškolských akcích (koncerty pěveckého sboru a orchestru, vánoční akademie, Snídaně v trávě, dny otevřených dveří apod.) panuje pozitivní atmosféra a žáci i učitelé se cítí být součástí jednoho společenství. K rychlému navázání vztahů v kolektivu a prevenci rizikového chování přispívají též adaptační kurzy, které škola pořádá pro žáky primy a prvních ročníků. Daří se tak lépe začlenit všechny žáky do třídních kolektivů a stmelit je navzájem.

Rizikové chování se v naší škole vyskytuje v relativně malé míře. V posledních letech nebyl zaznamenán případ šikany, případně se jednalo pouze o první stadium. Nevyskytují se ani projevy rasismu a intolerance. Časté jsou naopak experimenty žáků s alkoholem, jež se však obvykle daří řešit domluvou, případně kázeňským opatřením. Pravidelnému kouření se věnuje jen malý počet žáků. Případy konzumace jiných návykových látek nebyly ve škole nebo na školní akci s jednou výjimkou zaznamenány, bude však potřeba se do budoucna zaměřit na prevenci užívání marihuany, již se zřejmě někteří žáci věnují ve volném čase mimo školu.

Nejrizikovější skupinou jsou třídy nižšího gymnázia, v nichž bývají více zaznamenávány problémy ve fungování kolektivu, vzájemné nerespektování mezi žáky a kázeňské přestupky jednotlivých žáků. Školní poradenské pracoviště se na tyto třídy více zaměřuje a pomáhá třídním učitelům (např. prostřednictvím třídnických hodin) pracovat na zlepšení stavu.

Jako důležitá výzva se do budoucna jeví prevence rizikového chování na internetu, zejména na sociálních sítích, a otázka užívání mobilních telefonů ve výuce i mimo ni. Proto se škola postupně více zaměřuje na preventivní programy věnované otázkám kyberšikany a bezpečnosti na internetu. Podle školního řádu nesmějí mít žáci během vyučovacích hodin zapnuté mobilní telefony, avšak diskutuje se i o možnosti jejich plošného zákazu včetně přestávek.

3.8.2 Vymezení pojmů

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a zvládnutí zátěžových situací.

Primární prevence se zaměřuje zejména na následující rizika v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling,
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování.

Škola se zaměřuje jak na specifickou, tak na nespecifickou primární prevenci.

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- všeobecnou prevenci, která je zaměřena na všechny žáky, aniž by byl dříve zjištěn rozsah problému nebo rizika,
- selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,
- indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

3.8.3 Cíle

Stěžejním a společným cílem této strategie je předcházet rizikovému chování. Prevence na naší škole směřuje k tomu, aby každý žák splňoval tyto charakteristiky:

- je odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku,
- je schopný dělat samostatná rozhodnutí,
- je schopný řešit problémy, případně nalézt pomoc pro jejich řešení,
- dodržuje zásady zdravého životního stylu,
- respektuje odlišné názory a chování druhých,
- umí spolupracovat ve skupině a pomáhá ostatním,
- má vyhraněný negativní vztah k návykovým látkám, násilí a všem formám intolerance,
- ví, kde vyhledat odbornou pomoc, a v případě potřeby ji dovede využít.

Na období 2020-2025 stanovuje škola následující dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé cíle primární prevence:

Dlouhodobé cíle:

1. Vést žáky ke zdravému životnímu stylu
  - součást předmětové výuky obsažené v ŠVP (Občanská výchova, Tělesná výchova, Biologie, Základy společenských věd),
  - preventivní programy a besedy,
  - mimoškolní akce (výlety, exkurze, sportovní akce).
2. Zlepšit klima v třídních kolektivech na nižším gymnáziu
  - pravidelné vedení třídnických hodin,
  - preventivní programy systematicky navazující od primy po kvartu,
  - předcházení konfliktům, vzájemnému nerespektování a šikaně,
  - snaha o větší spolupráci školy s rodiči.
3. Umožnit novým žákům bezproblémové začlenění do školy i třídního kolektivu
  - pokračování v úspěšných adaptačních kurzech pro žáky primy a prvních ročníků,
  - podpora týmové soudržnosti a spolupráce ve třídě.
4. Podporovat školní volnočasové aktivity jako efektivní součást prevence
  - motivace žáků k účasti na školních akcích, projektech a kroužcích,
  - podpora žákovských kroužků a klubů vedením školy,
  - setkávání žáků napříč třídami a ročníky při společné zájmové činnosti.

5. Zlepšit komunikaci v učitelském sboru o rizikovém chování žáků
  - seznámení pracovníků školy se školní preventivní strategií, minimálním preventivním programem, školním programem proti šikanování, krizovým a úrazovým plánem,
  - metodická podpora pro třídní učitele při vedení třídnických hodin,
  - dbaní na to, aby všichni pracovníci školy o výskytu rizikového chování ihned informovali školní poradenské pracoviště,
  - podpora vzájemné otevřenosti a pozitivního klimatu v učitelském sboru.

Střednědobé a krátkodobé cíle:

1. Motivovat žáky vyššího gymnázia k zodpovědnému přístupu ke školní docházce
  - přísné dodržování maximální absence stanovené úpravou školního řádu (s výjimkou závažných zdravotních důvodů),
  - častější diskuse třídních učitelů s žáky a pravidelní sledování absence,
  - motivace žáků k aktivní účasti na školních i mimoškolních aktivitách.
2. Vzdělávat žáky i učitele v oblasti rizikového chování na internetu a sociálních sítích
  - zahrnutí tématu do předmětové výuky (Občanská výchova, Informatika a výpočetní technika),
  - tematicky zaměřené preventivní programy,
  - vzdělávací kurzy pro školního metodika prevence i další pedagogy,
  - případná revize pravidel užívání mobilních telefonů ve škole.
3. Zvýšit povědomí o rizicích užívání návykových látek s důrazem na alkohol a marihuanu
  - dodržování zákazu držení, konzumace i distribuce návykových látek ve škole a na akcích pořádaných školou,
  - častější diskuse třídních učitelů s žáky o tomto tématu,
  - tematicky zaměřené preventivní programy.

3.8.4 Metody a formy práce užívané v prevenci

Mezi nejčastější metody a formy práce užívané při prevenci rizikového chování v naší škole patří zejména:

- adaptační kurzy pro žáky primy a prvních ročníků (seznamovací a týmové aktivity pod vedením lektorů a za účasti třídního učitele a ŠMP),
- třídnické hodiny (zařazované nepovinně dle uvážení třídního učitele, zejména na nižším gymnáziu, a zaměřené na stmelení kolektivu),
- preventivní programy (viz kapitola 3.8.7; zahrnují diskusní, prožitkové i týmové aktivity),
- tematické besedy a workshopy,
- bohatá nabídka volnočasových aktivit ve škole (viz kapitola 3.8.8).

Třídní učitelé a členové školního poradenského pracoviště využívají zejména metody monitoringu tříd a žáků, diskuse a individuálních pohovorů s jednotlivými žáky, případně dotazníkových šetření. Samozřejmostí je též metoda sociálního učení, kdy se žáci učí vzorcům chování učitele, který je pro ně vzorem a autoritou.

3.8.5 Zapojení primární prevence do výuky

Prevence rizikového chování je integrální součástí výuky jednotlivých předmětů. Předcházení jednotlivým formám rizikového chování se dle Školního vzdělávacího programu věnují zejména tyto tematické bloky v příslušných předmětech a ročnících:

1. šikana a agrese: Občanská výchova	Prima: Občanská společnost a škola Sekunda: Život mezi lidmi Tercie: Mezilidské vztahy
Základy společenských věd:	2. ročník: Jedinec a kolektiv; Komunikace
2. kyberšikana: Informatika a výpočetní technika:	Prima: internet: pravidla chování na internetu
3. rasismus a xenofobie: Občanská výchova Dějepis Základy společenských věd	Sekunda: Život mezi lidmi; Člověk a kultura Kvarta: Antisemitismus, rasismus, holocaust 2. ročník: Multikulturní a multietnická společnost 4. ročník: Strany, ideologie, extremismus
4. rizikové sexuální chování: Biologie	Tercie: Základy rodinné a sexuální výchovy
5. alkohol, tabák a další návykové látky: Biologie Chemie Tělesná výchova	Tercie: Návykové látky Kvarta: Léčiva a návykové látky Kvarta: Škodlivý vliv kouření, drog a alkoholu na zdraví
6. poruchy příjmu potravy: Biologie	Tercie: Zdravý denní režim, Výživa a zdraví
7. rizikové sporty: Tělesná výchova	Sekunda: Organizace pohybové činnosti; zásady bezpečnosti

3.8.6 Pravidelné aktivity specifické primární prevence ve škole

1. Adaptační kurz
Cílová skupina: kvinta a první ročníky čtyřletého studia
Zajištění: škola ve spolupráci s externími lektory
Forma: zážitkový program, seznamovací a týmové hry, diskuse
2. Beseda – Trestní odpovědnost dospělých
Cílová skupina: kvinta a první ročníky čtyřletého studia
Zajištění: Policie ČR
Forma: přednáška a skupinová diskuse
3. Preventivní program – Dopady virtuálního světa v realitě
Cílová skupina: sexta a druhé ročníky čtyřletého studia
Zajištění: Theia – Krizové centrum o. p. s.
Forma: interaktivní skupinová diskuse, nácvik dovedností
4. Projekt Edison
Cílová skupina: septima a třetí ročníky čtyřletého studia
Zajištění: AIESEC ČR
Forma: prezentace, skupinová diskuse, zážitkový program

3.8.7 Nespecifická primární prevence - volnočasové aktivity

Preventivní význam mají též celoškolské a mimoškolské aktivity, např. třídní výlety, vánoční akademie, sportovní kurzy, Železný student či aktivity studentského spolku GJVJinak (Snídaně v trávě, Lízátkový den, Jirsíkovo filmohraní, Majáles ad.). Velký zájem mají naši žáci též o nepovinné předměty, resp. od roku 2020 zájmová činnost:

- Klub cestovatelů

- Pěvecký sbor Mendík
- Školní orchestr
- Biologický kroužek
- Programování
- Cizí jazyky
- Keramika
- Sportovní hry
- Lezecká stěna

Během těchto aktivit se setkávají žáci napříč třídami a vytvářejí zde přátelské vztahy, jež přispívají k dobrému klimatu celé školy.

3.8.8 Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou s prevencí rizikového chování seznamováni na třídních schůzkách a prostřednictvím webových stránek školy. Zde je také zveřejněna Školní preventivní strategie, Minimální preventivní program na daný školní rok včetně Školního programu proti šikanování. Na školním webu je k dispozici kontakt na školního metodika prevence (včetně konzultačních hodin) a užitečné odkazy týkající se prevence rizikového chování. Rodiče se mohou na metodika prevence i na další členy školního poradenského pracoviště kdykoliv obrátit. Rodiče nastupujících žáků primy a prvního ročníku jsou s chodem školy včetně prevence rizikového chování seznámeni na třídní schůzce v červnu, tedy před začátkem školního roku. Během prvního zářijového dne se rodiče spolu s novými žáky účastní slavnostního zahájení školního roku v kostele sv. Václava za účasti ředitele a třídních učitelů. Během roku poté probíhá řada akcí, jichž se mohou rodiče zúčastnit a jež přispívají k dobré spolupráci rodiny a školy. Jedná se zejména o dny otevřených dveří, koncerty pěveckého sboru Mendík a školního orchestru, aktivity Klubu cestovatelů či výlety jednotlivých tříd. Zástupci rodičů se podílejí na rozhodování o chodu školy též v rámci školské rady.

3.8.9 Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště tvoří zejména výchovný poradce, školní metodik prevence a školní psycholožka, kteří spolupracují s vedením školy a třídními učiteli.

Výchovný poradce:

- spolupracuje s PPP, vede evidenci vyšetřených a integrovaných žáků,
- připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- zajišťuje všechny náležitosti související s volbou vysoké školy a povolání,
- projednává výchovné problémy s rodiči, žáky, pedagogy,
- ve spolupráci s ŠMP sleduje a podchycuje projevy rizikového chování,
- vede dokumentaci o své činnosti.

Školní metodik prevence:

- připravuje preventivní program školy, koordinuje jeho plnění
- podílí se na aktivitách preventivního charakteru a jejich evaluaci,
- metodicky vede a podporuje pedagogy,
- podílí se na organizaci adaptačních kurzů,
- předává aktuální informace pedagogům (porady, nástěnka, školní e-mail),
- spolupracuje s odbornými poradenskými pracovišti, rodiči, žáky,
- vede dokumentaci o své činnosti.

Školní psycholožka:

- poskytuje individuální konzultace žákům s osobními problémy,
- poskytuje krizovou intervenci žákům, pedagogickým pracovníkům i rodičům,
- věnuje se skupinové a komunitní práci se třídami,
- poskytuje konzultace pedagogickým pracovníkům i rodičům,
- podporuje vytváření příznivého klimatu školy,
- poskytuje pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami i nadaným žákům.

3.8.10 Spolupráce s organizacemi a institucemi

V rámci prevence rizikového chování (či při případné intervenci) spolupracuje školní poradenské pracoviště zejména s těmito institucemi a organizacemi:

- Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice
- Policie ČR - obvodní oddělení České Budějovice
- Oddělení sociálně-právní ochrany dětí - Magistrát města České Budějovice
- Středisko výchovné péče České Budějovice
- Ambulance dětské psychiatrie České Budějovice
- Kontaktní centrum Prevent České Budějovice
- DO SVĚTA, z. s., Strakonice
- Krizové centrum Theia, České Budějovice
- Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji, České Budějovice
- Portus Prachatice

Kontakty na jednotlivá zařízení jsou k dispozici v Krizovém plánu školy a v Minimálním preventivním programu, případně u členů školního poradenského pracoviště.

3.9 Podpora žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola umožňuje studium žákům zdravotně znevýhodněným, sociálně znevýhodněným i žákům z odlišného kulturního prostředí.

Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou a školským zařízením.

Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- využití asistenta pedagoga,
- poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených,
- vytváření bezbariérového prostředí.

Výchovný poradce projednává na základě písemného vyjádření pověřeného pracoviště individuální přístup k těmto žákům s jejich třídními učiteli i ostatními vyučujícími. Jejich práci koordinuje a na jednání pedagogických rad vyhodnocuje výsledky těchto žáků. V případě potřeby včas informuje rodiče a zákonné zástupce těchto žáků.

3.10 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Přístup k nadaným a mimořádně nadaným žákům neuskutečňuje v souladu s ustanovením školského zákona a také je konzultován s příslušným školským poradenským zařízením.

Vzdělávání a výchova mimořádně nadaných žáků vyžaduje od učitele schopnost takové žáky identifikovat a vytvářet pro ně náročné a motivující studijní prostředí. Při výuce jsou uplatňovány metody a formy podporující tvořivé myšlení, pohotovost a samostatnost žáků. Jsou využívány způsoby diferencované výuky a nové organizační formy.

Žáci, kteří v průběhu studia trvale dosahují mimořádných studijních výsledků, jsou důsledně stimulováni k účasti v předmětových soutěžích, studentské vědecké odborné činnosti, projektech aj.

3.11 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí vzdělání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do stávajících vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou aktivit, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena u vyučovacích předmětů.

		Výuka v předmětech			
Průřezové téma	Oblast	1. ročník/kvinta	2. ročník/sexta	3. ročník/septima	4. ročník/oktáva
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, BI, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, BI, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, BI, CH, TV, SCCH, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, M, TV, SCCH, DU
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, FY, IVT, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, FY, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, IVT, CH, TV, INP, SCCH, PSY, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, M, TV, INP, SCCH, DU
	Sociální komunikace	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, IVT, BI, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, IVT, BI, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, IVT, BI, TV, PSY, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, M, TV, SVS, DU
	Morálka všedního dne	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, BI, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, BI, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, BI, TV, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, M, TV, SVS, DU
	Spolupráce a soutěž	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, FY, IVT, BI, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, FY, IVT, BI, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, M, BI, CH, TV, INP, SCF, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, M, TV, INP, SCF, SVS, DU
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy	ČJ, Z	ČJ, D, Z	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, KZ
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	D, BI, CH, Z, EVH	D, BI, CH, Z, EVH	AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, BI, CH, SCCH	AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	Z, EVH	ZSV, Z, EVH	ZSV, D	ZSV, KZ
	Žijeme v Evropě	ČJ, D, Z, EVV, EVH	ČJ, ZSV, D, Z, EVV, EVH	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, SVS, DU
	Vzdělávání v Evropě a ve světě	D, EVH	ZSV, D, EVH	AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D	AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů	ČJ, D, Z, EVV, EVH	ZSV, D, Z, EVV, EVH	AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, PSY, SVS, DU	AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, DU

	Psychosociální aspekty interkulturality	ČJ, ZSV, D, EVV, EVH	ČJ, ZSV, D, EVV, EVH	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, PSY, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, DU
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí	ČJ, D, Z, EVV, EVH	ČJ, ZSV, D, Z, EVV, EVH	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, SVS, DU	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, DU
Environmentální výchova	Problematika vztahů organismů a prostředí	BI	BI	BI	
	Člověk a životní prostředí	ČJ, BI, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, BI, CH, Z, EVV, EVH, TV	ČJ, FY, BI, CH, TV, SCCH, SCBI	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, TV, SCCH
	Životní prostředí regionu a České republiky	BI	BI	BI, SCBI	AJ, ŠJ
Mediální výchova	Média a mediální produkce	ČJ, EVH	ZSV, D, EVV, EVH	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, IVT	ČJ, AJ, NJ, ŠJ, FJ, RJ, DU
	Mediální produkty a jejich významy	EVH	ZSV, D, EVV, EVH	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, IVT	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, DU
	Uživatelé		ZSV, D	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ
	Účinky mediální produkce a vliv médií	EVH	ZSV, D, EVV, EVH	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D, SVS	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, DU
	Role médií v moderních dějinách		ZSV, D, EVV	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ, ZSV, D	ČJ, AJ, ŠJ, FJ, RJ

ČJ – český jazyk
 AJ – anglický jazyk
 NJ – německý jazyk
 FJ – francouzský jazyk
 ŠJ – španělský jazyk
 RJ – ruský jazyk
 ZSV – základy společenských věd
 D – dějepis
 M – matematika
 SCF – seminář a cvičení z fyziky
 DU – dějiny umění

FY – fyzika
 IVT – informační a výpočetní technika
 BI – biologie
 CH – chemie
 Z – zeměpis
 EVV – estetická výchova výtvarná
 EVH – estetická výchova hudební
 TV – tělesná výchova
 INP – informatika a programování
 SCCH – seminář a cvičení z chemie

4 Učební plán

4.1 Tabulovaný učební plán

Byl sestaven na základě Rámcového vzdělávacího programu pro základní školství, s přihlédnutím k potřebám gymnaziálního vzdělání na naší škole. Při tvorbě byly vzaty v úvahu připomínky a požadavky jednotlivých předmětových komisí. Do plánu byly zapracovány povinné oblasti a průřezová témata.

Vzdělávací oblasti	předmět/ročník	1. ročník kvinta	2. ročník sexta	3. ročník septima	4. ročník oktáva	celkem	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	3	3	4	4	14	14
	Anglický jazyk	3	3	4	3	13	13
	2. cizí jazyk	3	3	3	3	12	12
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	3	3	14	14
Člověk a příroda	Fyzika	3	3	2	0	8	40
	Chemie	3	3	2	0	8	
	Biologie	3	3	2	0	8	
	Zeměpis	3	2	0	0	5	
Člověk a společnost	Základy společenských věd	1	1	0	2	4	
	Dějepis	2	3	2	0	7	
Člověk a svět práce	Základy společenských věd	0	0	2	0	2	2
Umění a kultura	Estetická výchova – hudební	2/0	2/0	0	0	4/0	4
	Estetická výchova – výtvarná	0/2	0/2	0	0	0/4	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8
Informatika a informační a komunikační technologie	Informatika a výpočetní technika	2	1	1	0	4	4
Volitelné vzdělávací aktivity	1. volitelný předmět	0	0	2	4	6	21
	2. volitelný předmět	0	0	2	4	6	
	3. volitelný předmět	0	0	2	4	6	
	4. volitelný předmět	0	0	0	3	3	
	Součet	34	33	33	32	132	

2. cizí jazyk: je možné volit z německého, španělského, francouzského a ruského jazyka.

4.2 Nabídka zájmové činnosti

- Sportovní hry
- Sborový zpěv
- Algoritmy a základy programování
- Programování robotů
- Další předměty dle zájmu žáků

5 Vzdělávací oblasti

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk

5.1.1.1 Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět český jazyk a literatura zahrnuje tři oblasti: český jazyk, literaturu a sloh.

Cílem vyučovacího předmětu český jazyk a literatura je prohloubení a rozšíření znalostí o českém jazyku ve srovnání se základním vzděláním. Hlubší znalost jazyka umožňuje žákům zdokonalovat své vyjadřovací schopnosti a stylizační dovednost ve formě mluveného i psaného projevu v různých komunikačních situacích. Žáci jsou vedeni k porozumění a interpretaci různých, i náročných textů odborných, uměleckých a publicistických. Chápu proces literárního vývoje české, ale i světové literatury v kontextu s vývojem společnosti a dokážou rozpoznat hodnotné umělecké texty a nejrůznější formy a typy uměleckých prostředků. Tyto dovednosti vedou žáky k hlubšímu vnímání uměleckého textu, k jeho dokonalejšímu porozumění a k většímu čtenářskému zážitku.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura má na vyšším stupni gymnázia hodinovou dotaci 3 – 3 – 4 – 4. Výuka probíhá v celé třídě, jedna hodina týdně pak ve třídě dělené na dvě stejné skupiny. V prvním ročníku jsou dvě hodiny týdně dělené na dvě stejné skupiny.

Hlavní úlohu ve vyučování hraje učitel a klasická práce s učebnicí, ale jsou také využívány jiné formy a metody práce, audio a video nahrávky, různý obrazový a doplňkový materiál. Nedílnou součástí výuky v jednotlivých ročnících jsou též exkurze, které jsou vždy tematicky zaměřeny k probírané látce, krátkodobé i dlouhodobé projekty, referáty, literární a jazykové soutěže.

5.1.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení

- žáci mají možnost účastnit se olympiády z českého jazyka, též soutěží literárních a recitačních
- učitel vede žáky k tomu, aby v rámci vyučovacího předmětu využívali též poznatky a učivo z jiných předmětů, zejména z dějepisu, základů společenských věd a cizích jazyků
- motivací je pro žáky také zadávání různých typů domácích úkolů: hodnocení kulturních i jiných akcí školy
- při hodinách žáci prezentují své úkoly a učí se je vzájemně hodnotit
- žáci jsou vedeni k využívání různých informačních zdrojů, zvláště při vypracování samostatných referátů, ale také k tomu, aby ke zdrojům informací přistupovali kriticky
- při hodinách se pracuje s učebnicí, ale i s uměleckou a odbornou literaturou a s novinami

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší zadané úkoly samostatně nebo formou skupinové práce, prezentuje dosažené výsledky, zdůvodňuje a obhájí své řešení
- žák chápe smysl textu, dokáže jej interpretovat, rozlišuje hodnotnou uměleckou literaturu od literatury brakové
- žák samostatně interpretuje a hodnotí dramatické nebo filmové zpracování literárního díla
- při řešení problému jazykového, literárního nebo stylistického žák aplikuje dříve získané poznatky a vědomosti

Kompetence sociální a personální

- žák se dokáže zapojit do práce ve skupině a přistupuje zodpovědně k řešení zadaného úkolu
- při diskusi ve třídě se žáci učí vzájemně si naslouchat, respektovat názory druhých a přiměřeně reagovat, dodržují přitom pravidla platná pro diskusi
- při hodinách jsou žáci vedeni ke slušnému chování mezi sebou i k učiteli, k vzájemné toleranci a úctě

Kompetence komunikativní

- žák se vyjadřuje v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně komunikační situaci, volí optimální jazykové prostředky, vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně
- žák rozumí sdělení různého typu v různých komunikačních situacích, přijímaná sdělení správně interpretuje
- žák vědomě využívá prostředky neverbální komunikace
- při diskusi se vyjadřuje k věci, sděluje přiměřeně své myšlenky a argumenty

Kompetence občanská

- na základě čtenářských zkušeností vede učitel žáky k uvědomění si pocitu vlastenectví, k pochopení důležitosti tradic v životě člověka, k toleranci a respektu k ostatním lidem
- žák prostřednictvím literatury porovnává hodnoty v kultuře a veřejném životě, které sám uznává, s hodnotami uznávanými v předchozích generacích i s hodnotami nově vznikajícími
- žák chápe význam kulturních a duchovních hodnot nejen v rámci českého národa, ale v kontextu evropském a světovém
- žák se učí o literatuře a umění jiných národů, tím se zároveň učí toleranci k odlišnému kulturnímu a jazykovému prostředí

Kompetence k podnikavosti

- žák si uvědomuje význam komunikačních dovedností s ohledem na své další studium i na své budoucí uplatnění v praxi
- učitel svým přístupem vede žáky k vědomému přijetí zodpovědnosti za své konání, dále k tomu, aby si dokázali naplánovat svou práci tak, aby dosáhli cíle a aby dovedli vyhodnotit, kdy na práci stačí sami a kdy je potřeba řešit úkol ve spolupráci s ostatními

Kompetence digitální

- vedeme žáky k praktickému využívání poznatků informačních a digitálních technologií v rámci výuky českého jazyka a literatury

5.1.1.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

LITERATURA

1. ročník

Učivo

- Úvod do studia literatury
- Starověká literatura (staroorientální a antická)
- Středověká literatura domácí a světová
- Humanismus a renesance v české a evropské literatuře
- Barokní literatura
- Klasicismus
- Osvícenství

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
Podoblasti: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Podoblasti: Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě
- Multikulturní výchova
Podoblasti: Psychosociální aspekty multikulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí

- Enviromentální výchova
Podoblast: Člověk a životní prostředí

2. ročník

Učivo

- Národní obrození
- Preromantismus
- Romantismus ve světové a české literatuře
- Realismus ve světové literatuře
- Česká poezie 2. poloviny 19. století
- Česká próza 2. poloviny 19. století

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
Podoblasti: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Podoblasti: Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě
- Multikulturní výchova
Podoblasti: Psychosociální aspekty multikulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí
- Enviromentální výchova
Podoblast: Člověk a životní prostředí

3. ročník

Učivo

- Česká próza a drama konce 19. století
- Moderní básnické směry
- Prokletí básníci
- Česká moderna
- Poezie tzv. protispolečenských buřičů
- Světová poezie 1. poloviny 20. století
- Světová próza 1. poloviny 20. století, tvorba a přednes digitálních prezentací
- Česká meziválečná poezie

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
Podoblasti: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Podoblasti: Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě
- Multikulturní výchova
Podoblasti: Psychosociální aspekty multikulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí
- Enviromentální výchova
Podoblast: Člověk a životní prostředí

4. ročník

Učivo

- Česká meziválečná próza
- Hlavní proudy a směry světové literatury po roce 1945
- Hlavní proudy a směry české prózy po roce 1945
- Vývoj české poezie po roce 1945

- České divadlo a drama v průběhu 20. století

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
Podoblasti: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Podoblasti: Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě
- Multikulturní výchova
Podoblasti: Psychosociální aspekty multikulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí
- Enviromentální výchova
Podoblast: Člověk a životní prostředí

Očekávané výstupy

Žák na konci vzdělávání:

- Zná zásadní periody vývoje české a světové literatury, uměleckých směrů, tvorbu významných představitelů
- Je schopen reprodukovat a interpretovat text
- Chápe smysl textu
- Dokáže srovnat divadelní, filmové i televizní pojetí literárních děl
- Vysvětlí specifika české literatury ve srovnání s literaturou světovou, respektive s literaturou evropskou
- Rozlišuje tzv. literatury vážnou, středního proudu a braku
- Je schopen poznat a rozlišit umělecký text
- Využívá informací z odborné literatury, tisku a jiných zdrojů

ČESKÝ JAZYK

1. ročník

Učivo

- Práce s informacemi, informační instituce a studium textu, vyhledávání informací na internetu
- Obecné poučení o jazyce (postavení češtiny mezi ostatními jazyky, útvary národního jazyka, historický vývoj češtiny, jazykovědné disciplíny)
- Zvuková stránka jazyka
- Kultura mluveného projevu

Průřezová témata

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Podoblasti: Globalizační a rozvojové procesy, Žijeme v Evropě
- Multikulturní výchova
Podoblast: Základní problémy sociokulturních rozdílů
- Mediální výchova
Podoblast: Média a mediální produkce

2. ročník

Učivo

- Tvarosloví (principy třídění slov na slovní druhy, mluvnické kategorie jmen a sloves)
- Lexikologie (slovní zásoba, způsoby obohacování slovní zásoby)
- Vyhledávání on-line slovníků a práce s nimi

3. ročník

Učivo

- Skladba (věta, větné členy, věta jednoduchá, souvětí)
- Pořádek slov ve větě, nepravidelnosti větné stavby

4. ročník

Učivo

- Souhrnné opakování učiva
- Praktický řečnický výcvik

SLOH

1. ročník

Učivo

- Úvod do stylistiky: Funkční styly, slohové postupy a útvary
- Funkční styl prostě sdělovací
- Dopis, typy dopisů
- Zpracování domácího úkolu v elektronické podobě
- Vypravování

2. ročník

Učivo

- Popis, druhy popisů
- Charakteristika
- Administrativní styl, vyhledávání a vyplňování on-line tiskopisů

3. ročník

Učivo

Úvaha

- Publicistický styl (obecná charakteristika) a mediální výchova
- Vyhledávání on-line médií a práce s nimi

Průřezová témata:

- Mediální výchova

Podoblasti: Média a mediální produkce, Mediální produkty a jejich významy, Uživatelé, Účinky mediální produkce a vliv médií, Role médií v moderních dějinách

4. ročník

- Publicistický styl, jeho žánry a útvary, mediální výchova
- Odborný styl
- Vyhledávání informací na internetu pro tvorbu odborného textu

Průřezová témata:

- Mediální výchova

Podoblasti: Média a mediální produkce, Mediální produkty a jejich významy, Uživatelé, Účinky mediální produkce a vliv médií, Role médií v moderních dějinách

Očekávané výstupy

Žák na konci vzdělávání:

- odlišuje různé jazykové vrstvy a vhodně je využívá
- rozumí vývoji českého jazyka, zná i současné tendence
- ovládá zásady spisovné výslovnosti a pravopisu
- uplatňuje znalosti tvarosloví, slovtvorných a syntaktických principů češtiny
- volí vhodné výrazové prostředky podle funkce, situace a kontextu
- využívá základní principy rétoriky
- posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení podpoří jeho analýzou
- pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty
- žák umí diskutovat, argumentovat a dovede se bránit manipulativní komunikaci
- samostatně využívá různých informačních zdrojů

- spojuje si nové vědomosti s těmi dříve nabytými
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby
- získává, posuzuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým

5.1.2 Anglický jazyk

5.1.2.1 Charakteristika předmětu

Hodinová dotace

1., 2. a 4. ročník: 3 hodiny týdně

3. ročník: 4 hodiny týdně

Cílem výuky anglického jazyka je především rozvoj komunikativní kompetence. Žáky směřujeme k všestrannému rozvoji všech čtyřech základních řečových dovedností – čtení, poslechu, mluvení a psaní.

Do hodin zařazujeme práci s cizojazyčnými zdroji (knihy, časopisy a digitální média), které obsahují informace o reáliích anglicky mluvících zemí. Využíváme autentické poslechové materiály z internetu a pracujeme s filmy.

Součástí výuky je aktivní užívání audiovizuální techniky, digitálních technologií a práce s internetem. Digitální technologie napomáhají rozvíjet jazykové dovednosti žáků, a to nejen v oblasti recepce, ale i produkce. Digitální technologie v cizích jazycích podporují aktivní využívání osvojovaného jazyka, komunikaci v daném jazyce a vedou žáka k tvořivému využití jazyka, čímž žáka motivují ke zlepšení. Zvládnutí cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií usnadňuje žákům orientaci v online prostředí i v současném světě.

Žáci v průběhu studia navštěvují digitální jazykové laboratoře, ve kterých mají možnost mimo jiné pracovat se speciálním audiovizuálním vybavením (sluchátka, mikrofony, PC) a trénovat správnou výslovnost, nacvičovat každodenní komunikační situace (např. telefonní hovor), zaznamenávat vlastní hlas, prezentovat zjištěné informace a hodnotit svůj pokrok. Práce v jazykových laboratořích klade nároky na samostatnost žáků, motivuje je k další práci nad rámec výuky a zároveň při řadě aktivit rozvíjí jejich soutěživost.

Na vyšším gymnáziu je dosažena úroveň B2 podle Společného referenčního rámce pro jazyky (SERR), kterou lze charakterizovat následovně:

Žák se jasně vyjadřuje, aniž by jazykově redukoval to, co chce sdělit. Má dostačující vyjadřovací prostředky k tomu, aby podal jasný popis, vyjádřil své názory, rozvíjel argumentaci bez většího hledání slov a k tomuto účelu používá některé druhy podřadných souvětí. Má všeobecně vysokou úroveň slovní zásoby, ačkoliv v malé míře dochází k záměnám a nesprávnému výběru slov, které však nezpůsobují problémy v komunikaci. Dobře ovládá gramatiku a jen občas se dopouští malých nebo nesystematických chyb, mohou se objevit menší nedostatky ve větné stavbě, ale nejsou časté a mohou být zpětně opraveny.

Žák se vyhne závažným chybám ve formulacích, vyjadřuje se sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci formálních a neformálních funkčních stylů, které odpovídají dané situaci a osobám, kterých se to týká.

5.1.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení:

- žáci jsou vedeni k osvojení efektivních strategií vedoucím ke zvládnutí anglického jazyka (záznamy slovíček, portfolio, užitečné aplikace, čtenářské metody apod.)
- prostřednictvím zajímavých a různorodých metod vedeme žáky k aktivnímu učení během hodiny

- žáci jsou vedeni ke schopnosti využívat analogie, odhadovat význam neznámých výrazů podle známých a dříve osvojených, orientovat se v novém neznámém textu čteném či poslechově
- prakticky motivujeme žáky (např. při práci s časopisy) k hledání smyslu a přínosu osvojení anglického jazyka – porozumění filmům a cizojazyčné literatuře, rozšíření si znalostí z různých oborů (kultura, sport, příroda atd.)

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni k rozpoznání, objasnění problému a vyhledání vhodných řešení a postupů
- při řešení úkolů mají žáci možnost uplatnit různé postupy, využít např. kritické, analytické myšlení, fantazii, intuici či znalosti z mezipředmětových vztahů
- projektové vyučování – žáci samostatně vyhledávají informace z různých zdrojů, vyhodnocují je a následně zpracovávají

Kompetence komunikativní

- ve výuce je kladen důraz na rozvoj všech čtyřech řečových dovedností – poslech, čtení, psaní, mluvení
- žákům je vytvářeno velké množství komunikativních situací, aby byli stimulováni k samostatnému vyjádření svých názorů, postojů a myšlenek
- žáci jsou vedeni k vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu; vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- vedeme žáky k využívání verbálních i neverbálních prostředků komunikace a k využívání moderních informačních technologií
- žáci rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, která správně interpretují a věcně argumentují

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k tomu, aby si byli schopni stanovit cíle s ohledem na své schopnosti
- žáci jsou schopni aktivně spolupracovat v rámci skupiny v různých pracovních rolích, včetně vůdčí
- žáci jsou vedeni k respektu vůči druhým a k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů, založených na úctě, toleranci a empatii
- klademe důraz na sebereflexi
- během studia si žáci vytvářejí pozitivní představu o sobě samých, podporujeme budování jejich sebedůvěry a samostatný rozvoj každého z nich

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznávání a chápání kulturních a duchovních hodnot naší společnosti
- žáci jsou vedeni k osobní odpovědnosti v rámci skupiny i společnosti; uvědomují si i svá práva
- žáci respektují různorodost názorů, postojů a schopností v rámci skupiny, kterou jsou schopni tolerovat a akceptovat
- žáci chápou nutnost udržitelného rozvoje společnosti, přistupují odpovědně k životnímu prostředí
- během výuky žáci získávají informace o kultuře, způsobu života, tradicích i hodnotách lidí v anglicky mluvících zemích a jsou schopni porovnání s Českou republikou

Kompetence k podnikavosti

- využívají znalosti a zkušenosti nabyté během hodin výuky anglického jazyka k rozhodování o svém dalším vzdělávání či povolání
- cíleně připravujeme žáky na jazykové zkoušky, které budou přínosem pro jejich budoucí kariéru
- vedeme žáky k rozvoji jejich osobního i odborného potenciálu v rámci výuky a motivujeme je k účasti v soutěžích v anglickém jazyce
- dáváme žákům možnost se projevit a prezentovat výsledky své práce v rámci skupiny; podporujeme jejich kreativitu a vítáme osobní iniciativu

Kompetence digitální

- žáci aktivně využívají v hodinách anglického jazyka digitální zařízení i aplikace, které umožňují rozvoj jejich jazykových dovedností

- podporujeme žáky v zapojení se do jiného než školního online jazykového vzdělávání
- začleňujeme úkoly, které umožní žákům tvorbu digitálního obsahu pomocí videa, audia, fotografií, digitálních interaktivních prezentací apod.)
- podporujeme začlenění digitálních technologií a digitálního obsahu do výuky tak, aby se zapojili všichni žáci (hry, kvízy, interaktivní doplňky prezentací)
- cíleně učíme správnou práci se zdroji a vedeme žáky k respektování autorských práv digitálního obsahu

5.1.2.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Očekávané výstupy

1. - 2. ročník

receptivní řečové dovednosti – žák na konci druhého ročníku

- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma
- identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace
- odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů
- postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře

produktivní řečové dovednost – žák na konci druhého ročníku

- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule
- přednese souvislý projev na zadané téma
- sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko
- podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související
- s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace

interaktivní řečové dovednosti – žák na konci druhého ročníku

- vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou
- adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů

3. - 4. ročník

receptivní řečové dovednosti – žák na konci druhého ročníku

- rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích
- vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi
- využívá různé druhy slovníků (včetně digitálních), informativní literaturu, encyklopedie a média
- čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce

produktivní řečové dovednosti – žák na konci druhého ročníku

- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený a vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu
- logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů
- používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit
- využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma

interaktivní řečové dovednosti – žák na konci druhého ročníku

- reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obrátů
- komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích

- při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkajících se odbornějších zájmů

Učivo

Tematické okruhy a komunikační situace

Výchozí studijní texty a materiály jsou obsahově i jazykově náročnější, ale nekomplikované. Nesou prvky uměleckého, publicistického, naučného a populárně-vědeckého stylu, vztahují se k běžným a méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům, se kterými se žák může setkat v každodenním životě nebo při cestování do anglicky mluvící země.

Vyučované komunikační situace se týkají následujících oblastí: veřejná, pracovní, vzdělávací, osobní, osobnostní a společenská.

Tematické okruhy, které mimo jiné vycházejí z maturitních témat, jsou do jednotlivých ročníků rozděleny následovně:

1. ročník

- rodina a rodinné vztahy
- roční období a oblékání; počasí
- cestování a dovolená
- móda a nakupování
- problémy mladých

2. ročník

- jídlo, zdraví a životní styl
- České Budějovice a region
- literatura
- svátky a výročí v anglicky mluvících zemích i v České republice

3. ročník

- komunikace a komunikační technologie
- sport
- historie Velké Británie a USA
- Česká republika a Praha
- Evropa a Evropská Unie
- životní prostředí a globální problémy lidstva

4. ročník

- bydlení
- kultura
- školství
- Velká Británie
- Londýn
- USA
- další anglicky-mluvící země (Kanada, Austrálie, Nový Zéland)

Další tematické okruhy výše neuvedené mohou vycházet z aktuálně používaných studijních materiálů (učebnice, časopisy) či společné domluvy mezi učitelem a žáky.

Jazykové prostředky a funkce

Jazykové prostředky a funkce jsou průběžně vyučovány napříč všemi ročníky a vztahují se k výše uvedenému rozdělení tematických okruhů a oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně častých situacích.

- fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, fonetická redukce, fonetická transkripce

- pravopis – pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti
- gramatika – jmenné a verbální fráze, morfémy, prefixy, sufixy, další vyjádření minulosti, přítomnosti a budoucnosti, rozvité věty vedlejší, složitá souvětí, odvozování, transpozice, transformace
- lexikologie – ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, jednoduché idiomy, frázová slovesa, ustálené větné rámce, odborné výrazy a fráze na známá témata

Komunikační funkce jazyka a typy textů

Ve výuce je kladen důraz na komunikační funkce anglického jazyka. Níže uvedené typy textů (psaných či poslechových) jsou průběžně obsaženy napříč všemi ročníky a vhodně navazují na výše uvedené rozdělení tematických okruhů do jednotlivých ročníků.

- postoj, názor, stanovisko; emoce
- morální postoje a funkce
- kratší písemný projev (vzkaz, blahopřání, pozvání, osobní dopis, úřední dopis)
- delší písemný projev (vypravování, esej, podrobný popis)
- čtený či slyšený text
- samostatný ústní projev
- interakce (formální i neformální rozhovor, diskuse, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a jiných médií)
- informace z médií (rádio, podcasty, filmy, klipy, noviny...)

Realie zemí anglického jazyka (Velká Británie, USA, Kanada, Austrálie, Nový Zéland)

V rámci výuky se žáci seznámí s realiiemi anglicky mluvících zemí (viz tematické okruhy). Žáci získají základní povědomí o politice, ekonomice, kultuře, literatuře, významných osobnostech, svátcích, symbolech a životním stylu jednotlivých zemí. Náplní jsou dále i jazykové zvláštnosti a odlišnosti, aktuální dění většího významu a vybrané události z historie.

Průřezová témata

V rámci výuky anglického jazyka jsou vybraná průřezová témata naplňována volbou vhodných textů z učebnic, cizojazyčných časopisů a autentických online materiálů. Jejich realizace je doplněna vhodnými vyučovacími metodami (např. skupinové práce v různých týmech, střídání rolí ve skupinách).

Žáci mají rovněž možnost účastnit se cizojazyčných poznávacích zájezdů a exkurzí, např. v rámci projektu Erasmus+.

Osobnostní a sociální výchova

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – “já” sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání; jak jsem schopen vnímat se pozitivně; jaký/jaká chci být a proč; co dělám a co chci dělat pro svůj osobní rozvoj; můj vztah k lidem; jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů – péče o sebe sama; předcházení zátěžovým situacím a stresům; celková péče o vlastní zdraví; jsem schopen/a si zorganizovat čas; mé organizační schopnosti a dovednosti (v různých rolích, včetně vůdčí)
- Sociální komunikace – verbální a neverbální komunikace; nácvik vnímání a aktivního naslouchání; respekt k odlišným názorům, postojům i kulturám; důraz na přesnost a srozumitelnost sdělení; schopnost argumentovat a přesvědčovat; rozvoj plynulosti, bohatosti a pohotovosti v komunikaci; účelné způsoby komunikace při spolupráci
- Morálka všedního dne – jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ostatním lidem a kulturám, životnímu prostředí atd.; jak se mohu angažovat ve prospěch druhých a společnosti; moje hodnoty a sociální role současné i budoucí
- Spolupráce a soutěž – podpora rozvoje vlastní originality a schopnosti přizpůsobit se druhým, či komunitě; jak mohu a umím pomáhat, podporovat druhé lidi, poskytovat rady; jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní, než já sám; rozvoj sociálně-komunikačních vlastností, vhodných pro spolupráci

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Globalizační a rozvojové procesy – pojem globalizace a jakým způsobem ovlivňuje život každého člověka; globalizace v různých sférách života (kultuře, ekonomice); kulturní okruhy ve světě i v Evropě (etnická, jazyková i náboženská rozmanitost, prolínání kultur)
- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky – zdraví a vzdělání v globálním kontextu, životní prostředí a udržitelný rozvoj; globální environmentální a společenské problémy
- Žijeme v Evropě – geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy; shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí; evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další známé evropské instituce a organizace
- Vzdělávání v Evropě a ve světě – vzdělávací programy EU a možnosti účasti v nich; podmínky a možnosti studia v zahraničí; vzdělávací politika EU a její projekce do vzdělávacího systému v ČR; srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR a obdobných školách v zahraničí, profily absolventů a závěrečné zkoušky (maturita), kompatibilní prvky a rozdíly

Multikulturní výchova

- Základní problémy sociokulturních rozdílů-jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropské unie)
- Psychosociální aspekty interkulturality – jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority
- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí-jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů; jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům

Environmentální výchova

- Člověk a životní prostředí – jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost; které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka; jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení; které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje
- Životní prostředí regionu a České republiky– s kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká

Mediální výchova

- Média a mediální produkce-příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)
- Mediální produkty a jejich významy-relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací
- Uživatelé – návyky při konzumaci médií (strukturace dne podle médií – čtení novin či časopisu, sledování televize, „boj o dálkové ovládání“, uspořádání nábytku vzhledem k televizi apod.); ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce
- Účinky mediální produkce a vliv médií-vliv médií na uspořádání každodenního života (od denního rytmu přes rozestavení nábytku po výběr konverzačních témat)
- Role médií v moderních dějinách-jak společnost komunikovala: od posunků přes řeč, písmo, tisk a vysílání k internetu; která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě

5.1.3 Německý jazyk

5.1.3.1 Charakteristika předmětu

Cizí jazyk je chápán nejen jako prostředek k dorozumění a předpoklad vzájemného porozumění, ale i jako zprostředkovatel informací o německy mluvících zemích. Cizí jazyk jako předmět středního vzdělávání slouží taky k rozvoji žákovy myšlení a formování jeho osobnosti včetně mezilidských vztahů.

Obsahem výuky je ústní a písemné vyjadřování v cizím jazyce a porozumění slyšené a psané promluvy.

Školní výuka je časově vymezena do standardních vyučovacích hodin podle schváleného plánu hodinových dotací. Maximální počet žáků ve třídě dělené na skupiny určí ředitel školy. Škola nabízí volitelný předmět Konverzace v německém jazyce.

Střední vzdělávání v předmětu cizí jazyk může být ukončeno maturitní zkouškou. Cizí jazyk se kvalifikuje na konci středního vzdělávání standardně k dosažení úrovně B1, popřípadě B2 podle evropského referenčního rámce. Při volbě předmětu Konverzace v německém jazyce může být individuálně dosaženo úrovně B2.

Hodnocení žáků se provádí podle platné pětistupňové klasifikace. K objektivizaci znalostí a dovedností využíváme slovního hodnocení jen pro potřeby evaluace žáka, ne pro zápis do vysvědčení.

Jazyk není předmětem, kde se směrem k vyšším ročníkům hromadí jen stále složitější znalosti, ale předmětem, v němž se prohlubuje schopnost reagovat nejprve na konkrétní, později více na abstraktní témata s možností vlastního rozhodování. Váhu má i subjektivita, zaujetí, emocionalita.

V tomto pojetí je chyba především záměna slov, nesrozumitelná konstrukce nebo jinak nepřesné vyjádření, které ztěžuje nebo znemožňuje porozumění. Mluvnické chyby nemají v celkovém hodnocení žáka největší váhu jako dříve. Učitel neztrácí ze zřetele roli mluvnice. Mluvnice není samoúčelem jazyka.

Nesoustředíme se na řešení obtížných lingvistických úloh, při nichž by učitel musel používat pravidelně a delší část hodiny mateřského jazyka, ale při cizojazyčném hovoru na témata praktická, později na problémy obecně lidské, etické, ekologické a mezikulturní.

Hlavní úlohu ve vyučování hraje učitel a jeho práce s učebnicí. Žák se v učebnici orientuje, ví, jaké části nebo úkoly rozvíjejí ty které dovednosti, a dovede si s pomocí učitele nebo spolužáků samostatně látku doplnit.

Základním prvkem vyučování je vyučovací hodina a v ní osobnost učitele. Kromě toho učitel využívá zvukových nahrávek. Obrazová dokumentace je pomocný zdroj informací, jehož význam bude stoupat podle dostupnosti technického vybavení a vhodných pomůcek.

Doplňkem vyučování jsou exkurze a konverzační soutěže, též projekty se zahraničními partnerskými školami. Dbáme na korektní vystupování učitele vůči žákům. Respektujeme vlohy žáků k určitým předmětům, vidíme žáka jako osobnost, pozitivně motivujeme.

Tematické plány pro školní rok a danou třídu jsou rámcové. Učitel jazyků poměrně často mění učebnice (modernizované verze, nové tituly na knižním trhu) a může se stát, že neodhadne přesně množství probrané látky v určitém časovém úseku. Stejně tak důležité jako dodržení harmonogramu je žáky naučit mluvit, rozumět a používat jazyk – i za cenu odchylek od tematického plánu.

5.1.3.2 **Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu**

Kompetence k učení

- Motivací je praktické použití jazyka při dorozumívání v cizojazyčném prostředí.
- Žák se vyjadřuje o sobě, o svém vztahu k okolnímu světu. Uplatní svou osobnost.
- Z nabízených úkolů si vybírá podle vlastního zájmu, orientace, volba je motivací.
- Umí pracovat s učebnicí a s materiály, ví, co se učí, a proč, řeší samostatně úkoly, aplikuje mluvnická pravidla, dohledává je v přehledech (tabulkách), zjišťuje významy slov, pracuje se slovníkem.
- Motivací k učení je vlastní evaluace: žákovým výkazem jsou pracovní výsledky (známky, hodnocení učitele) a srovnání s ostatními spolužáky.

Kompetence k řešení problémů

- Látka je kromě nezbytného výkladu i nabídkou k samostatnému řešení.

- Prakticky aplikuje modelové struktury, mluvnické vzorce, paradigmatata.
- Řeší úkoly, při nichž se samostatně rozhoduje.
- Spolu s učitelem kriticky posuzuje materiály, s nimiž pracuje (obsah textů, myšlenkovou náplň, nabízené řešení problémů apod.), srovnává je s realitou země mateřského jazyka v aktuální době, v našem společenském a kulturním kontextu. Tím se vymezuje a formuje své sebevědomí.

Kompetence sociální a personální

- Při komunikaci ve třídě se žáci učí vzájemně se poslouchat a s pomocí učitele reagovat na slyšený projev.
- Jsou zadávány úkoly řešené ve skupinách.
- Učitel vede žáky k tomu, aby se nepřekřikovali, hlásili o slovo a dodržovali pravidla kolektivního dorozumívání spolu s pravidly slušného chování.

Kompetence občanské

- Žák promítá své jazykové znalosti do chování a vystupování v cizině (studijní výměnné pobyty, exkurze apod.) a všude tam, kde reprezentuje české občanství.
- Vzorem jsou mu postoje a osobnost učitele a hodnotová orientace úhrnu textů, materiálů a všech pomůcek, s nimiž pracuje (slušnost, skromnost, úcta k tradičním hodnotám, k práci ostatních, ke starší generaci). Je na učiteli, aby upozornil na etické a kulturní rozdíly v hodnotách sdílených českou společností a hodnotách sdílených německy mluvícími zeměmi (pokud používá cizojazyčné zahraniční učebnice).
- S jazykem se žák učí o kultuře jiného národa, s tímto poznáním se učí toleranci k odlišnému kulturnímu prostředí německy mluvících zemí.

Kompetence k podnikavosti

- Žák si vědomě volí skladbu studia cizích jazyků s ohledem na své budoucí uplatnění v praxi.
- Chápe cizí jazyk jako prostředek k dosažení profesních cílů. Němčina je mu nástrojem pro možné budoucí uplatnění (studijní, profesní) v těchto zemích, popř. v tuzemsku u zahraničního zaměstnavatele.
- Dokáže si vyhledat nebo požádat o informace potřebné k těmto krokům, v budoucnu jednat se svými zahraničními partnery.

Kompetence komunikativní

- Žák se srozumitelně a správně vyjadřuje ve všech čtyřech jazykových dovednostech, přičemž přednost má platnost a srozumitelnost sdělení před mluvnickou přesností.
- Ví, že reprodukce učební látky je jen určitá fáze, cílem je sdělovat o sobě a svých zkušenostech a postojích, to platí o řečových dovednostech v oblasti různých konverzačních témat, situací (rodina, přátelé, lidské vztahy, volný čas, zájmy, škola, ekologie, společenské situace apod.), které převládají nad ostatními dovednostmi nebo znalostmi (realie, literatura).
- Žák dbá na srozumitelnost, logickou strukturu svých písemných a ústních projevů, učí se správně argumentovat.
- Rozeznává suprasegmentální členění promluvy, emocionalitu, v poslechových textech různé hlasy, ortoepické varianty a dialektismy.
- Zpracovává texty různých typů (dialog, líčení, zpráva, věcný text, graf, tabulka), komentuje obrázky, fotografie, srovnáváním se dopracovává k charakteristickým rysům popisovaných předmětů nebo osob, různých situací apod.

Kompetence digitální

- Žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby.
- Získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

- Navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy.
- Vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy.
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

5.1.3.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Očekávané výstupy pro první ročník a kvintu

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti - ústní řečová praxe

- Žák může komunikovat jednoduchou a přímou výměnou informací o známých tématech a činnostech. Dokáže konverzovat v konkrétních předmětných situacích, odrážejících především jeho svět a zájmy.
- Žák porozumí monologickým a dialogickým textům obtížnostní úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce, umí je reprodukovat a podat své hodnocení, názor, osobní stanovisko. Dokáže popsat jednoduchý obrázek, fotografii, komentovat reklamní text, vysvětlit jednoduchý graf apod.

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti - souvislý písemný projev

- Žák je schopen použít řadu obrátů a vět k tomu, aby jednoduchými slovy popsal předmětný svět, který jej obklopuje. Lexikálně se vyjadřuje pomocí slov v jejich základním významu. Stylové postupy: popis, zpráva.
- Gramatiku umí používat hlavně v její horizontální funkci podle frekvenčního hlediska, i když má k dispozici vertikální paradigmatické přehledy, kterých použije při vyhledání ještě nezažitého, nového tvaru. Na radu učitele si žák může sám zpracovat praktické a jednoduché mluvnické přehledy ve formě tabulek, které pak smí používat při vyučování i při samostatné práci (nejsou-li právě dané gramatické tvary předmětem zkoušky).

Receptivní řečové dovednosti – čtení

- Při hlasitém čtení žák člení suprasegmentálně text.
- Žák je schopen číst hlasitě i studijně texty (A1) s přiměřeným množstvím neznámých slov (pracuje s vlastním odhadem podle kontextu, se slovníkem). Umí text smyslově rozčlenit, vytvořit k němu otázky, osnovu.
- Pod vedením učitele žák rozlišuje pasivní a aktivní slovní zásobu především v doplňkových textech přinášejících různé aktuality, zajímavosti a kuriozity. Zde hraje důležitou úlohu odhad, kontext, znalost slov z jiných jazyků. Učitel dbá na vymezení povinné a fakultativní slovní zásoby.
- Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.

Receptivní řečové dovednosti - poslech

- Žák dokáže postihnout hlavní myšlenku dialogického a monologického textu. Rozeznává hlasy jednotlivých mluvčích.
- Obtížnější poslechové texty je možno nacvičovat v několika fázích, např.: první poslech - společně se studiem písemné předlohy, druhý poslech – bez předlohy a už s lepším porozuměním.
- Při tzv. selektivním poslechu žák dovede vytrýdit požadované informace, které jsou předmětem zájmu.

Očekávané výstupy pro druhý ročník a sextu

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti - ústní řečová praxe

- Žák může komunikovat jednoduchou a přímou výměnou informací o známých tématech a činnostech. Dokáže konverzovat v konkrétních předmětných situacích, odrážejících především jeho svět a zájmy.
- Žák porozumí monologickým a dialogickým textům obtížnostní úrovně A2 až B1 podle Společného evropského referenčního rámce, umí je reprodukovat a podat své hodnocení, názor, osobní stanovisko.

Dokáže popsat jednoduchý obrázek, fotografii, komentovat reklamní text, vysvětlit jednoduchý graf apod.

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti - souvislý písemný projev

- Žák je schopen použít řadu obrátů a vět k tomu, aby jednoduchými slovy popsal předmětný svět, který jej obklopuje. Lexikálně se vyjadřuje pomocí slov v jejich základním významu s přiměřenou figurativní a frazeologickou zátěží. Rozlišuje stylistickou příznakovost efemérních, módních, slangových slov. Učí se rozumět pojmu styl v cizím jazyce. Stylové postupy: popis, zpráva, zjednodušeně stanovisko.
- Gramatiku umí používat hlavně v její horizontální funkci podle frekvenčního hlediska, i když má k dispozici vertikální paradigmatické přehledy, kterých použije při vyhledání ještě nezažitého, nového tvaru. Na radu učitele si žák může sám zpracovat praktické a jednoduché mluvnické přehledy ve formě tabulek, které pak smí používat při vyučování i při samostatné práci (nejsou-li právě dané gramatické tvary předmětem zkoušky).
- Žák analogicky využívá znalostí o tvoření slov při vlastním vyjadřování.

Receptivní řečové dovednosti – čtení

- Při hlasitém čtení žák člení suprasegmentálně text, dokáže napodobit intonaci typických hovorových vět i emocionalitu.
- Žák je schopen číst hlasitě i studijně texty (A2 – B1) s přiměřeným množstvím neznámých slov (pracuje s vlastním odhadem podle kontextu, se slovníkem). Umí text smyslově rozčlenit, vytvořit k němu otázky, osnovu. Po nácvičku řečových dovedností textů rozliší styl a účel. Žák vnímá aktivně i pasívně rozdíl mezi reklamním textem, zprávou, esejem, subjektivním líčením, zaujetím osobního stanoviska.
- Pod vedením učitele žák rozlišuje pasívní a aktivní slovní zásobu především v doplňkových textech přinášejících různé aktuality, zajímavosti a kuriozity. Zde hraje důležitou úlohu odhad, kontext, znalost slov z jiných jazyků. Učitel dbá na vymezení povinné a fakultativní slovní zásoby.
- Používá dvojjazýčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.

Receptivní řečové dovednosti - poslech

- Žák dokáže postihnout hlavní myšlenku dialogického a monologického textu. Rozeznává hlasy jednotlivých mluvčích (reprodukované nahrávky) a reflektuje jejich zvláštnosti: výška hlasu, zabarvení, intonace, spisovné ortoepické varianty.
- Obtížnější poslechové texty je možno nacvičovat v několika fázích, např.: první poslech - společně se studiem písemné předlohy, druhý poslech – bez předlohy a už s lepším porozuměním.
- Při tzv. selektivním poslechu žák dovede vytrýdit požadované informace, které jsou předmětem zájmu.

Očekávané výstupy pro třetí ročník a septimu

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti – ústní řečová praxe

- Žák může komunikovat přímou výměnou informací o známých tématech a činnostech. Dokáže s přípravou udržovat rozhovor o konkrétních situacích a tématech, které ho zajímají, které souvisejí s každodenním životem.
- Žák porozumí monologickým a dialogickým textům obtížnostní úrovně B1. Kromě reprodukce umí shrnout, vysvětlit, komentovat. Materiál jako obrázek, fotografie nebo graf ho inspiruje k samostatnému projevu nebo ke srovnání situace v mateřské a německy mluvící zemi.
- Při ústním projevu umí používat základní mluvnické prostředky, upevněné a zautomatizované. Ví, že přenos informace má prioritu před mluvnickou a lexikální či stylistickou přesností („nebojí se chyb“).

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti - souvislý písemný projev

- Žák využívá písemné formy k větší přesnosti a hloubce sdělení, užívá náročnější lexiku, syntax a přiměřeně i frazeologii. Zvládá nejen popisné stylové útvary, ale také srovnání, charakteristiku, zaujetí stanoviska, argumentaci, tvar formálního dopisu (např. žádost o informace ke studiu v zahraničí). V úrovni B1 esej. V písemném projevu si je žák vědom možnosti přesnějšího, logicky uspořádanějšího projevu, který netoleruje základní mluvnické chyby. Ví tedy, jaký je z tohoto hlediska rozdíl mezi ústní a písemnou formou jazyka.

- Používá slovník, orientuje se v mluvnických přehledech a paradigmatech.
- Využívá znalostí o tvoření slov při vlastním vyjadřování.

Receptivní řečové dovednosti – čtení

- Čtení textů odpovídající úrovní B1 je téměř plynulé a suprasegmentálně většinou správně členěné. Žák rozumí textu s přiměřeným množstvím neznámých slov. Dokáže využít analogii, jazykový cit. Text dokáže smyslově rozčlenit, sestavit resumé, vyzvednout důležité myšlenky. Vnímá souvislost delšího textu.
- Při četbě originálních textů dané úrovně pochopí základní smysl i s pomocí odhadu, znalostí o tvoření slov, internacionalismů i slov z jiných jazyků (anglicismů).

Receptivní řečové dovednosti – poslech

- Žák rozumí hlavnímu smyslu spisovné standardní řeči, rozlišuje mluvčí podle hlasů (ženský, mužský, dětský). V B1 při dostatečném rozlišení obsahu a stanovisek i řeč dvou osob.
- S poslechovým textem umí žák různě pracovat. Zná selektivní poslech, dichotomické odpovědi richtig – falsch, sestaví rozvinutou odpověď.

Očekávané výstupy pro čtvrtý ročník a oktávu

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti – ústní řečová praxe

- Žák může komunikovat přímou výměnou informací o známých tématech a činnostech. Dokáže bez přípravy udržovat rozhovor o konkrétních situacích a tématech, které ho zajímají, které souvisejí s každodenním životem. S přípravou hovoří na abstraktnější témata, umí jednoduše vysvětlit, popsat a argumentovat složitější jevy, uvést výhody a nevýhody stavu nebo situace. B2: domluví se bez větších potíží s rodilým mluvčím a může být základním informátorem o společenském, kulturním (a podle zájmu dalším) životě v Čechách z pohledu mladého člověka. Dovede vhodně zdůraznit svou subjektivitu.
- Žák porozumí monologickým a dialogickým textům obtížnostní úrovně B1. Kromě reprodukce umí shrnout, vysvětlit, komentovat. Materiál jako obrázek, fotografie nebo graf ho inspiruje k samostatnému projevu nebo ke srovnání situace v mateřské a německy mluvící zemi.
- Při ústním projevu umí používat základní mluvnické prostředky, upevněné a zautomatizované. Ví, že přenos informace má prioritu před mluvnickou a lexikální či stylistickou přesností („nebojí se chyb“).

Produktivní a interaktivní řečové dovednosti - souvislý písemný projev

- Žák využívá písemné formy k větší přesnosti a hloubce sdělení, užívá náročnější lexiku, syntax a přiměřeně i frazeologii. Zvládá nejen popisné stylové útvary, ale také srovnání, charakteristiku, zaujetí stanoviska, kritiku, argumentaci, tvar formálního dopisu (např. žádost o informace ke studiu v zahraničí). V úrovni B2 eseje. V písemném projevu si je žák vědom možnosti přesnějšího, logicky uspořádanějšího projevu, který netoleruje základní mluvnické chyby. Ví tedy, jaký je z tohoto hlediska rozdíl mezi ústní a písemnou formou jazyka.
- Používá slovník, orientuje se v mluvnických přehledech a paradigmatech.
- Využívá znalostí o tvoření slov při vlastním vyjadřování.

Receptivní řečové dovednosti – čtení

- Čtení textů odpovídající úrovní B1 je plynulé a suprasegmentálně správně členěné. Žák rozumí textu s přiměřeným množstvím neznámých slov. Dokáže využít analogii, jazykový cit. Text dokáže smyslově rozčlenit, sestavit resumé, vyzvednout důležité myšlenky. Vnímá souvislost delšího textu. Poznává funkční styly.
- Při četbě originálních textů dané úrovně pochopí základní smysl i s pomocí odhadu, znalostí o tvoření slov, internacionalismů i slov z jiných jazyků (anglicismů).
- Při dosažené úrovni B2 pravidelně pracuje s encyklopedií nebo výkladovým jednojazyčným slovníkem.

Receptivní řečové dovednosti – poslech

- Žák rozumí hlavnímu smyslu spisovné standardní řeči, rozlišuje mluvčí podle hlasů (ženský, mužský, dětský). V B2 při dostatečném rozlišení obsahu a stanovisek i řeč více osob než dvou (např. diskuse nebo interview s více účastníky). V hlavních rysech rozumí cizojazyčným rozhlasovým a televizním

programům s tématy, se kterými se ve škole setkal nebo která ho zajímají. V B2 se může přidat i zpravodajství, publicistika, politika.

- S poslechovým textem umí žák různě pracovat. Zná selektivní poslech, dichotomické odpovědi richtig – falsch, sestaví rozvinutou odpověď.

Učivo:

Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Obraty společenského styku: společenský program, formální dopis, formulář, dotazník

Formy:

Sdělení, blahopřání, pozdrav, omluva žádost, formulář, dotazník, zaujetí stanoviska, zpráva, interview, reportáž, publicistika, pracovní postup, kulturní program, literární ukázky (v podobě textů, grafů, obrazového materiálu)

Tematické okruhy:

Rodina, domov, škola a vzdělávání, člověk a jeho vlastnosti, zájmy a záliby, denní program, volný čas, oblékání, móda a zevněšek, stravování, nákupy, sport, životospráva, kultura, mládí a přátelství (průřezové téma Osobnostní a sociální rozvoj), cestování do německy mluvících zemí, město a venkov (průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech), počasí, školství, příroda, aktuální změny současné společnosti (rodina jako společenská instituce, zábava a využití volného času mládeže, ekologie a ekologické chování člověka (průřezové téma Enviromentální výchova), počítače, budoucnost, četba literárních ukázek, knihy a média (průřezové téma Mediální výchova).

Témata volitelného předmětu konverzace v němčině (B1 – B2) reagují na zájmové složení třídy, na společensky aktuální témata a další, k nimž patří např. realie České republiky (s přihlédnutím k jižním Čechám) a německy mluvících zemí, konzumní společnost a reklama, nebezpečí současné civilizace, charakteristika 20. století, pohled do budoucnosti země a lidstva, literární čtení.

Tato témata se mohou měnit podle vývoje společnosti, nových aktualit, zájmů žáků apod.

Stylistika:

Styl prostě sdělný, publicistický, akcentace hovorových prvků a ukázky slovní zásoby náctiletých.

Tvoření slov: skládání, odvozování, přejímání, zkratky, neologismy, nominalizace, verbalizace.

Slovní zásoba: tematicky. Antonymie, synonymie, polysémie, homonymie.

Tvaroslovi:

Podstatná jména: všechny typy skloňování v sg. a pl., podstatná jména zeměpisná, vlastní jména osobní, místní; geografické pojmy.

Přídavná jména: postavení přídavného jména v přísudku a přívlastku, skloňování přívlastku po členu, nulovém členu a zájmenech, stupňování, zpodstatnělá přídavná jména.

Zájmena: osobní, ukazovací, vztažná, přívlastňovací, tázací, neurčitá, záporná.

Číslovky: základní, řadové, násobné, určování data, údaje hodin.

Slovesa: časový systém přezens, futurum I, préteritum a perfektum, (plusquamperfektum receptivně) u existenciálních a pomocných, pravidelných a nepravidelných sloves, více významnost slovesa werden imperativ, zvrtné sloveso, vazba es gibt, slovesné předpony, rekce sloves, přezens, préteritum a perfektum trpného rodu, stavové pasívum, vyjadřování podmínky pomocí kondicionálu I a konjunktivu préterita vybraných sloves, konjunktiv plusquamperfekta (receptivně) infinitiv s zu, přičestí přítomné a minulé, vazby s přičestími (receptivně), časová souslednost.

Předložky se 3. a 4. pádem, některé předložky se 2. pádem. Předložky v místním a časovém významu.

Předložkové vazby u frekventovaných sloves.

Příslovce: stupňování, tvary na –stens, zájmenná příslovce, příslovce hin a her.

Skladba:

Slovosled základních typů vět a souvětí, větný rámec (infinitiv, přičestí minulé, vedlejší věta).

Vedlejší věty předmětné, příčinné, časové, účelové, vztažné, podmínkové, srovnávací, nepřímá otázka. Slovosled souvětí souřadného a podřadného. Věty modální (se spojky je-desto receptivně), přípustkové (bez všeobecné přípustky).

Hlavní věty se spojkami souřadícími, slovosled po spojkách deshalb, trotzdem, sonst Dvojicové spojky v hlavních větách, přehled slovosledu v souvětí souřadném.

Polovětné vazby s infinitivem „zu“, „statt zu“, „ohne zu“, infinitiv s „zu“ po sein a haben.

Modalita: modální slovesa, modální pole, některé modální částice.

Negace, negátory, pravidla tvoření záporu, lexikální zápor.

Nepřímá řeč se slovesy v příslušných konjunktivech (receptivně při četbě originálních textů).

Pravopis:

Pravidla pravopisu platná od roku 1998 s výjimkou literárních ukázek, kde edice s předreformním pravopisem je chráněna autorskými právy.

Digitální dovednosti:

Vytvořit prezentaci/sdělení na zadané/aktuální téma na základě informací dohledatelných na internetu, a to se všemi náležitostmi včetně odkazů na zdrojové materiály; v prezentaci jsou odlišeny převzaté informace a informace reprezentující vlastní názor žáka.

Rozlišit mezi standardními zpravodajskými servery a servery prezentujícími dezinformační weby bulvární obsah.

Dohledat informace k problematice probírané v jiném předmětu (matematice, fyzice, informatice, biologii atd.) a zpracovat je požadovanou formou; zpracovaná témata mohou zahrnovat např. vývoj v oblasti kosmického průmyslu, kvantových počítačů, genetiky, kosmologie či ochrany životního prostředí.

Reagovat na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě s vyjádřením svého názoru a argumentů.

Využívat adekvátní klávesnici pro daný jazyk k sestavení písemného vyjádření.

Komunikovat online s partnerem či se skupinou, která pracuje na projektu, podle přímých pokynů; hledat vysvětlení a pomáhat plnit sdílené úkoly.

Průřezová témata:

Průřezová témata jsou integrována do vyučovacích předmětů nebo jsou začleňována do projektů a kurzů, nevyučují se tedy jako samostatný předmět. V rámci předmětu německý jazyk jsou PT realizována různými formami integrace např. prezentacemi, referáty, přednáškami, prací s informacemi. Průřezová témata se také naplňují při spolupráci se zahraničními školami.

Přínos průřezových témat ve výuce německého jazyka:

Osobnostní a sociální výchova

- uvědomit si hodnotu lidské spolupráce
- uvědomovat si své osobní kvality, dovednosti, úspěchy a potenciál a hodnotit je
- uvědomovat si svou vlastní identitu
- nabýt specifické dovednosti pro zvládnutí různých sociálních situací (komunikačně složité situace, soutěž, spolupráce...)
- zkoumat realie a témata každodenního života člověka
- naučit se respektování v komunikaci (způsoby komunikačního chování respektujícího odlišnosti názorů, postojů, kultur, národností)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- být vnímavý ke kulturním rozdílnostem, chápat je jako obohacení života, učit se porozumět odlišnostem
- uvědomovat si potřebu a přínos mezilidské soudržnosti a spolupráce
- respektovat odlišné názory a pohledy jiných na svět
- uvědomit si zodpovědnosti a práva evropského občana, pochopit podstatu evropského občanství
- srovnávat odlišnosti a shodnosti kultury a životního stylu v Evropě a ve světě
- chápat historickou kontinuitu v evropském a globálním kontextu
- získávat praktické dovednosti pro osobní a pracovní život v otevřeném evropském prostoru

- porovnávat shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí

Multikulturní výchova

- chápat, že všichni lidé jsou odlišné osobnosti s individuálními zvláštnostmi bez ohledu na svůj původ
- respektovat skutečnost, že každý člověk pochází z nějakého etnika
- uvědomit si svou vlastní kulturní identitu
- vnímat multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování různých etnik
- chápat význam studia cizích jazyků jako zdroje poznávání pro osobní život, celoživotní vzdělávání, pracovní aktivity, mezinárodní komunikaci a kooperaci
- získat prostřednictvím vzdělávání v cizích jazycích vědomosti, praktické dovednosti a přehled o sociokulturním prostředí jiné jazykové oblasti
- poznávat jazykové zvláštnosti různých etnik v dnešním multilingvním a multikulturním světě

Environmentální výchova

- uvědomovat si specifické postavení člověka v přírodním systému a jeho odpovědnost za další vývoj na planetě
- znát z vlastní zkušenosti přírodní hodnoty ve svém okolí
- hledat příčiny neuspokojivého stavu životního prostředí v minulosti i současnosti
- uvědomit si vliv znečištěného prostředí na lidské zdraví

Mediální výchova

- udržování kritického odstupu od modelů životního stylu, nabízejících se v masových médiích
- kritické prověřování mediálních sdělení ostatními zdroji
- naučit se vyhodnocovat kvalitu a význam informačních zdrojů
- pochopit podstatu a projevy současných trendů ve vývoji světa, zvláště integrační a globalizační procesy
- připravovat vlastní materiály psané i nahrávané (především tvorba textu, popř. i zvukového a obrazového záznamu)

5.1.4 Španělský jazyk

5.1.4.1 Charakteristika předmětu

Cizí jazyk je chápán nejen jako prostředek k dorozumění a předpoklad vzájemného porozumění, ale i jako zprostředkovatel civilizace španělsky mluvících zemí. Španělština jako předmět středního vzdělávání slouží také k rozvoji žákovy myšlení a formování jeho osobnosti včetně mezilidských vztahů.

Obsahem výuky je ústní a písemné vyjadřování v cizím jazyce a porozumění slyšené a psané promluvy.

Školní výuka je časově vymezena do standardních tří vyučovacích hodin týdně ve vyšší stupni gymnázia. Maximální počet žáků ve třídě dělené na skupiny určí ředitel školy.

Střední vzdělávání v předmětu španělský jazyk může být ukončeno maturitní zkouškou. Španělština se kvalifikuje na konci středního vzdělání jako druhý cizí jazyk s dosaženou úrovní B1 podle evropského referenčního rámce.

Hodnocení žáků se provádí podle platné pětistupňové klasifikace. K objektivizaci znalostí a dovedností využíváme slovní hodnocení jen pro potřeby evaluace žáka, ne pro zápis do vysvědčení.

Jazyk není předmětem, kde se směrem k vyšším ročníkům hromadí stále složitější znalosti, ale předmětem, v němž se prohlubuje schopnost reagovat nejprve na konkrétní, později více na abstraktní témata s možností vlastního rozhodování. Váhu má i subjektivita, zaujetí, emocionalita.

V tomto pojetí je chyba především záměna slov, nesrozumitelná konstrukce nebo jinak nepřesné vyjádření, které ztěžuje nebo znemožňuje porozumění. Mluvnické chyby nemají v celkovém hodnocení žáka největší váhu jako dříve. Učitel neztrácí ze zřetele služebnost role mluvnice. Mluvnice není samoúčelem jazyka.

Nesoustředíme se na řešení obtížných lingvistických úloh, při nichž by učitel musel používat mateřského jazyka, ale při cizojazyčném hovoru na problémy obecně lidské, etické, ekologické a mezikulturní.

Hlavní úlohu ve vyučování hraje učitel a jeho práce s učebnicí. Žák se v učebnici orientuje, ví, jaké části nebo úkoly rozvíjejí ty které dovednosti a dovede si s pomocí učitele nebo spolužáků samostatně látku doplnit. Základním prvkem vyučování je vyučovací hodina a v ní osobnost učitele. Kromě toho učitel využívá zvukové nahrávky a internetové zdroje.

Doplňkem vyučování mohou být exkurze a konverzační soutěže, též projekty se zahraničními partnerskými školami.

Dbáme na korektní vystupování učitele vůči žákům. Respektujeme vlohy žáků k určitým předmětům, vidíme žáka jako osobnost, pozitivně motivujeme.

Tematické plány pro školní rok a danou třídu jsou rámcové. Učitel jazyků poměrně často mění učebnice (modernizované verze, nové tituly na knižním trhu) a může se stát, že neodhadne přesně množství probrané látky v určitém časovém úseku. Stejně tak důležité jako dodržení harmonogramu je žáky naučit mluvit, rozumět a používat jazyk – i za cenu odchylek od tematického plánu.

5.1.4.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení

- Motivací je praktické použití jazyka při dorozumívání v cizojazyčném prostředí.
- Žák se vyjadřuje o sobě, o svém vztahu k okolnímu světu. Uplatní svou osobnost.
- Z nabízených úkolů si vybírá podle vlastního zájmu, orientace, volba je motivací.
- Umí pracovat s učebnicí a s materiály, ví, co se učí a proč, řeší samostatně úkoly, aplikuje mluvnická pravidla, dohledává je v přehledech (tabulkách), zjišťuje významy slov, pracuje se slovníkem.
- Motivací k učení je vlastní evaluace. Žákovým výkazem jsou pracovní výsledky (známky, hodnocení učitele) a srovnání s ostatními spolužáky.

Kompetence k řešení problémů

- Látka je kromě nezbytného výkladu i nabídkou k samostatnému řešení,
- Žák prakticky aplikuje modelové struktury, mluvnické vzorce, paradigmaty.
- Řeší úkoly, při nichž se samostatně rozhoduje.
- Spolu s učitelem kriticky posuzuje materiály, s nimiž pracuje (obsah textů, myšlenkovou náplň, nabízené řešení problémů apod.), srovnává je s realitou země mateřského jazyka v aktuální době, v našem společenském a kulturním kontextu. Tím se vymezuje a formuje své sebevědomí

Kompetence sociální a personální

- Při komunikaci ve třídě se žáci učí vzájemně se poslouchat a s pomocí učitele reagovat na slyšený projev.
- Jsou zadávány úkoly řešené ve skupinách.
- Učitel vede žáky k tomu, aby se nepřekřikovali, hlásili o slovo a dodržovali pravidla kolektivního dorozumívání spolu s pravidly slušného chování.

Kompetence občanské

- Žák promítá své jazykové znalosti do chování a vystupování v cizině (studijní výměnné pobyty, exkurze apod.) a všude tam, kde reprezentuje české občanství.
- Vzorem jsou mu postoje a osobnost učitele a hodnotová orientace úhrnu textů, materiálů a všech pomůcek, s nimiž pracuje (slušnost, skromnost, úcta k tradičním hodnotám, k práci ostatních, ke starší generaci). Je na učiteli, aby upozornil na etické a kulturní rozdíly v hodnotách sdílených českou společností a hodnotách sdílených španělsky mluvícími zeměmi (pokud používá cizojazyčné zahraniční učebnice)
- S jazykem se žák učí o kultuře jiného národa, s tímto poznáním se učí toleranci k odlišnému kulturnímu prostředí španělsky mluvících zemí.
- Poznává španělskou civilizaci (st. zřízení, geografii, kulturu, dějiny, ekologii, trh práce apod.).

Kompetence pracovní

- Žák si vědomě volí skladbu studia cizích jazyků s ohledem na své budoucí uplatnění v praxi.

- Chápe cizí jazyk jako prostředek k dosažení profesních cílů. Španělština je mu nástrojem pro možné budoucí uplatnění (studijní, profesní) v těchto zemích, popř. v tuzemsku u zahraničního zaměstnavatele.
- Dokáže si vyhledat nebo požádat o informace potřebné k těmto krokům, v budoucnu jednat se svými zahraničními partnery.

Kompetence komunikativní

- Žák se srozumitelně a správně vyjadřuje ve všech čtyřech jazykových dovednostech, přičemž přednost má platnost a srozumitelnost sdělení před mluvnickou přesností.
- Ví, že reprodukce učební látky je jen určitá fáze, cílem je sdělovat o sobě a svých zkušenostech a postojích, to platí o řečových dovednostech v oblasti různých konverzačních témat, situací (rodina, přátelé, lidské vztahy, volný čas, zájmy, škola, ekologie, společenské situace apod.), které převládají nad ostatními dovednostmi nebo znalostmi (realie, literatura).
- Žák dbá na srozumitelnost, logickou strukturu svých písemných a ústních projevů, učí se správně argumentovat.
- Rozeznává suprasegmentální členění promluvy, emocionalitu, v poslechových textech různé hlasy, ortoepické varianty a dialektismy.
- Zpracovává texty různých typů (dialog, líčení, zpráva, věcný text, graf, tabulka), komentuje obrázky, fotografie, srovnáváním se dopracovává k charakteristickým rysům popisovaných předmětů nebo osob, různých situací apod.

Kompetence digitální

- Žák aktivně využívá v hodinách anglického jazyka digitální zařízení i aplikace, které umožňují rozvoj jeho jazykových dovedností.
- Podporujeme žáky v zapojení se do jiného než školního online jazykového vzdělávání
- Začleňujeme úkoly, které umožní žákům tvorbu digitálního obsahu pomocí videa, audia, fotografií, digitálních interaktivních prezentací apod.).
- Podporujeme začlenění digitálních technologií a digitálního obsahu do výuky tak, aby se zapojili všichni žáci (hry, kvízy, interaktivní doplňky prezentací).
- Cíleně učíme správnou práci se zdroji a vedeme žáky k respektování autorských práv digitálního obsahu.

5.1.4.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Učivo:

Ústní komunikace v běžných každodenních situacích: seznámení, zdvořilostní fráze, pozvání, odpověď na pozvání, popis a charakteristika osoby, vyjádření příkazu, požádání o něco, objednání, hodnocení, pochvala, blahopřání, vyprávění, převod přímé řeči na nepřímou, vyjádření svého názoru, stížnost, vysvětlení, zdůvodnění, žádost o svolení, zákaz, formulace plánů, zapojení do diskuse.

Písemná komunikace na základě textových, obrazových i zvukových podnětů, práce s dialogy i souvislými texty, s autentickými dokumenty (vyplnit formulář, dotazník), literárních ukázek, obrazového materiálu.

Tematické okruhy:

Tematické okruhy: rodina, domov, škola a vzdělávání, člověk a jeho vlastnosti, zájmy a záliby, denní program, volný čas, oblékání, móda a zevnějšek, stravování, nákupy, sport, životospráva, kultura, mládí a přátelství, cestování do španělsky mluvících zemí, město a venkov, počasí, školství, člověk a jeho vlastnosti, člověk a společnost, španělsky mluvící země, příroda, aktuální změny současné společnosti (rodina jako společenská instituce, zábava a využití volného času mládeže, ekologie a ekologické chování člověka, počítače), budoucnost, cizí jazyky, zvyky a slavnosti, četba literárních ukázek, knihy a média.

Tato témata se mohou měnit podle vývoje společnosti, nových aktualit, zájmů žáků apod.

Stylistika: styl prostě sdělný, publicistický, akcentace hovorových prvků a ukázky slovní zásoby náctiletých.

Tvoření slov: skládání, odvozování, přejímání, zkratky, neologismy, nominalizace, verbalizace.

Slovní zásoba: tematicky. Antonymie, synonymie, polysémie, homonymie.

Mluvnice:

Základní vztahy existenciální, prostorové, časové, kvalitativní, kvantitativní

Tvarosloví:

Podstatná jména: singulár a plurál, členy určité a neurčité.

Přídavná jména: tvoření ženského rodu, postavení přídavného jména, stupňování, srovnávání.

Zájmena: samostatná i nesamostatná osobní, ukazovací, vztažná, přivlastňovací, tázací, s předložkami, jako předmět přímý a nepřímý, postavení jednoduchého zájmenného předmětu.

Číslovky: základní, řadové, násobné, určování data, údaje hodin.

Slovesa: pravidelná i nepravidelná, přítomný čas, budoucí čas složený a prostý, minulé časy – prostý, složený, imperfektum, podmiňovací způsob přítomný, základní slovesné vazby s předložkami.

Předložky: jednoduché, předložky se slovesy

Příslovce: tvoření od přídavných jmen, samostatná příslovce, stupňování příslovci

Skladba:

Slovosled věty jednoduché a souvětí.

Nepřímá řeč, spojovací výrazy.

Tvoření otázky a záporu.

Očekávané výstupy:

1. ročník – čtyřleté studium	kvinta – osmileté studium
Žák je schopen zorientovat se v krátkém textu, který obsahuje známá témata a je schopen vyhledat hlavní myšlenku textu. Dokáže vést krátký rozhovor na běžné téma a reagovat na jednoduché otázky. Dokáže sestavit krátký text na běžné téma a dokáže popsat základní věci týkající se své osoby.	Žák se dovede zorientovat v delším textu na běžné téma i v delším rozhovoru na běžné téma. Dokáže mluvit na témata týkající se rodiny, zájmů, bydlení, oblékání. Dokáže vyjádřit svůj vlastní názor na dané téma. V hovoru je schopen reagovat na otázky a jednoduchým způsobem na ně reagovat.
2. ročník – čtyřleté studium	sexta – osmileté studium
Žák je schopen se zorientovat v delším textu na běžné téma i v delším rozhovoru na běžné téma. Dokáže mluvit na témata týkající se rodiny, zájmů, bydlení. Dokáže vyjádřit svůj vlastní názor na dané téma. V hovoru je schopen reagovat na otázky a jednoduchým způsobem na ně odpovídat.	Žák rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem týkajících se běžných témat, se kterými se může setkat v práci, ve škole, v kavárně. Dokáže porozumět základnímu smyslu rozhlasových nebo televizních stanic a dokáže přečíst zjednodušený článek v novinách. Rodilému mluvčí rozumí, pokud mluví zřetelně a pomalu a dokáže se účastnit rozhovoru natolik spontánně a plynule, že s rodilým mluvčím může vést hovor. Dokáže obhájit své názory. Umí napsat jednoduchý, souvislý text na známé téma, které se ho osobně týká. Dokáže v něm popsat své pocity a zážitky.
3. ročník – čtyřleté studium	septima – osmileté studium
Žák rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem týkajících se běžných témat, se kterými se může setkat v práci, ve škole, v kavárně.	Žák rozumí delším promluvám a je schopný zapojit se do diskuse. Dokáže mluvit na témata, jejich slovní zásobu zná a dokáže říct výhody a nevýhody

<p>Dokáže porozumět základnímu smyslu rozhlasových nebo televizních stanic a dokáže přečíst zjednodušený článek v novinách. Rodilému mluvčí rozumí, pokud mluví zřetelně a pomalu a dokáže se účastnit rozhovoru natolik spontánně a plynule, že s rodilým mluvčím může vést hovor. Dokáže obhájit své názory. Umí napsat jednoduchý, souvislý text na známé téma, které se ho osobně týká. Dokáže v něm popsat své pocity a zážitky.</p>	<p>jednotlivých bodů diskuse. Na daná témata je také schopný napsat souvislejší, delší text.</p>
<p>4. ročník – čtyřleté studium</p>	<p>oktáva – osmileté studium</p>
<p>Žák rozumí delším promluvám a je schopný zapojit se do diskuse, kde dokáže reagovat na otázky a dokáže mluvit k jednotlivým tématům. Dokáže mluvit na témata, jejich slovní zásobu zná a dokáže říct výhody a nevýhody jednotlivých bodů diskuse. Na daná témata je také schopný napsat souvislejší, delší text.</p>	<p>Žák je schopen porozumět zprávám v daném jazyce, rozumí většině filmů ve spisovném jazyce. Rozumí článkům, kde se řeší současné problémy a v nichž autoři vyjadřují svá stanoviska. Rozumí prozaickým současným textům. Mluví plynule, zapojuje se do diskuse a dokáže hájit a vysvětlit svá stanoviska a názory. Dokáže rozvíjet konkrétní body. Žák zvládá psát delší texty a dopisy, kde dokáže zdůraznit důležitost jednotlivých bodů.</p>

Průřezová témata:

V rámci výuky španělského jazyka jsou vybraná průřezová témata naplňována volbou vhodných textů z učebnic, cizojazyčných časopisů a autentických online materiálů. Jejich realizace je doplněna vhodnými vyučovacími metodami (např. skupinové práce v různých týmech, střídání rolí ve skupinách), společné stanovení si pravidel ve třídě a jejich dodržování.

Osobnostní a sociální výchova

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – “já” sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání; jak jsem schopen vnímat se pozitivně; jaký/jaká chci být a proč; co dělám a co chci dělat pro svůj osobní rozvoj; můj vztah k lidem; jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů – péče o sebe sama; předcházení zátěžovým situacím a stresům; celková péče o vlastní zdraví; jsem schopen/a si zorganizovat čas; mé organizační schopnosti a dovednosti (v různých rolích, včetně vůdčí)
- Sociální komunikace – verbální a neverbální komunikace; nácvik vnímání a aktivního naslouchání; respekt k odlišným názorům, postojům i kulturám; důraz na přesnost a srozumitelnost sdělení; schopnost argumentovat a přesvědčovat; rozvoj plynulosti, bohatosti a pohotovosti v komunikaci; účelné způsoby komunikace při spolupráci
- Morálka všedního dne – jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ostatním lidem a kulturám, životnímu prostředí atd.; jak se mohu angažovat ve prospěch druhých a společnosti; moje hodnoty a sociální role současné i budoucí
- Spolupráce a soutěž – podpora rozvoje vlastní originality a schopnosti přizpůsobit se druhým, či komunitě; jak mohu a umím pomáhat, podporovat druhé lidi, poskytovat rady; jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní, než já sám; rozvoj sociálně-komunikačních vlastností, vhodných pro spolupráci

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Globalizační a rozvojové procesy – pojem globalizace a jakým způsobem ovlivňuje život každého člověka; globalizace v různých sférách života (kultuře, ekonomice); kulturní okruhy ve světě i v Evropě (etnická, jazyková i náboženská rozmanitost, prolínání kultur)
- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky– zdraví a vzdělání v globálním kontextu, životní prostředí a udržitelný rozvoj; globální environmentální a společenské problémy
- Žijeme v Evropě-geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy; shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí; evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace
- Vzdělávání v Evropě a ve světě-vzdělávací programy EU a možnosti účasti v nich; podmínky a možnosti studia v zahraničí; vzdělávací politika EU a její projekce do vzdělávacího systému v ČR; srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR a obdobných školách v zahraničí, profily absolventů a závěrečné zkoušky (maturita), kompatibilní prvky a rozdíly

Multikulturní výchova

- Základní problémy sociokulturních rozdílů-jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropské unie)
- Psychosociální aspekty interkulturality-jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority
- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí-jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů; jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům

Environmentální výchova

- Člověk a životní prostředí – jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost; které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka; jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení; které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje
- Životní prostředí regionu a České republiky– s kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR a region nejvíce potýká

Mediální výchova

- Média a mediální produkce-příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)
- Mediální produkty a jejich významy-relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací
- Uživatelé-návyky při konzumaci médií (strukturace dne podle médií – čtení novin či časopisu, sledování televize, „boj o dálkové ovládání“, uspořádání nábytku vzhledem k televizi apod.); ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce
- Účinky mediální produkce a vliv médií-vliv médií na uspořádání každodenního života (od denního rytmu přes rozestavení nábytku po výběr konverzačních témat)
- Role médií v moderních dějinách-jak společnost komunikovala: od posunků přes řeč, písmo, tisk a vysílání k internetu; která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě.

5.1.5 Francouzský jazyk

5.1.5.1 Charakteristika předmětu

Cizí jazyk je chápán nejen jako prostředek k dorozumění a předpoklad vzájemného porozumění, ale i jako zprostředkovatel civilizace francouzsky mluvících zemí. Francouzština jako předmět středního vzdělávání slouží také k rozvoji žákovy myšlení a formování jeho osobnosti včetně mezilidských vztahů.

Obsahem výuky je ústní a písemné vyjadřování v cizím jazyce a porozumění slyšené a psané promluvy.

Školní výuka je časově vymezena do standardních tří vyučovacích hodin týdně ve vyšším stupni gymnázia.

Maximální počet žáků ve třídě dělené na skupiny určí ředitel školy.

Střední vzdělávání v předmětu francouzský jazyk může být ukončeno maturitní zkouškou. Francouzština se kvalifikuje na konci středního vzdělání jako druhý cizí jazyk s dosaženou úrovní B1 podle evropského referenčního rámce.

Hodnocení žáků se provádí podle platné pětistupňové klasifikace. K objektivizaci znalostí a dovedností využíváme slovního hodnocení jen pro potřeby evaluace žáka, ne pro zápis do vysvědčení.

Jazyk není předmětem, kde se směrem k vyšším ročníkům hromadí stále složitější znalosti, ale předmětem, v němž se prohlubuje schopnost reagovat nejprve na konkrétní, později více na abstraktní témata - s možností vlastního rozhodování. Váhu má i subjektivita, zaujetí, emocionalita.

V tomto pojetí je chyba především záměna slov, nesrozumitelná konstrukce nebo jinak nepřesné vyjádření, které ztěžuje nebo znemožňuje porozumění. Mluvnické chyby nemají v celkovém hodnocení žáka největší váhu jako dříve. Učitel neztrácí ze zřetele služebnost role mluvnice. Mluvnice není samoúčelem jazyka.

Nesoustředíme se na řešení obtížných lingvistických úloh, při nichž by učitel musel používat mateřského jazyka, ale při cizojazyčném hovoru na problémy obecně lidské, etické, ekologické a mezikulturní.

Hlavní úlohu ve vyučování hraje učitel a jeho práce s učebnicí. Žák se v učebnici orientuje, ví, jaké části nebo úkoly rozvíjejí ty které dovednosti, a dovede si s pomocí učitele nebo spolužáků samostatně látku doplnit.

Základním prvkem vyučování je vyučovací hodina a v ní osobnost učitele. Kromě toho učitel využívá zvukových nahrávek. Obrazová dokumentace je pomocný zdroj informací, jehož význam bude stoupat podle dostupnosti technického vybavení a vhodných pomůcek.

Doplňkem vyučování jsou exkurze a konverzační soutěže, případně projekty se zahraničními partnerskými školami.

Dbáme na korektní vystupování učitele vůči žákům. Respektujeme vlohy žáků k určitým předmětům, vidíme žáka jako osobnost, pozitivně motivujeme.

Tematické plány pro školní rok a danou třídu jsou rámcové. Učitel jazyků poměrně často mění učebnice (modernizované verze, nové tituly na knižním trhu) a může se stát, že neodhadne přesně množství probrané látky v určitém časovém úseku. Stejně tak důležité jako dodržení harmonogramu je žáky naučit mluvit, rozumět a používat jazyk - i za cenu odchylek od tematického plánu.

5.1.5.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení

- Motivací je praktické použití jazyka při dorozumívání v cizojazyčném prostředí.
- Žák se vyjadřuje o sobě, o svém vztahu k okolnímu světu. Uplatní svou osobnost.
- Z nabízených úkolů si vybírá podle vlastního zájmu, orientace, volba je motivací.
- Umí pracovat s učebnicí a s materiály, ví, co se učí, a proč, řeší samostatně úkoly, aplikuje mluvnická pravidla, dohledává je v přehledech (tabulkách), zjišťuje významy slov, pracuje se slovníkem.
- Motivací k učení je vlastní evaluace: žakovým výkazem jsou pracovní výsledky (známky, hodnocení učitele) a srovnání s ostatními spolužáky.

Kompetence k řešení problémů

- Látka je kromě nezbytného výkladu i nabídkou k samostatnému řešení,
- Prakticky aplikuje modelové struktury, mluvnické vzorce, paradigmaty.

- Řeší úkoly, při nichž se samostatně rozhoduje.
- Spolu s učitelem kriticky posuzuje materiály, s nimiž pracuje (obsah textů, myšlenkovou náplň, nabízené řešení problémů apod.), srovnává je s realitou země mateřského jazyka v aktuální době, v našem společenském a kulturním kontextu. Tím se vymezuje a formuje své sebevědomí

Kompetence sociální a personální

- Při komunikaci ve třídě se žáci učí vzájemně se poslouchat a s pomocí učitele reagovat na slyšený projev.
- Jsou zadávány úkoly řešené ve skupinách.
- Učitel vede žáky k tomu, aby se nepřekřikovali, hlásili o slovo a dodržovali pravidla kolektivního dorozumívání spolu s pravidly slušného chování.

Kompetence občanské

- Žák promítá své jazykové znalosti do chování a vystupování v cizině (studijní pobyty, exkurze apod.) a všude tam, kde reprezentuje české občanství.
- Vzorem jsou mu postoje a osobnost učitele a hodnotová orientace úhrnu textů, materiálů a všech pomůcek, s nimiž pracuje (slušnost, skromnost, úcta k tradičním hodnotám, k práci ostatních, ke starší generaci), je na učiteli, aby upozornil na etické a kulturní rozdíly v hodnotách sdílených českou společností a hodnotách sdílených francouzsky mluvícími zeměmi (pokud používá cizojazyčné zahraniční učebnice)
- S jazykem se žák učí o kultuře jiného národa, s tímto poznáním se učí toleranci k odlišnému kulturnímu prostředí německy mluvících zemí.
- Poznává francouzskou civilizaci (st. zřízení, geografii, kulturu, dějiny, ekologii, trh práce apod.).

Kompetence k podnikavosti

- Žák si vědomě volí skladbu studia cizích jazyků s ohledem na své budoucí uplatnění v praxi.
- Chápe cizí jazyk jako prostředek k dosažení profesních cílů. Francouzština je mu nástrojem pro možné budoucí uplatnění (studijní, profesní) v těchto zemích, popř. v tuzemsku u zahraničního zaměstnavatele.
- Dokáže si vyhledat nebo požádat o informace potřebné k těmto krokům, v budoucnu jednat se svými zahraničními partnery.

Kompetence komunikativní

- Žák se srozumitelně a správně vyjadřuje ve všech čtyřech jazykových dovednostech, přičemž přednost má platnost a srozumitelnost sdělení před mluvnickou přesností.
- Ví, že reprodukce učební látky je jen určitá fáze, cílem je sdělovat o sobě a svých zkušenostech a postojích, to platí o řečových dovednostech v oblasti různých konverzačních témat, situací (rodina, přátelé, lidské vztahy, volný čas, zájmy, škola, ekologie, společenské situace apod.), které převládají nad ostatními dovednostmi nebo znalostmi (realie, literatura).
- Žák dbá na srozumitelnost, logickou strukturu svých písemných a ústních projevů, učí se správně argumentovat.
- Rozeznává suprasegmentální členění promluvy, emocionalitu, v poslechových textech různé hlasy, ortoepické varianty a dialektismy.
- Zpracovává texty různých typů (dialog, líčení, zpráva, věcný text, graf, tabulka), komentuje obrázky, fotografie, srovnáváním se dopracovává k charakteristickým rysům popisovaných předmětů nebo osob, různých situací apod.

Kompetence digitální

- v hodinách francouzského jazyka vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů

- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

5.1.5.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Učivo:

Ústní komunikace v běžných každodenních situacích: seznámení, zdvořilostní fráze, pozvání, odpověď na pozvání, popis a charakteristika osoby, vyjádření příkazu, požádání o něco, objednání, hodnocení, pochvala, blahopřání, vyprávění, převod přímé řeči na nepřímou, vyjádření svého názoru, stížnost, vysvětlení, zdůvodnění, žádost o svolení, zákaz, formulace plánů, zapojení do diskuse.

Písemná komunikace na základě textových, obrazových i zvukových podnětů, práce s dialogy i souvislými texty, s autentickými dokumenty (vyplnit formulář, dotazník), literárních ukázek, obrazového materiálu.

Tematické okruhy:

Tematické okruhy: rodina, domov, škola a vzdělávání, člověk a jeho vlastnosti, zájmy a záliby, denní program, volný čas, oblékání, móda a zevnějšek, stravování, nákupy, sport, životospráva, kultura, mládí a přátelství, cestování do francouzsky mluvících zemí, město a venkov, počasí, školství, člověk a jeho vlastnosti, člověk a společnost, frankofonní země, příroda, aktuální změny současné společnosti (rodina jako společenská instituce, zábava a využití volného času mládeže, ekologie a ekologické chování člověka, počítače), budoucnost, cizí jazyky, zvyky a slavnosti, četba literárních ukázek, knihy a média.

Témata volitelného předmětu konverzace ve francouzštině (B1 – B2) reagují na zájmové složení třídy, na společensky aktuální témata a další, k nimž patří např. realie Francie a francouzsky mluvících zemí, konzumní společnost a reklama.

Tato témata se mohou měnit podle vývoje společnosti, nových aktualit, zájmů žáků apod.

Stylistika: styl prostě sdělný, publicistický, akcentace hovorových prvků a ukázky slovní zásoby náctiletých.

Tvoření slov: skládání, odvozování, přejímání, zkratky, neologismy, nominalizace, verbalizace.

Slovní zásoba: tematicky, antonymie, synonymie, polysémie, homonymie.

Mluvnice:

Základní vztahy existenciální, prostorové, časové, kvalitativní, kvantitativní

Tvarosloví:

Podstatná jména: singulár a plurál, členy určité a neurčité, dělivý člen.

Přídavná jména: tvoření ženského rodu, postavení přídavného jména, stupňování, srovnávání.

Zájmena: samostatná i nesamostatná osobní, ukazovací, vztažná, přivlastňovací, tázací, s předložkami, jako předmět přímý a nepřímý, postavení jednoduchého zájmeného předmětu.

Číslovky: základní, řadové, násobné, určování data, údaje hodin.

Slovesa: pravidelná i nepravidelná, přítomný čas, passé composé, imparfait, budoucí čas složený a prostý, présent continu a passé récent, il y a podmiňovací způsob přítomný, pro B2 subjunctiv, základní slovesné vazby s předložkami.

Předložky: jednoduché i složené základní předložky

Příslovce: tvoření od adjektiv, samostatná příslovce, jejich stupňování.

Skladba:

Slovosled věty jednoduché a souvětí.

Nepřímá řeč, spojovací výrazy.

Tvoření otázky a záporu.

Očekávané výstupy:

1. Ročník – čtyřleté studium	kvinta – osmileté studium
Žák je schopen zorientovat se v krátkém textu, který obsahuje známá témata a je schopen vyhledat hlavní myšlenku textu. Dokáže vést krátký rozhovor na běžné téma a reagovat na jednoduché otázky. Dokáže sestavit krátký text na běžné téma a dokáže popsat základní věci týkající se své osoby.	Žák se dovede zorientovat v delším textu na běžné téma i v delším rozhovoru na běžné téma. Dokáže mluvit na témata týkající se rodiny, zájmů, bydlení, oblákání. Dokáže vyjádřit svůj vlastní názor na dané téma. V hovoru je schopen reagovat na otázky a jednoduchým způsobem na ně reagovat.
2. Ročník – čtyřleté studium	sexta – osmileté studium
Žák je schopen se zorientovat v delším textu na běžné téma i v delším rozhovoru na běžné téma. Dokáže mluvit na témata týkající se rodiny, zájmů, bydlení. Dokáže vyjádřit svůj vlastní názor na dané téma. V hovoru je schopen reagovat na otázky a jednoduchým způsobem na ně reagovat.	Žák rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem týkajících se běžných témat, se kterými se může setkat v práci, ve škole, v kavárně. Dokáže porozumět základnímu smyslu rozhlasových nebo televizních stanic a dokáže přečíst zjednodušený článek v novinách. Rodilému mluvčí rozumí, pokud mluví zřetelně a pomalu a dokáže se účastnit rozhovoru natolik spontánně a plynule, že s rodilým mluvčím může vést hovor. Dokáže obhájit své názory. Umí napsat jednoduchý, souvislý text na známé téma, které se ho osobně týká. Dokáže v něm popsat své pocity a zážitky.
3. Ročník – čtyřleté studium	septima – osmileté studium
Žák rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem týkajících se běžných témat, se kterými se může setkat v práci, ve škole, v kavárně. Dokáže porozumět základnímu smyslu rozhlasových nebo televizních stanic a dokáže přečíst zjednodušený článek v novinách. Rodilému mluvčí rozumí, pokud mluví zřetelně a pomalu a dokáže se účastnit rozhovoru natolik spontánně a plynule, že s rodilým mluvčím může vést hovor. Dokáže obhájit své názory. Umí napsat jednoduchý, souvislý text na známé téma, které se ho osobně týká. Dokáže v něm popsat své pocity a zážitky.	Žák rozumí delším promluvám a je schopný zapojit se do diskuze. Dokáže mluvit na témata, jejich slovní zásobu zná a dokáže říct výhody a nevýhody jednotlivých bodů diskuze. Na daná témata je také schopný napsat souvislejší, delší text.
4. Ročník – čtyřleté studium	oktáva – osmileté studium
Žák rozumí delším promluvám a je schopný zapojit se do diskuze, kde dokáže reagovat na otázky a dokáže mluvit k jednotlivým tématům. Dokáže mluvit na témata, jejich slovní zásobu zná a dokáže	Žák je schopen porozumět zprávám v daném jazyce, rozumí většině filmů ve spisovném jazyce. Rozumí článkům, kde se řeší současné problémy a v nichž autoři vyjadřují svá stanoviska. Rozumí

<p>řít výhody a nevýhody jednotlivých bodů diskuze. Na daná témata je také schopný napsat souvislejší, delší text.</p>	<p>prozaickým současným textům. Mluví plynule, zapojuje se do diskuze a dokáže hájit a vysvětlit svá stanoviska a názory. Dokáže rozvíjet konkrétní body. Žák zvládá psát delší texty a dopisy, kde dokáže zdůraznit důležitost jednotlivých bodů.</p>
--	--

Průřezová témata

V rámci výuky francouzského jazyka jsou vybraná průřezová témata naplňována volbou vhodných textů z učebnic, cizojazyčných časopisů a autentických online materiálů. Jejich realizace je doplněna vhodnými vyučovacími metodami (např. skupinové práce v různých týmech, střídání rolí ve skupinách), společné stanovení si pravidel ve třídě a jejich dodržování.

Žáci mají rovněž možnost účastnit se cizojazyčných poznávacích zájezdů a exkurzí, např. v rámci Erasmus+ či studijně poznávacích pobytů.

Osobnostní a sociální výchova

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – “já” sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání; jak jsem schopen vnímat se pozitivně; jaký/jaká chci být a proč; co dělám a co chci dělat pro svůj osobní rozvoj; můj vztah k lidem; jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů – péče o sebe sama; předcházení zátěžovým situacím a stresům; celková péče o vlastní zdraví; jsem schopen/a si zorganizovat čas; mé organizační schopnosti a dovednosti (v různých rolích, včetně vůdčí)
- Sociální komunikace – verbální a neverbální komunikace; nácvik vnímání a aktivního naslouchání; respekt k odlišným názorům, postojům i kulturám; důraz na přesnost a srozumitelnost sdělení; schopnost argumentovat a přesvědčovat; rozvoj plynulosti, bohatosti a pohotovosti v komunikaci; účelné způsoby komunikace při spolupráci
- Morálka všedního dne – jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ostatním lidem a kulturám, životnímu prostředí atd.; jak se mohu angažovat ve prospěch druhých a společnosti; moje hodnoty a sociální role současné i budoucí
- Spolupráce a soutěž – podpora rozvoje vlastní originality a schopnosti přizpůsobit se druhým, či komunitě; jak mohu a umím pomáhat, podporovat druhé lidi, poskytovat rady; jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní, než já sám; rozvoj sociálně-komunikačních vlastností, vhodných pro spolupráci

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Globalizační a rozvojové procesy – pojem globalizace a jakým způsobem ovlivňuje život každého člověka; globalizace v různých sférách života (kultura, ekonomie); kulturní okruhy ve světě i v Evropě (etnická, jazyková i náboženská rozmanitost, prolínání kultur)
- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky – zdraví a vzdělání v globálním kontextu, životní prostředí a udržitelný rozvoj; globální environmentální a společenské problémy
- Žijeme v Evropě – geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy; shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí; evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace
- Vzdělávání v Evropě a ve světě – vzdělávací programy EU a možnosti účasti v nich; podmínky a možnosti studia v zahraničí; vzdělávací politika EU a její projekce do vzdělávacího systému v ČR; srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR a obdobných školách v zahraničí, profily absolventů a závěrečné zkoušky (maturita), kompatibilní prvky a rozdíly

Multikulturní výchova

- Základní problémy sociokulturních rozdílů-jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropské unie)
- Psychosociální aspekty interkulturality-jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority
- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí-jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů; jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům

Environmentální výchova

- Člověk a životní prostředí – jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost; které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka; jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení; které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje
- Životní prostředí Francie– s kterými problémy z hlediska životního prostředí se Francie nejvíce potýká

Mediální výchova

- Média a mediální produkce-příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)
- Mediální produkty a jejich významy-relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací
- Uživatelé-návyky při konzumaci médií (strukturace dne podle médií – čtení novin či časopisu, sledování televize, „boj o dálkové ovládání“, uspořádání nábytku vzhledem k televizi apod.); ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce
- Účinky mediální produkce a vliv médií-vliv médií na uspořádání každodenního života (od denního rytmu přes rozestavení nábytku po výběr konverzačních témat)
- Role médií v moderních dějinách-jak společnost komunikovala: od posunků přes řeč, písmo, tisk a vysílání k internetu; která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě

5.1.6 Ruský jazyk

5.1.6.1 Charakteristika předmětu

Cizí jazyk je chápán nejen jako prostředek k dorozumění a předpoklad vzájemného porozumění. Ruština jako předmět středního vzdělávání slouží také k rozvoji žákovy myšlení a formování jeho osobnosti včetně mezilidských vztahů.

Obsahem výuky je ústní a písemné vyjadřování v ruském jazyce a porozumění slyšené a psané promluvy.

Školní výuka je časově vymezena do standardních tří vyučovacích hodin týdně v 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia. Maximální počet žáků ve třídě dělené na skupiny určí ředitel školy.

Střední vzdělávání v předmětu ruský jazyk může být ukončeno maturitní zkouškou. Ruština se kvalifikuje na konci středního vzdělání jako druhý cizí jazyk s dosaženou úrovní B1 podle Společného evropského referenčního rámce.

Hodnocení žáků se provádí podle platné pětistupňové klasifikace. K objektivizaci znalostí a dovedností využíváme slovní hodnocení jen pro potřeby evaluace žáka, ne pro zápis do vysvědčení.

Cizí jazyk není předmětem, kde se směřem k vyšším ročníkům hromadí stále složitější znalosti, ale předmětem, v němž se prohlubuje schopnost reagovat nejprve na konkrétní, později více na abstraktní témata s možností vlastního rozhodování.

Dbáme na korektní vystupování učitele vůči žákům. Respektujeme vlohy žáků k určitým předmětům, vidíme žáka jako osobnost, pozitivně motivujeme.

Tematické plány pro školní rok a danou třídu jsou rámcové. Dodržení harmonogramu je stejně důležité jako rozvoj dovedností žáků mluvit, rozumět a aktivně používat ruský jazyk.

5.1.6.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení

- Motivací je praktické použití jazyka při dorozumívání v cizojazyčném prostředí.
- Umí pracovat s učebnicí a s materiály, ví, co se učí, a proč, řeší samostatně úkoly, aplikuje mluvnická pravidla, dohledává je v přehledech (tabulkách), zjišťuje významy slov, pracuje se slovníkem.
- Motivací k učení je vlastní evaluace: žákovým výkazem jsou pracovní výsledky (známky, hodnocení učitele) a srovnání s ostatními spolužáky.

Kompetence k řešení problémů

- Látka je kromě nezbytného výkladu i nabídkou k samostatnému řešení,
- Řeší úkoly, při nichž se samostatně rozhoduje.
- Spolu s učitelem kriticky posuzuje materiály, s nimiž pracuje (obsah textů, myšlenkovou náplň, nabízené řešení problémů apod.), srovnává je s realitou země mateřského jazyka v aktuální době, v našem společenském a kulturním kontextu. Tím se vymezuje a formuje své sebevědomí

Kompetence sociální a personální

- Při komunikaci ve třídě se žáci učí vzájemně se poslouchat a s pomocí učitele reagovat na slyšený projev, pracují nejen individuálně, ale i ve skupinách.
- Učitel vede žáky k tomu, aby se nepřekřikovali, hlásili o slovo a dodržovali pravidla kolektivního dorozumívání spolu s pravidly slušného chování.

Kompetence občanské

- Žák promítá své jazykové znalosti do chování a vystupování všude tam, kde reprezentuje české občanství.
- Vzorem jsou mu postoje a osobnost učitele a hodnotová orientace úhrnu textů, materiálů a všech pomůcek, s nimiž pracuje (slušnost, skromnost, úcta k tradičním hodnotám, k práci ostatních, ke starší generaci).
- S jazykem se žák učí o kultuře jiného národa, s tímto poznáním se učí toleranci k odlišnému kulturnímu prostředí.

Kompetence k podnikavosti

- Žák si vědomě volí skladbu studia cizích jazyků s ohledem na své budoucí uplatnění v praxi.
- Chápe cizí jazyk jako prostředek k dosažení profesních cílů. Ruština je mu nástrojem pro možné budoucí uplatnění (studijní, profesní).

Kompetence komunikativní

- Žák se srozumitelně a správně vyjadřuje ve všech čtyřech jazykových dovednostech, přičemž přednost má platnost a srozumitelnost sdělení před mluvnickou přesností.
- Ví, že reprodukce učební látky je jen určitá fáze, cílem je sdělovat o sobě a svých zkušenostech a postojích, to platí o řečových dovednostech v oblasti různých konverzačních témat, situací (rodina, přátelé, lidské vztahy, volný čas, zájmy, škola, ekologie, společenské situace apod.), které převládají nad ostatními dovednostmi nebo znalostmi (realie, literatura).
- Žák dbá na srozumitelnost, logickou strukturu svých písemných a ústních projevů, učí se správně argumentovat.
- Zpracovává texty různých typů (dialog, líčení, zpráva, věcný text, graf, tabulka), komentuje obrázky, fotografie, srovnáváním se dopracovává k charakteristickým rysům popisovaných předmětů nebo osob, různých situací apod.

Kompetence digitální

- v hodinách ruského jazyka vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

5.1.6.3   Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Učivo:

Témata:

- Lidé – povaha, profese
- Každodenní život
- Cestování
- Zdravý životní styl, sport
- Kultura
- Móda, nákupy, služby
- Technika, internet
- Počasí, příroda
- Studium
- Rusko – historie, známá místa a města, realie

Zvuková podoba jazyka:

- Zvuková podoba jednotlivých samohlásek a souhlásek
- Redukce samohlásek v nepřízvučných slabikách
- Pohyblivý přízvuk
- Intonace jednotlivých typů vět

Grafická podoba jazyka:

- Písemné vyjádření jednotlivých hlásek
- Porovnání zvukové a grafické podoby jednotlivých hlásek

Morfologie:

- Podstatná jména (skloňování, vazby podstatných jmen a číslovek)
- Přídavná jména (skloňování, stupňování)
- Zájmena osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací, neurčitá
- Číslovky základní, řadové, vyjádření času a data
- Slovesa – 1. a 2. časování, slovesa pohybu, předložkové vazby sloves

Syntax:

- Věty oznamovací, tázací, rozkazovací – slovosled
- Vyjádření záporu
- Vyjádření příčiny, vzájemnosti, nutnosti

- Věty podmínkové a účelové

Očekávané výstupy:

1. ročník

Ústní projev

- žák ovládá jednoduchý popis lidí a známých míst
- žák dokáže vést jednoduchý dialog
- žák umí pozdravit, poděkovat, omluvit se
- žák se orientuje v číslech, v čase, v množství, v ceně

Písemný projev

- žák ovládá azbuku
- žák dokáže napsat jednoduchý text (pohlednice)

Poslech

- žák rozumí jednoduchým informacím

Čtení

- žák rozumí jednoduchým a krátkým textům se známou slovní zásobou

2. ročník

Ústní projev

- žák dovede popsat místo, kde žije
- žák umí hovořit o zálibách a profesích

Písemný projev

- žák umí napsat jednoduchý text o každodenních tématech

Poslech

- žák rozumí základním informacím o sobě a o svém okolí

Čtení

- žák přečte stručné texty a sdělení všedního dne se známou slovní zásobou

3. ročník

Ústní projev

- žák dovede jednoduchým způsobem popsat vlastní rodinné a životní podmínky
- žák umí komunikovat o každodenních tématech

Písemný projev

- žák dovede napsat jednoduchý osobní dopis a jednoduchou zprávu

Poslech

- žák rozumí krátkým jasným zprávám

Čtení

- žák dovede přečíst krátké jednoduché texty a vyhledat v nich informace

4. ročník

Ústní projev

- žák dovede stručně vysvětlit a zdůvodnit své názory
- žák umí vyprávět jednoduchý příběh
- žák dokáže hovořit o známých tématech bez přípravy

Písemný projev

- žák umí napsat jednoduchý souvislý text na zadané téma
- žák dovede napsat krátký dopis a popsat své zážitky a dojmy

Poslech

- žák rozumí hlavním myšlenkám projevu o běžných tématech

Čtení

- žák umí pracovat s texty s běžnou slovní zásobou, s popisy a s osobními dopisy

Průřezová témata:

V rámci výuky ruského jazyka jsou vybraná průřezová témata naplňována volbou vhodných textů z učebnic a autentických online materiálů. Jejich realizace je doplněna vhodnými vyučovacími metodami (např. skupinové práce v různých týmech, střídání rolí ve skupinách, společné stanovení si pravidel ve třídě a jejich dodržování).

Osobnostní a sociální výchova

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – “já” sám o sobě, mé chování, myšlení a prožívání; jak jsem schopen vnímat se pozitivně; jaký/jaká chci být a proč; co dělám a co chci dělat pro svůj osobní rozvoj; můj vztah k lidem; jak rozvíjet zdravý a bezpečný životní styl
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů-péče o sebe sama; předcházení zátěžovým situacím a stresům; celková péče o vlastní zdraví; jsem schopen/a si zorganizovat čas; mé organizační schopnosti a dovednosti (v různých rolích, včetně vůdčí)
- Sociální komunikace – verbální a neverbální komunikace; nácvik vnímání a aktivního naslouchání; respekt k odlišným názorům, postojům i kulturám; důraz na přesnost a srozumitelnost sdělení; schopnost argumentovat a přesvědčovat; rozvoj plynulosti, bohatosti a pohotovosti v komunikaci; účelné způsoby komunikace při spolupráci
- Morálka všedního dne – jakou morálku vyznávám ve vztahu k sobě, ostatním lidem a kulturám, životnímu prostředí atd.; jak se mohu angažovat ve prospěch druhých a společnosti; moje hodnoty a sociální role současné i budoucí
- Spolupráce a soutěž-podpora rozvoje vlastní originality a schopnosti přizpůsobit se druhým, či komunitě; jak mohu a umím pomáhat, podporovat druhé lidi, poskytovat rady; jak spolupracovat s lidmi, kteří jsou jiní, než já sám; rozvoj sociálně-komunikačních vlastností, vhodných pro spolupráci

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Globalizační a rozvojové procesy – pojem globalizace a jakým způsobem ovlivňuje život každého člověka; globalizace v různých sférách života (kultuře, ekonomice); kulturní okruhy ve světě i v Evropě (etnická, jazyková i náboženská rozmanitost, prolínání kultur)
- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky– zdraví a vzdělání v globálním kontextu, životní prostředí a udržitelný rozvoj; globální environmentální a společenské problémy
- Žijeme v Evropě-geografický a geopolitický profil Evropy, evropské jazykové a kulturní okruhy; shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí; evropský integrační proces: historické ohlasy, vývoj po druhé světové válce, Evropská unie, společné politiky a instituce EU; Česká republika v Evropské unii, další významné evropské instituce a organizace
- Vzdělávání v Evropě a ve světě-vzdělávací programy EU a možnosti účasti v nich; podmínky a možnosti studia v zahraničí; vzdělávací politika EU a její projekce do vzdělávacího systému v ČR; srovnávací charakteristiky vzdělávání na gymnáziích v ČR a obdobných školách v zahraničí, profily absolventů a závěrečné zkoušky (maturita), kompatibilní prvky a rozdíly

Multikulturní výchova

- Základní problémy sociokulturních rozdílů-jaké jsou postoje a jednání občana České republiky a Evropana ve vztahu k imigraci jako jevu současnosti, k imigrantům a k imigrační politice státu (Evropské unie)
- Psychosociální aspekty interkulturality-jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority
- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí-jak používat jazyk, aby byl zbaven rasistických a diskriminujících výrazů; jak se naučit respektovat, že každý jazyk má své specifické rysy, žádný není nadřazen jiným jazykům

Environmentální výchova

- Člověk a životní prostředí – jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; jakým způsobem člověk využívá vodu, jaké jsou nejčastější

příčiny jejího znečištění, čím je způsoben nedostatek pitné vody a jaký má dopad na společnost; které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka; jaké jsou nástroje a možnosti řešení globálních ekologických problémů a jaké jsou možnosti zapojení jednotlivce do jejich řešení; které základní principy se pojí s myšlenkou udržitelného rozvoje

Mediální výchova

- Média a mediální produkce-příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií)
- Mediální produkty a jejich významy-relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací
- Uživatelé-návyky při konzumaci médií (strukturace dne podle médií – čtení novin či časopisu, sledování televize, „boj o dálkové ovládání“, uspořádání nábytku vzhledem k televizi apod.); ohlasy čtenářů/diváků/posluchačů na pořad, formulace názorů, napsání souhlasné či nesouhlasné reakce
- Účinky mediální produkce a vliv médií-vliv médií na uspořádání každodenního života (od denního rytmu přes rozestavení nábytku po výběr konverzačních témat)
- Role médií v moderních dějinách-jak společnost komunikovala: od posunků přes řeč, písmo, tisk a vysílání k internetu; která média se v současnosti podílejí na formování našich představ o dění ve světě

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

5.2.1.1 Charakteristika předmětu

Realizuje se povinně v rámci 1. – 4. ročníku studia a je rozdělen do oblastí

- Čísla a proměnné,
- Práce s daty, kombinatorika a pravděpodobnost,
- Závislost a funkční vztahy,
- Geometrie.

Hodinová dotace je 2 + 2, 3 + 1, 2 + 1, 2 + 1, při cvičení jsou žáci rozděleni na dvě části.

Matematika poskytuje žákům pochopení kvantitativních vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost a schopnost geometrického pohledu. Ovládnutí požadovaného matematického aparátu je prostředkem pro nové poznání v ostatních přírodovědných předmětech i předpokladem dalšího studia. Osvojené matematické vztahy, pojmy a procesy napomáhají žákům k prožitkům celistvosti.

Matematické vzdělávání rozvíjí analytické a abstraktní myšlení, logické usuzování, učí srozumitelně a věcně argumentovat cílem najít spíše objektivní pravdu než uhájit vlastní názor.

Těžiště výuky matematiky spočívá v osvojení schopností formulace problému a jeho řešení, v aktivním ovládnutí matematických nástrojů a dovedností, v pěstování schopnosti aplikace a přispívá k odhalování klamných závěrů.

Během studia žáci objevují, že matematika nachází uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti, jako je ekonomie, technika, přírodní vědy, stavitelství, ale i ve společenských vědách, že je ovlivňována vnějšími podněty z oblasti přírodních věd a že moderní technologie jsou užitečným pomocníkem matematiky a je součástí naší kultury.

Studium na gymnáziu samozřejmě připravuje žáky na studium na vysokých školách, ale i na občanský život, vede je k utváření postojů k sobě, ke svým schopnostem a dovednostem, ke svému okolí i k postoji k přírodě.

5.2.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Základním smyslem vyučování matematiky je vybavit žáky souborem klíčových kompetencí a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Tento proces je dlouhodobý. Za klíčové kompetence jsou považovány:

Kompetence k učení:

Tato kompetence umožní žákům

- vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie při řešení matematických úloh i při vlastním studiu matematiky,
- vyhledávat a třídit matematické informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívat,
- používat matematické symboly, znaky a termíny a uvádět je do souvislostí a tím si vytvářet komplexnější pohled na matematiku,
- vyslovovat a ověřovat matematické věty a hypotézy a využívat je k rozšíření vlastního matematického myšlení,
- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se matematické problematiky,
- využívat softwarové prostředky pro zpracování dat a grafické vyjádření datových i funkčních vztahů,
- poznávat smysl a cíl učení a hledat metody, jakým způsobem své učení zdokonalit.

Kompetence k řešení problémů:

Tato kompetence posílí u žáků schopnost:

- vnímat a řešit problémové situace, rozpoznat a pochopit problém a převést ho do matematické terminologie,
- vyhledat informace vhodné k řešení matematického problém, vyjádřit problém a jednoznačně ho formulovat,
- problém ve formě matematické úlohy řešit, případně hledat další postupy,
- umět vybrat nejvhodnější z více řešení daného problému, včetně softwarových možností
- korigovat chybná řešení problému,
- používat osvojené postupy i v jiných předmětech a oborech, především v IT, v chemii a ve fyzice
- využívat digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Kompetence komunikativní:

V matematice využíváme pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence strategie, které žákům umožňují

- přesně a výstižně se vyjadřovat v matematické terminologii
- porozumět jednoduchým odborným textům s matematickou tematikou, přemýšlet o nich a tvořivě je využít v dalším studiu
- logicky formulovat a vyjadřovat myšlenky
- chápat význam symbolů a termínů, užívaných v matematice, porozumět různým typům matematických zápisů
- užívat digitální informační a komunikační matematické prostředky v jiných oborech též při komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

Na konci vzdělávání má žák

- účinně spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu (skupinové vyučování)
- respektovat názory a zkušenosti jiných a čerpat z nich poučení, ovládat své jednání tak, aby přispělo k dobrým vztahům mezi spolužáky i s profesory
- při řešení obecnějších matematických problémů pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- uplatňovat sebevědomí, prezentovat vlastní názory a navrhnout netradiční řešení problémů a úkolů
- vytvořit a sdílet soubory s odborným obsahem

Kompetence občanské:

- žák by měl mít schopnost rozhodovat se dle dané situace
- uvědomovat si přínos českých matematiků pro rozvoj matematiky v minulosti a současnosti
- uvědomovat si význam a nezbytnost mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje vědy a techniky, jehož je matematika základním hybným nástrojem

Kompetence k podnikavosti

- Žák by měl mít schopnost využívat dostupných materiálů k řešení matematických problémů (literatura, internet, vhodný software)
- adaptovat se na nové podmínky a postupy
- využít znalosti a zkušenosti z matematiky v dalších oborech a předmětech v zájmu vlastního rozvoje a v přípravě na budoucí povolání

Kompetence digitální

- Žák je schopen pracovat s volně přístupným matematickým softwarem, např. Geogebra
- Umí v tomto systému vytvořit graf funkce a základní geometrické konstrukce
- Je schopen modelovat prostorová tělesa
- Umí pracovat s tabulkovým procesorem

5.2.1.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Obsah učiva je koncipován pro 1. až 4. ročník čtyřletého, resp. 5. až 8. ročník osmiletého gymnázia. Některé tematické celky jsou zařazeny ve více ročnících podle stupně náročnosti.

1. ročník čtyřletého (5. ročník osmiletého) studia

Očekávané výstupy:

- žák na konci ročníku
- čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky, užívá správně logické spojky a kvantifikátory
- vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost
- užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel
- operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty
- provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy
- odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor
- upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu
- rozkládá mnohočleny na součin, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic
- řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení
- rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy
- geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav
- v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly

Tematické celky:

- Čísla a proměnné, základní poznatky
  - výroková logika – výrok, definice, věta
  - množiny – inkluze a rovnost množin, operace s množinami
  - číselné obory – přirozená, celá, racionální, reálná a komplexní čísla, dělitelnost přirozených čísel
  - mocniny – mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny
  - výrazy s proměnnými – mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami
  - rovnice a nerovnice – lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy, kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty), rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou
- Geometrie
  - trigonometrie – objekty v trojúhelníku a jejich vlastnosti, obvody a obsahy; shodnost a podobnost trojúhelníků, Pythagorova věta a věty Euklidovy

2. ročník čtyřletého (6. ročník osmiletého) studia

Očekávané výstupy:

žák na konci ročníku

- řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení
- využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému
- řeší planimetrické problémy motivované praxí
- používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru, určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky
- využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému
- zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles
- načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti
- formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností
- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, aplikuje vztahy mezi těmito funkcemi
- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí
- řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech
- interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice

Tematické celky:

- Funkce
  - obecné poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí
  - elementární funkce – lineární, kvadratická, absolutní hodnota, lineární lomená funkce, mocninná, funkce druhá odmocnina, exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce, vztahy mezi goniometrickými funkcemi, logaritmické, exponenciální a goniometrické rovnice a nerovnice, trigonometrie,
  - posloupnost – určení a vlastnosti posloupností, aritmetická a geometrická posloupnost, limita posloupnosti, nekonečná řada
- Geometrie
  - planimetrie – množiny bodů, konstrukční úlohy, středové a obvodové úhly v kružnicích, shodná zobrazení
  - geometrická zobrazení – souměrnosti, posunutí, otočení a jejich vlastnosti, stejnolehlost a podobnost útvarů
  - trigonometrie – řešení obecného trojúhelníka (sinová, kosinová věta)

3. ročník čtyřletého (7. ročník osmiletého) studia

Očekávané výstupy:

žák na konci ročníku

- řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet)
- využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly.
- užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině
- řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarcích v rovině
- využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření
- z analytického vyjádření určí základní údaje o kuželosečce

- řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky

Tematické celky:

- Geometrie
  - analytická geometrie v rovině a prostoru – vektory v E3 a operace s nimi; analytická vyjádření přímky v rovině, vzájemná poloha lineárních útvarů v E2, kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola)
- Práce s daty, kombinatorika, pravděpodobnost
  - kombinatorika – elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace a kombinace, binomická věta, Pascalův trojúhelník
  - pravděpodobnost – náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů

4. ročník čtyřletého (8. ročník osmiletého) studia

Očekávané výstupy:

žák na konci ročníku

- řeší stereometrické problémy motivované praxí
- využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, aplikuje vztahy mezi těmito funkcemi, formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a načrtne jejich grafy
- modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí a řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích
- interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou řadu
- Aplikuje základní výpočty finanční matematiky

Tematické celky:

- Práce s daty
  - základy statistiky – analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky
- Geometrie
  - stereometrie – polohové vlastnosti; základní tělesa, povrchy a objemy, volné rovnoběžné promítání
- Finanční matematika
  - finanční matematika – jednoduché a složené úrokování
- Opakování celků středoškolské matematiky a jejich vzájemné provázání
  - slovní úlohy
  - příprava na společnou část maturitní zkoušky

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (1. - 4. ročník)

- V matematice využíváme postupy, které rozvíjí osobnost člověka, učí novým myšlenkovým postupům a schémátům.
- Žáci spolupracují při řešení problémů, učí se komunikovat a vážit si názorů druhých a rozvíjí se, tak morálně.

5.3 Člověk a příroda

5.3.1 Fyzika

5.3.1.1 Charakteristika předmětu:

Realizuje se povinně v rámci 1. - 3. ročníku studia a je rozdělen do oblastí Mechanika, Molekulová fyzika a termika, Elektřina a magnetismus, Optika a Atomová fyzika.

Hodinové dotace: 2+1, 2+1, 2.

Fyzikální poznání světa umožňuje pochopení technických i přírodních jevů, a tak i schopnost tyto jevy plnohodnotně využívat, znát jejich reálné možnosti i nebezpečí. Fyzikální náhled na svět žáci využijí při posuzování výrobků, služeb apod. ne podle reklamy či doporučení, ale pouze podle opravdových výsledků (horoskopy, přístroje na hubnutí apod.). Dokážou rozlišit teoreticky možnou věc od nemožné s využitím základních fyzikálních teorií (zákony zachování ...). Získají schopnosti odhadu výsledku a ověření jeho reálnosti. Při výuce jsou vedeni k soustavnému využívání všech svých znalostí i ke kritickému myšlení. Ve spojení s ostatními předměty získají žáci celkový obraz světa, mohou jej konfrontovat s různými pavědeckými teoriemi, získávat odpovědi na různé problémy.

Studium na gymnáziu žáky samozřejmě připravuje na studium na vysokých školách, ale i na občanský život – vede jej k utváření postojů k sobě, svým schopnostem a dovednostem, ke svému okolí i k postoji k přírodě a uvědomění si její jedinečnosti.

Při laboratorních měřeních získá schopnost práce s měřidly, dokáže si plánovat práci i domácí přípravu. Při práci v kolektivu dokáže prezentovat svoje názory i vyslechnout názory jiných, využívá své schopnosti pro tým. Konstruktivně řeší zadané úlohy správnou volbou postupu.

Při výuce je v rámci možností co nejvíce využíváno experimentů, exkurzí nebo problémových úloh. Výuka probíhá zpravidla frontálně v kmenových třídách či v učebně fyziky. Při laboratorních cvičeních jsou žáci rozděleni na 2 skupiny.

5.3.1.2 Výchové a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- samostatně či v kooperaci s ostatními žáky systematicky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy i jejich vlastnosti a měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnotit a dále využívat pro své vlastní učení
- vyslovovat v diskusích hypotézy o fyzikální podstatě studovaných jevů či jejich průběhu, ověřovat různými prostředky jejich pravdivost a využívat získané poznatky k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu
- vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se fyzikální problematiky a využívat je efektivně ve svém dalším studiu
- poznávat souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními, zejména přírodovědně zaměřenými, oblastmi zkoumání

Kompetence k řešení problémů:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- rozpoznávat problémy v průběhu jejich fyzikálního vzdělávání při využití všech metod a prostředků, jež mají v daném okamžiku k dispozici (dostupné metody pozorování, měření, experimentování, matematické prostředky, grafické prostředky apod.)
- jednoznačně vyjádřit problém, na který narazí při jejich fyzikálním vzdělávání

- hledat, navrhovat či používat další metody, informace a nástroje, které by mohly přispět k řešení problému, jestliže dosavadní postup nevedl k cíli
- korigovat chybná řešení problému
- používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání, pokud jsou dané metody v těchto oblastech aplikovatelné

Kompetence komunikativní:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- správně používat odbornou terminologii při formulaci fyzikálních zákonů a popisu fyzikálních jevů
- porozumět jednoduchým odborným textům s fyzikální tematikou, přemýšlet o nich a tvořivě jich využít při dalším studiu
- chápat význam symbolů používaných ve fyzice
- srozumitelně formulovat své myšlenky a názory, přesně se vyjadřovat, účinně se zapojit do diskuse
- užívat informačních a komunikačních technologií pro získávání dat a informací týkajících se fyzikální problematiky

Kompetence sociální a personální:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- účinně spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu (laboratorní práce, projektové vyučování)
- respektovat názory a zkušenosti druhých lidí a čerpat z nich poučení
- ovládat a řídit svoje jednání tak, aby přispívali k upevnování dobrých vztahů se spolužáky i pedagogy
- uplatňovat zdravé sebevědomí, prezentovat vlastní názory, navrhovat netradiční řešení úkolů

Kompetence občanské:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- uvědomovat si přínos českých vědců pro rozvoj fyzikální vědy v minulosti i současnosti
- uvědomovat si nezbytnost mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a techniky
- uvědomit si riziko zneužití vědeckých objevů proti lidstvu

Kompetence k podnikavosti:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- využívat znalostí a dovedností získaných ve výuce fyziky v zájmu vlastního rozvoje a přípravy na budoucí profesní zaměření
- Kompetence digitální
- Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:
- běžně používat digitální zařízení a aplikace vhodné k měření fyzikálních vlastností těles a zpracování výsledků měření
- vyhledávat potřebné informace, ověřovat hypotézy a získané informace kriticky zhodnotit
- vytvářet digitální obsah ve formě protokolu, prezentace, grafického výstupu apod.
- používat digitální nástroje ke zjednodušení a zefektivnění měření daných veličin
- seznamovat se s novými digitálními technologiemi a sledovat pokrok ve vývoji těchto technologií
- orientovat se ve využití moderních technologií ve světě, chápat jejich základní podstatu a výhody užití

Kompetence digitální:

Ve vyučovacím předmětu Fyzika využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- běžně používat digitální zařízení a aplikace vhodné k měření fyzikálních vlastností těles a zpracování výsledků měření

- vyhledávat potřebné informace, ověřovat hypotézy a získané informace kriticky zhodnotit
- vytvářet digitální obsah ve formě protokolu, prezentace, grafického výstupu apod.
- používat digitální nástroje ke zjednodušení a zefektivnění měření daných veličin
- seznamovat se s novými digitálními technologiemi a sledovat pokrok ve vývoji těchto technologií
- orientovat se ve využití moderních technologií ve světě, chápat jejich základní podstatu a výhody užití

5.3.1.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

1.ročník/kvinta

Vzdělávací obsah:

- Fyzikální veličiny a jejich měření
  - soustava SI
  - absolutní a relativní odchylka měření
- Pohyb těles a jejich vzájemné působení
  - kinematika pohybu – vztažná soustava, poloha a změny polohy, rychlost, zrychlení
  - dynamika pohybu – hmotnost, síla, Newtonovy pohybové zákony, inerciální a neinerciální soustava, hybnost, tlaková síla, tlak, třecí síla, síla pružnosti, gravitační a tíhová síla, moment síly, práce, energie, výkon, přeměny energie, zákony zachování hmotnosti, energie, hybnosti
  - mechanika tekutin – tlak, tlaková síla, vztlaková síla, hydrodynamika a aerodynamika
  - mechanické kmitání a vlnění – mechanický oscilátor, perioda, frekvence, postupné a stojaté vlnění, vlnová délka, fázová rychlost, zvukové vlnění

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku

- měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření
- dokáže vyhodnotit data získaná pomocí moderních měřicích přístrojů, dokáže je vhodnými nástroji zpracovat a prezentovat
- rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh
- užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených
- určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil
- využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles
- využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh
- objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění
- vyhledá na internetu základní fyzikální a chemické vlastnosti látek

2.ročník/sexta

Vzdělávací obsah:

- Stavba a vlastnosti látek
  - kinetická teorie látek – vzájemný pohyb a interakce částic různého skupenství
  - termodynamika – teplota, vnitřní energie a její změny teplo, 1. a 2. termodynamický zákon, měrná tepelná kapacita, kalorimetrická rovnice, šíření tepla
  - vlastnosti látek – deformace, normálové napětí Hookův zákon, povrchové napětí kapalin, kapilární jevy, teplotní délková a objemová roztažnost, skupenské změny látek
- Elektromagnetické jevy
  - elektrický náboj a elektrické pole – elektrický náboj, vzájemné silové působení nabitých těles, intenzita elektrického pole, napětí, kapacita kondenzátor
  - elektrický proud v látkách – proud jako veličina, odpor, Ohmův zákon, spojování rezistorů, elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu, proud v kapalinách, plynech a polovodičích, dioda

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku

- objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou
- aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh
- využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu
- analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles
- porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů
- porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant
- využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů
- aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech
- dokáže měřit termodynamické a elektrické vlastnosti látek, umí používat moderní měřicí přístroje, dokáže vyhodnotit jejich data a zpracovat je, umí výsledky prezentovat a interaktivně s nimi pracovat

3.ročník/septima

Vzdělávací obsah:

- Elektromagnetické jevy
  - magnetické pole – pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce, elektromagnetická indukce
  - střídavý proud – harmonické střídavé napětí a proud, vznik, frekvence, výkon střídavého proudu, generátor střídavého proudu, elektromotor, transformátor
  - elektromagnetické záření – vznik a vlastnosti elektromagnetického vlnění, spektrum elektromagnetického záření
  - vlnové vlastnosti světla – rychlost světla, šíření světla v různém prostředí, zákony odrazu a lomu, index lomu, optické spektrum, interference světla, důsledky stálé rychlosti světla v inerciálních soustavách
  - optické zobrazení – rovinné a kulové zrcadlo, tenké čočky, zorný úhel, oko jako optický systém, užití čoček
- Mikrosvět
  - kvanta a vlny - foton a jeho energie, korpuskulární a vlnová povaha záření a částic
  - atomy – kvantování energie elektronů, spontánní emise, laser, jaderná energie, štěpení a syntéza jader, radioaktivita, řetězová reakce, jaderný reaktor

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku

- využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení
- porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích
- využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy
- využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů
- posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance
- využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek
- navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření
- využívá moderní applety a animace k pochopení principu funkce, dokáže vyhledávat online informace o moderní fyzice

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: oblasti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Spolupráce a soutěž (1. a 2. ročník) – spolupráce žáků při laboratorních měřeních, řešení problémů, kritické myšlení, utváření postojů a organizace práce v týmu
- Environmentální výchova: oblast Člověk a životní prostředí (3. ročník) – výroba elektrické energie, obnovitelné zdroje energie, radioaktivita

5.3.2 Chemie

5.3.2.1 Charakteristika předmětu:

Povinná výuka chemie na gymnáziu směřuje k pochopení základů chemie, které jsou pro žáky součástí jejich všeobecného vzdělání a jsou předpokladem k dalšímu studiu na vysokých školách. Žáci se seznamují s podstatou:

- Obecné chemie
- Anorganické chemie
- Organické chemie
- Biochemie

Dále s vybranými poznatky chemie makromolekulárních látek a metodami zkoumání chemických látek. Pochopením vztahů mezi složením, strukturou a vlastnostmi látek je zvýrazněná i ekonomická funkce chemie hlavně v těchto oblastech:

- obecné principy chemických výrob
- praktické využití chemických výrobků
- výživa a léčiva
- ochrana a tvorba životního prostředí

Praktická složka vyučování se člení na:

- demonstrační pokusy
- cvičení v laboratoři

Při laboratorních cvičeních se žáci učí dodržovat bezpečnostní předpisy a nařízení pro práci s chemikáliemi. Osvojí si základní chemické metody, způsoby příprav anorganických i organických sloučenin.

Vzdělávací obor Chemie vede žáky k rozvoji digitálních kompetencí zejména prostřednictvím využívání digitálních technologií při realizaci pokusů a při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat. Žáci vyhledávají informace o chemické problematice v elektronických zdrojích, porovnávají je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů a srovnávají je s vlastní zkušeností. Třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech. Prostřednictvím digitálních technologií mohou žáci lépe porozumět chemickým dějům, které lze obtížně pozorovat v reálných podmínkách, pozorovat je a zaznamenávat jejich průběh.

5.3.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Je soubor cílových způsobilostí z chemie, které by měl žák ovládat.

Jsou členěny do těchto kategorií:

Kompetence k učení

- definování základních chemických pojmů a veličin používaných v chemii
- určování podstatných, obecných a specifických znaků u chemických látek a jevů
- analyzování údajů o chemických látkách a jevech, jejich porovnávání a uspořádání podle určitého kritéria a určení vztahů mezi nimi
- klasifikace chemických látek a chemických dějů podle jejich obecných a specifických znaků
- vysvětlení chemických jevů nebo dějů pomocí známých chemických zákonů a teorií

- odvozování závěrů z výchozích údajů a podmínek pomocí indukce, dedukce a dalších myšlenkových operací

Kompetence k řešení problémů

- používání získaných poznatků pro řešení chemických úloh a problémů i při řešení konkrétních životních situací
- hodnocení chemických látek, jevů a dějů, posuzování souvislostí mezi nimi, rozpoznávání příčin a následků
- posuzování důsledků vlastností látek a průběhu chemických dějů z hlediska běžného života, hospodářské činnosti, ochrany a tvorby životního prostředí a bezpečnosti a ochrany zdraví
- využití poznatků z matematiky, fyziky, biologie a zeměpisu pro řešení chemických úloh nebo problémů
- zdůvodnění významu nových chemických poznatků pro společnost – nové materiály a výrobní postupy, využití ve zdravotnictví, průmyslu, zemědělství apod.

Kompetence k podnikavosti, kompetence občanské

- pozorování chemických látek a jejich změn, zaznamenávání průběhu a výsledku pozorování
- formulování závěru pozorování a jejich vysvětlení pomocí známých chemických poznatků
- provedení základní práce v chemické laboratoři
- provedení jednoduchých chemických pokusů a důkazů vybraných prvků a sloučenin podle návodu
- navrhování a provedení jednoduchých pokusů, které ukazují nebo dokládají určitou vlastnost, jev či děj
- vyhodnocení výsledku experimentu a formulace závěru
- dodržování pravidel bezpečné práce v chemické laboratoři

Kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální

- čtení chemického textu s porozuměním (na úrovni středoškolského učiva) a z něho zpracování výstižného sdělení
- vyhledávání a interpretace informací v odborné chemické a technické literatuře (např. v chemických tabulkách, odborných časopisech, informace z hromadných sdělovacích prostředků, internetu apod.)
- vybírání podstatných informací z nadbytku chemických informací
- správné vyhodnocování údajů z tabulek, grafů a schémat
- zapisování a vyhodnocování empirických údajů, sestavování tabulek, grafů nebo schémat
- psaní a interpretace zpráv o experimentu nebo pozorování
- rozumění podstaty a umění vyjádřit vlastní názor na používání různých chemických postupů a metod v praxi (chemizace všech oborů lidské činnosti, znečišťování a čištění vody a ovzduší)

Kompetence digitální:

Ve vyučovacím předmětu chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat a interpretovat informace v digitálních zdrojích
- posoudit věrohodnost digitálních zdrojů
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky a ohleduplně
- vybrat z nadbytku chemických informací informace podstatné
- správně vyhodnotit údaje z tabulek, grafů, schémat
- digitálně zapsat a vyhodnotit empirické údaje, sestavit tabulku, graf nebo schéma
- digitálně zapsat a interpretovat zprávu z experimentu nebo pozorování
- vytvořit si digitální dokument na vybrané téma a odprezentovat ho
- využívání digitálních technologií (např. fotografie, video, 3D malování, 3D brýle.)
- využívání digitálních senzorů při měření veličin

5.3.2.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Vychází z rámcového vzdělávacího plánu pro vyšší gymnázia.

1.ročník/kvinta

Základní pojmy a veličiny v chemii

- Historie a rozdělení chemie
- Látky a soustavy látek
- Důležité veličiny v chemii
- Názvosloví anorganických sloučenin
- Chemické reakce a chemické rovnice
- Základní chemické výpočty
- Roztoky

Složení a struktura prvků a sloučenin

- Stavba atomu
- Chemické prvky a periodická soustava
- Struktura a vlastnosti prvků a sloučenin
- Chemická vazba

Anorganická chemie

- Vodík, kyslík, vzácné plyny
- Halogeny
- Chalkogeny

2.ročník/sexta

Anorganická chemie

- Prvky V.A skupiny
- Prvky IV.A a III.A skupiny
- Prvky II. A a I. A skupiny (s-prvky)
- Přechodné prvky (d-prvky)
- Vnitřně přechodné prvky (f-prvky)
- Základy chemické analýzy laboratorní
- Chemický děj a jeho zákonitosti
- Kinetika chemických reakcí
- Termochemie
- Chemická rovnováha

Organická chemie

- Organické sloučeniny – struktura a reakce
- Uhlovodíky a jejich klasifikace
- Syntetické makromolekulární látky (průběžně).

3.ročník/septima

Organická chemie

- Halogenderiváty uhlovodíků
- Organokovové sloučeniny
- Dusíkaté deriváty
- Hydroxysloučeniny, ethery a karbonylové sloučeniny
- Karboxylové kyseliny a jejich deriváty
- Heterocyklické sloučeniny
- Léčiva, pesticidy, barviva, detergenty a syntetické makromolekulární látky (průběžně).

Přírodní látky a základy biochemie

- Aminokyseliny a bílkoviny

- Alkaloidy
- Sacharidy
- Lipidy a isoprenoidy
- Nukleové kyseliny
- Enzymy, vitaminy a hormony
- Základní metabolické procesy a jejich význam

Očekávané výstupy 1. ročník

Žák na konci ročníku:

- využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů
- provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů
- předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků
- využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích
- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin, charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin
- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii

Očekávané výstupy 2. ročník

Žák na konci ročníku

- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin
- charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin
- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii
- zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin
- aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech
- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii

Očekávané výstupy 3. ročník

Žák na konci ročníku

- zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin
- aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí
- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech
- využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii

- objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech
- charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam

Průřezová témata:

V rámci výuky chemie jsou vybraná průřezová témata naplňována volbou vhodných textů z učebnic, odborných materiálů a online materiálů, diskuse na aktuální témata. Jejich realizace je doplněna vhodnými vyučovacími metodami (např. skupinové práce v různých týmech, střídání rolí ve skupinách), společné stanovení si pravidel ve třídě, v laboratoři a jejich dodržování.

Osobnostní a sociální výchova

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (1.–3.ročník) – cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; vyrovnávání se s riziky a péče o své psychosomatické zdraví, rozvoj kreativity a sebedůvěry.
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (1.–3.ročník) – v rámci stanovených pravidel se žáci učí pečovat o dobré vztahy, vzájemně se respektovat a být empatickými; v rámci výuky jsou rozvíjeny komunikační dovednosti (dialog a jeho pravidla řízení, komunikační situace z běžného života, atd...); žáci prakticky rozvíjí dovednosti pro kooperaci, učí se organizovat práci ve skupině, přijímat různé role (včetně vůdčích), řešit nastalé problémy.
- Spolupráce a soutěž - žáci se učí spolupracovat při plnění úkolů, respektovat stanovená pravidla, hledat efektivní řešení problémů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Globální problémy jejich příčiny a důsledky (1.-3. ročník) - přírodní zdroje z Evropy a světa; výroba sloučenin v Evropě a ve světě, objasňování globálních vlivů látek v Evropě a ve světě, vnímání dopadů a důsledků globalizačních rozvojových procesů, umět si vytvořit na základě osvojených informací vlastní názor, umět ho vyjádřit a obhajovat ho argumentací v diskusích.

Environmentální výchova

- Člověk a životní prostředí (1.-3. ročník) - environmentální výchova vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti, k pochopení velké provázanosti faktorů ekologických s faktory ekonomickými a sociálními. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoj lidské civilizace a hodnotovou orientaci žáků, vede k vytváření vlastních názorů a postojů a ke schopnosti vybrat optimální řešení v reálných situacích. Dále vede žáky k uvědomění si vlivu znečištěného prostředí na zdraví člověka.

5.3.3 Biologie

5.3.3.1 Charakteristika předmětu:

Biologie je jedním ze vzdělávacích oborů, který patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Výuka probíhá v učebně biologie a v biologické laboratoři, kde se třída dělí na dvě skupiny. Obor je realizován formou vyučovacích hodin, skupinového vyučování, projektů, exkurzí, přednášek ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou a Akademií věd v Českých Budějovicích.

5.3.3.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení:

Žák na konci vzdělávání:

- Osvojuje si vědomě znalosti a dovednosti, které pak využívá při dalším učení a pracovních činnostech.
- Stanovuje si časové a obsahové priority.

- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj neefektivnější.
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění.
- Identifikuje vlastní chybu, zjistí její příčinu, napraví ji nebo operativně vyřeší situaci, při které se chyba projevila, odnáší si poučení pro svoji další práci.
- Vyhodnotí využitelnost a věrohodnost různých zdrojů informací, které při učení používá.
- Kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů a chyb čerpá poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů:

Žák na konci vzdělávání:

- Rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části.
- Posoudí, které informace k vymezení problému či jeho řešení chybějí, a doplní je nebo uvede, jak by se daly získat.
- Navrhne ukazatele, na základě kterých bude možno posoudit úspěšnost řešení.
- Po zvážení informací se dokáže rozhodnout a přijímá za své rozhodnutí zodpovědnost.
- Vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení- přínosy a nežádoucí dopady. Předvídá další postup.
- Navrhne varianty řešení daného problému. Vlastní i předložené varianty řešení hodnotí dle různých kritérií a rozhoduje se mezi nimi.

Kompetence komunikativní:

Žák na konci vzdělávání:

- S ohledem na situaci a účastníky efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu.
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by ostatní nerozuměli, případně, kdy by je tím odradil.
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci.
- Svoje argumenty si připraví, odhadne slabé a silné stránky, připraví se na námítky a dokáže se přizpůsobit vývoji jednání.
- Odlišné názory si nebere osobně, ale snaží se jednat věcně.
- Porovnává a analyzuje názory a pohledy, které se liší od jeho vlastních, nebrání se tomu, aby ve chvíli, kdy ho druhý přesvědčí, přehodnotil své názory a postoje, akceptuje, že výsledkem diskuse nemusí být vždy shoda.

Kompetence sociální a personální:

Žák na konci vzdělávání:

- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky
- Připomínky druhých v klidu promýšlí, ale konečné odpovědnosti za rozhodnutí se nezbavuje.
- Stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky.
- K problému se nestaví jako překážce, ale jako k příležitosti.
- V průběhu plnění úkolu se zapojuje do práce týmu podle své role a podle potřeby, chápe se zodpovědně svého dílu na splnění úkol.
- Chová se slušně, je pozorný k druhým a ve svém jednání na ně bere ohled, pomáhá podle potřeby.

Kompetence občanské:

Žák na konci vzdělávání:

- Zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě.
- Upřednostňuje ve svém životě takové činnosti, a materiální vybavení, která nezpůsobují a nezvyšují environmentální a kulturní škody.
- Ve svém i cizím myšlení odhaduje předsudky a brání se jejich vlivu na své názory a činy.

- Svě chápání a výklady pravidel, zákonů, zvyklostí a norem nepokřivuje osobními zájmy.
- Chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc.
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýhodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu.

Kompetence k podnikavosti:

Žák na konci vzdělávání:

- Vystihne, jaké podstatné schopnosti, znalosti a dovednosti jsou třeba jako předpoklad úspěšného zvládnutí některých profesí, a porovná si tyto skutečnosti se svými předpoklady.
- Identifikuje příležitosti pro svůj další osobní rozvoj uplatnění.
- K vytvoření představy o své profesi si shromažďuje konkrétní informace jak z nabídek a oficiálních zdrojů, tak ze zkušenosti jiných lidí v daných oborech.
- Umí se pro práci a řešení úkolů motivovat, najít pro sebe vnitřní motivaci.

Kompetence digitální:

Žák na konci vzdělávání:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a využívá je při školní práci
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech
- využívá prostředků digitálních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti
- využívá prostředků digitálních technologií způsobem, který napomáhá pochopení přírodovědných jevů a problémů v souvislosti
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci a chová se odpovědně a eticky v digitálním světě

5.3.3.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

1.ročník

Obecná biologie

- vznik a vývoj živých soustav
- evoluce
- buňka
- základní genetické pojmy, buněčné dělení

Očekávané výstupy:

- žák na konci ročníku
- dovede zařadit vývoj živých soustav do geologických ér
- odlišuje živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností
- porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav
- objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk
- odvodí hierarchii nejdůležitějších skupin organismů ze znalostí o jejich evoluci

Viry

- stavba a funkce virů

Očekávané výstupy:

- charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy (stavbu virionu, způsoby infekce)
- zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a možnosti jejich léčby
- zhodnotí pozitivní a negativní význam virů

Bakterie

- stavba a funkce bakterií

Očekávané výstupy:

- charakterizuje bakterie jako prokaryotní organizmy
- rozdělí bakterie podle jejich významu v přírodě a pro člověka
- zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby

Rostliny

- morfologie a anatomie rostlin
- fyziologie rostlin
- systém a evoluce rostlin
- rostliny a prostředí

Očekávané výstupy:

- popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů, jejich metamorfózy
- objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin
- porovná společné a rozdílné vlastnosti nižších a vyšších rostlin
- pozná významné rostlinné rody a uvede jejich ekologické nároky
- uvědomuje si význam rostlin jako primárních producentů biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti
- posoudí vliv prostředí na stavbu a funkci rostlinného těla
- zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany
- využívá digitální technologie při pozorování, určování jednotlivých rostlin a vytváření digitálního herbáře
- využívá prostředků digitálních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti
- využívá prostředků digitálních technologií způsobem, který napomáhá pochopení přírodovědných jevů a problémů v souvislosti
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci a chová se odpovědně a eticky v digitálním světě

2.ročník

Prvoci

- biologie prvoků

Očekávané výstupy:

- charakterizuje prvoky z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska

Živočichové

- morfologie a anatomie živočichů
- fyziologie živočichů
- systém a evoluce živočichů
- základy ekologie a etologie živočichů

Očekávané výstupy:

- charakterizuje hlavní taxony živočichů včetně jejich nejvýznamnějších zástupců
- popíše evoluci a adaptace jednotlivých orgánových soustav
- objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů
- pozná významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky
- posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti
- charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci
- zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany
- využívá digitální technologie při pozorování, určování jednotlivých živočichů
- využívá prostředků digitálních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti
- využívá prostředků digitálních technologií způsobem, který napomáhá pochopení přírodovědných jevů a problémů v souvislosti

Houby

- stavba a funkce hub
- stavba a funkce lišejníků
- Očekávané výstupy:

- charakterizuje jednotlivé skupiny hub
- schopen poznat významné zástupce hub a lišejníků

3.ročník

Biologie člověka

- evoluce člověka
- opěrná a svalová soustava
- soustavy látkové přeměny
- soustavy regulační
- pohlavní soustava

Očekávané výstupy:

- umí chronologicky vyjmenovat předchůdce člověka, popsat evoluci znaků
- dovede využít jednotlivé poznatky o orgánových soustavách ke komplexnějšímu pochopení vztahů mezi stavbou a funkcí lidského těla
- charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí roli faktorů na jeho průběh
- využívá digitální technologie a senzory Pasco k pozorování a měření základních životních funkcí
- využívá prostředků digitálních technologií v průběhu přírodovědné poznávací činnosti

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (1.- 3.ročník)

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; rozvoj kreativity
- Sociální komunikace – vzájemné poznávání se ve skupině; žáci rozvíjí svou pozornost vůči odlišnostem a hledají jejich výhody či chyby při poznávání lidí; v rámci stanovených pravidel se žáci učí pečovat o dobré vztahy, vzájemně se respektovat a být empatickými; v rámci výuky jsou rozvíjeny komunikační dovednosti (dialog a jeho pravidla řízení, komunikační situace z běžného života, atd...); žáci prakticky rozvíjí dovednosti pro kooperaci, učí se organizovat práci ve skupině, přijímat různé role (včetně vůdčích)
- Morálka všedního dne– řešení problémů a rozhodovací dovednosti (simulace náročných situací, dilemata, atd...)
- Spolupráce a soutěž- žáci se učí spolupracovat při plnění úkolů, respektovat stanovená pravidla, hledat efektivní řešení problémů

Výchova k myšlení v evropských souvislostech (1.- 3.ročník)

- Globální problémy, jejich příčiny a důsledky - seznámení s globálními problémy, jejich příčinami, důsledky a možnostmi jejich řešení, nutností mezinárodní spolupráce

Enviromentální výchova (1. -3.ročník)

- Problematika vztahů organismů a prostředí - organismy jsou součástí různých ekosystémů, potravních řetězců, důležitost stability jejich životního prostředí pro jejich existenci
- Člověk a životní prostředí- jakým způsobem člověk negativně ovlivňuje životní prostředí, jaké dopady má toto jednání na životní prostředí, organismy a jeho zdraví
- Životní prostředí regionu a České republiky- seznámení se základními vodními i suchozemskými ekosystémy, nutností a systémem jejich ochrany

5.3.4 Zeměpis

5.3.4.1 Charakteristika předmětu:

Zeměpis, jako vyučovací předmět se skládá z obsahu vzdělávací oblasti geografie, základů kartografie, planetární geografie, geomorfologie a geologie.

Výuka probíhá ve třídách s využitím učebnic, školních atlasů, nástěnných map, tematických filmů, je doplňována exkurzemi v rámci ČR a evropského regionu, návštěvami výstav, expozic, přednášek a seminářů. Průřezovým tématem se stávají globální problémy, jejich příčiny a důsledky s důrazem na ohniska napětí ve světě a jejich aktuální dopad na geopolitiku.

5.3.4.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení:

- Na základě získaných informací žáci samostatně zpracovávají, analyzují, vyhledávají, třídí a prezentují zadaná témata.
- Rozpozná, jaké metody a postupy při učení jsou pro něj neefektivnější.
- Vyhodnotí, nakolik jeho schopnosti, vědomosti a dovednosti dostačují pro různé úkoly a jaké poznatky si musí doplnit pro jejich úspěšné plnění.

Kompetence k řešení problémů:

- Vedeme žáky k samostatnému úsudku, správnému rozhodování, schopnosti obhájit svůj názor.
- Rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části.
- Vysvětlí konkrétní důsledky výsledných řešení - přínosy a nežádoucí dopady. Předvídá další postup.
- Zvažuje možné klady a zápory variant řešení problémů, zároveň posuzuje jejich rizika a důsledky.

Kompetence komunikativní:

- Zadávání skupinových úkolů, vést účinnou a fakty podloženou diskusi.
- Efektivně využívá moderní informační technologie.
- Rozliší, kdy a jak použije odborný jazyk, dokáže odbornou terminologii vhodně nahradit alternativním výrazem nebo příměrem ve chvíli, kdy by ostatní nerozuměli, případně, kdy by je tím odradil.
- V diskusi srozumitelně sděluje a vysvětluje své myšlenky, postoje, argumenty, sám diskutuje k věci.

Kompetence sociální a personální:

- Vedeme žáky k dodržování pravidel, respektování, zkušeností ostatních, ohleduplnosti.
- Vyhodnocuje úspěchy ve své práci i ve svém běžném životě, identifikuje, co mu jde dobře a kde musí kompenzovat své nedostatky
- Aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů.
- Stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky.

Kompetence občanské:

- Ochrana životního prostředí jako součást environmentální výchovy.
- Chová se zodpovědně v krizových situacích.
- Události politické a veřejné neodbývá jako zbytečné ani jako bezvýchodné, ale hledá rozumné jádro nebo alternativu.

Kompetence k podnikavosti:

- Využívá dostupné materiály včetně internetu k získávání nových vědomostí, získané vědomosti dokáže uplatnit v praxi.
- Umí se pro práci a řešení úkolů motivovat, najít pro sebe vnitřní motivaci.

Digitální kompetence:

- Využívá vhodné digitální technologie a digitalizované geoinformační zdroje při výuce i v domácí přípravě.
- Vyhledává, kriticky vyhodnocuje a zpracovává informace získané na internetu.
- Samostatně vytváří materiály za využití Microsoft Office

5.3.4.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

1.ročník - Geologie

- Země jako geologické těleso
- Zemské sféry
- Geologická historie Země
- Zemský magnetismus
- Změny polohy kontinentů
- Erozní procesy
- Metamorfozní procesy
- Sedimentační procesy
- Složení a deformace litosféry (horniny a minerály)
- Povrchové a podzemní vody
- Geologicko - geografická exkurze

1.ročník - Geografie:

- Úvod do geografie
- Geografické vědy
- Kartografie
- Přírodní prostředí
- Země jako vesmírné těleso
- Fyzicko-geografická sféra
- Sociální prostředí
- Obyvatelstvo (základní charakteristiky)
- Sídla a osídlení
- Světové hospodářství, ekonomické organizace
- Regionální geografie
- Regiony a makro-regiony světa (Amerika, Asie, Austrálie a Oceánie, Afrika)
- Současné globální a ekonomické problémy
- Fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika vybraných regionů
- Struktura světového hospodářství

2. ročník – Geografie

- Regiony a makroregiony Evropy
- Evropská unie
- Fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika vybraných regionů
- Struktura hospodářství
- Regiony a euroregiony
- Česká republika
- Fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika ČR
- Struktura hospodářství ČR
- Postavení a úloha ČR v rámci EU
- Jednotlivé regiony – kraje ČR

Očekávané výstupy:

Žák na konci 1. ročníku:

- analyzuje vnější a vnitřní geologické procesy
- využívá geologickou mapu k objasnění geologického vývoje Země
- analyzuje různé druhy poruch v litosféře
- zhodnotí využitelnost různých druhů vod

- posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí
- objasní pohyby Země a jejich důsledky na příkladech
- porovná na příkladech mechanismy působení endo a exogenních procesů
- objasní procesy v atmosféře a její důsledky pro vytváření klimatických pásů
- objasní oběh vody v přírodě a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a její funkci v krajině
- rozliší hlavní biomy světa
- rozliší složky a prvky fyzicko-geografické sféry a rozpozná jejich vzájemné vztahy
- zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva
- určí obecné geografické znaky funkce a vývoje sídel
- zhodnotí na příkladech systém světového hospodářství
- lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji orientuje se v uspořádání mezinárodních integračních uskupení
- charakterizuje z fyzickogeografického i sociogeografického hlediska jednotlivé regiony světa
- zná ekonomické poměry hospodářsky významných světových makroregionů
- vyhledává a ověřuje informace z různých digitálních informačních zdrojů
- upravuje text, vkládá do textu fotografie a obrázky z internetu
- vytváří ppt prezentace
- spolupracuje v rámci Teams

žák na konci 2. ročníku:

- lokalizuje na politické mapě Evropy hlavní aktuální geopolitické problémy a změny, s přihlédnutím k historickému vývoji se orientuje v uspořádání mezinárodních integračních uskupení
- charakterizuje z fyzickogeografického i sociogeografického hlediska jednotlivé regiony Evropy
- zná ekonomické poměry hospodářsky významných evropských makroregionů
- zhodnotí na příkladech systém evropského hospodářství
- charakterizuje z fyzickogeografického i sociogeografického hlediska ČR
- zná charakteristiku hospodářství ČR
- charakterizuje z fyzickogeografického i sociogeografického hlediska jednotlivé regiony ČR
- zpracovává regionální statistická data do tabulky
- vytváří grafy, kartogramy
- využívá vlastních digitálních materiálů, upravuje vlastní fotky, videa

Průřezová témata:

V rámci výuky zeměpisu jsou vybraná průřezová témata doplňována texty z učebnic, studií online materiálů. Jejich realizace je doplněna vhodnými vyučovacími metodami. Žáci mají rovněž možnost účastnit se krátkých poznávacích exkurzí.

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (1. a 2. ročník)
Evropa a svět nás zajímá – zážitky a zkušenosti z Evropy; naši sousedé v Evropě, životní styl v jiných zemích, zvyky a tradice jiných národů
Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa, Evropská unie
Aktuální geopolitická situace v různých světových i evropských regionech
- Multikulturní výchova
Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik

Mezilidské vztahy – rozvíjení spolupráce s jinými lidmi bez ohledu na jejich etnickou, kulturní, sociální a náboženskou příslušnost, tolerance, empatie, lidská solidarita

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti

- Environmentální výchova
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – uvědomění si důležitosti péče o životní prostředí, možnosti a způsoby ochrany životního prostředí
- Vztah člověka k životnímu prostředí – náš životní styl, vliv člověka na životní prostředí, mezinárodní ochrana životního prostředí, ochrana přírody v ČR

5.4 Člověk a společnost

5.4.1 Základy společenských věd

5.4.1.1 Charakteristika předmětu

Základy společenských věd jsou vyučovány od kvinty do oktávy osmiletého a od prvního do čtvrtého ročníku čtyřletého gymnázia v časové dotaci 1 hodina týdně (v prvním a ve druhém ročníku), 2 hodiny týdně (ve třetím a čtvrtém ročníku). Ve třetím ročníku mají navíc žáci k dispozici týdně dvě hodiny Společenskovedního semináře, Semináře z psychologie a Semináře z ekonomie, které pak pokračují ve čtvrtém ročníku ve čtyřhodinové dotaci a zaměřují se především na systematickou přípravu k maturitě ze ZSV, tvorbu seminárních prací a přípravu na přijímací zkoušky na VŠ. Ve čtvrtém ročníku je nabízen žákům Seminář z filosofie ve čtyřhodinové dotaci. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách vybavených počítačem, projektorem, případně interaktivní tabulí. Všechny hodiny jsou nedělené.

ZSV přináší základní poznatky o konání člověka ve společnosti. Důraz je kladen na kultivaci společenského vědomí jedince. Důležité je hlavně poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadně ovlivňují vývoj společnosti a promítají se do obrazu naší současnosti. Preferujeme hlavně mezioborové souvislosti v oblastech psychologie, sociologie, ekonomie, politologie, práva a filosofie, na kterých stojí kořeny většiny současných společenských jevů. Obecné společenské problémy jsou konkretizovány na praktických příkladech společenské reality. Žáci se ve společenskovední výuce učí pracovat s různými typy pramenů (texty, mediální obsahy, internetové zdroje, zákoníky apod.), kriticky je analyzovat, formulovat svůj názor a diskutovat s vyučujícím i se spolužáky. Výuka je obohacena též o exkurze, přednášky či besedy s odborníky. Nadaní žáci a žáci společenskovedního semináře pracují na samostatných projektech, resp. seminárních pracích, které musí být schopni obhájit. Nejlepší práce se pravidelně účastní krajské přehlídky SOČ, případně dalších předmětových soutěží.

5.4.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení

- učitel vytváří modelové situace, při nichž mohou žáci aplikovat své znalosti a občanské dovednosti
- učitel vede žáky ke sběru informací, např. o společenském problému, z různých zdrojů a učí je správně interpretovat a porovnávat
- učitel motivuje žáky k sebevzdělávání pomocí sledování aktuální politické a společenské situace (televize, noviny, internet)
- žáci jsou vedeni k uvědomění si svých schopností argumentovat

Kompetence k řešení problému

- učitel žákům pomáhá interpretovat různé společenské a společenskovední problémy
- učitel uvádí žákům příklady, kde mohou využívat znalosti z jiného předmětu, např. využití dějepisných souvislostí pro pochopení současnosti
- učitel motivuje žáky k úvahám o společenskovedních jevech a problémech

- žák zdokonaluje svoji schopnost vnímat problémy v širších souvislostech a dostane prostor, aby představil svoji hypotézu

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke kladení jasných, srozumitelných dotazů, k obhajobě vlastního názoru, k hledání argumentů a protiargumentů
- učitel vytváří prostor pro diskusi a prostor pro modelové situace, v nichž žák nacvičuje vhodné způsoby chování a různé způsoby komunikace

Kompetence sociální a personální

- učitel seznamuje žáky s různými způsoby sebereflexe, sebepoznání, podporuje jejich osobnostní rozvoj a rozvíjí jejich sebevědomí
- učitel motivuje žáky k zamyšlení nad osobními morálními hodnotami a pravidly v porovnání s pravidly a hodnotami jiných kultur
- žák se přizpůsobuje měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně ovlivňuje
- žák projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví i ke zdraví druhých
- žák se rozhoduje na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům

Kompetence občanské

- učitel vytváří modelové situace, v nichž si žáci osvojují hraní různých rolí, s kterými se mohou v budoucím životě setkat
- učitel vytváří příležitosti, aby si žáci mohli osvojit praktické zkušenosti v mezilidských vztazích, např. ochrana lidských práv
- žák je motivován, aby sledoval aktuální situaci v oblasti politické, ekologické, sociální či ekonomické, dostává příležitost k diskusi
- žák se chová zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne pomoc druhému člověku

Kompetence k podnikavosti

- učitel motivuje žáky, aby rozvíjeli svůj osobní i odborný růst
- žák získává a vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje
- žák posuzuje a hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích žaka chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje možná rizika, vyhledává a posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady a realitu tržního prostředí

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními zdroji, prameny a programy;
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učí je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

5.4.1.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

1. ročník

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, oblasti: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž

Multikulturní výchova, oblast: psychosociální aspekty multikulturality

Učivo:

Základy psychologie

- Psychologie jako věda, předmět, cíle, význam, disciplíny
- Dějiny psychologie
- Osobnost – pojem, složky osobnosti, psychické jevy, temperament, charakter, schopnosti, motivace, deprivace, frustrace, vnímání, představitivost, fantazie, paměť, myšlení, učení, emoce, pozornost
- Vývojová psychologie
- Psychopatologie
- Duševní hygiena – zdravý životní styl
- Sociální psychologie – socializace, sociální skupiny, komunikace, sociální percepce
- Exkurz do aplikovaných oblastí psychologie – lékařství, soudní psychologie, pedagogická psychologie, psychologie reklamy...

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku

- Pochopí, proč mohou poznatky v psychologie přispět k rozvoji osobnosti, zlepšení mezilidských vztahů a zdokonalení své profese
- Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
- Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, řeší případné neshody nebo konflikty s druhými lidmi nenásilným způsobem
- Dbá na zásady digitálního zdraví – fyzickou a psychickou pohodu v digitálním světě.
- Dodržuje digitální bezpečnost – ochranu před zneužitím v digitálním světě.

2. ročník

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova, oblasti: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, oblasti: humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě
- Multikulturní výchova, oblasti: základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty multikulturality, vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci lidí z různého kulturního prostředí
- Mediální výchova, oblasti: média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách

Učivo:

Základy sociologie

- Člověk, příroda a kultura
- Jedinec a kolektiv
- Komunikace
- Společnost a společenské útvary
- Struktura společnosti
- Sociální změna a moderní společnost
- Multikulturní a multietnická společnost
- Stát, státní moc a společnost
- Demokracie

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku

- Objasní vývoj sociologie a různé sociologické koncepce
- Posoudí význam sociologických poznatků pro pochopení problémů a perspektiv současné společnosti
- Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá

- Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny u nás a ve světě, které charakterizují modernizaci společnosti
- Využívá digitální komunikaci – elektronickou výměnu informací.
- Dodržuje digitální etiketu – pravidla chování při používání technologií.

3. ročník

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova, oblasti: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, oblasti: globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich problémy a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě
- Multikulturní výchova, oblasti: základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty multikulturality, vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci lidí z různého kulturního prostředí
- Mediální výchova, oblasti: média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách

Učivo:

Základy práva

- Pojem a význam práva, právní řád, právní ochrana, právní vztahy
- Systém práva

Základy ekonomie

- Předmět, makro a mikro, vztah k jiným vědám, základní pojmy
- Tržní systém – nabídka a poptávka, subjekty trhu, konkurence
- Peníze – cena, inflace, bankovní soustava, cenné papíry a burzy, mezinárodní měnový systém
- Národní hospodářství – HDP, HNP, ne/zaměstnanost, mzda, hospodářský cyklus
- Hospodářská politika – funkce státu a jeho nástroje, státní rozpočet, daňová soustava
- Právní subjekty v tržní ekonomice – firmy a jejich právní normy
- Světová ekonomika – mezinárodní vztahy, organizace, integrace

Očekávané výstupy:

- Charakterizuje právní řád v ČR
- Posuzuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozeznává projevy sektářského myšlení
- Zhodnotí souvislosti globálních problémů a uvede způsoby jejich řešení
- Charakterizuje základní výrobní faktory a typy řízení ekonomik
- Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, zákonného podnikání a uvede jejich příklady
- Posoudí vývoj EU a pochopí složitost ekonomické spolupráce a politických koncepcí
- Dodržuje digitální právo – zákony a odpovědnost při používání technologií.
- Dodržuje digitální práva – práva a povinnosti každého občana v digitálním světě.

4. ročník

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova, oblasti: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, oblasti: globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich problémy a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě
- Multikulturní výchova, oblasti: vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci lidí z různého kulturního prostředí

Učivo:

Základy politologie

- Politologie jako věda
- Stát – pojem, znaky, funkce, vznik, národ, občan, typy a formy státu, právní základy státu
- Demokracie – principy, ne/přímá, dělba státní moci, volby
- Strany, ideologie, extremismus

Základy filosofie

- Antická filozofie
- Helénistické období
- Středověká filozofie
- Renesanční filozofie
- Novověká filozofie - racionalismus, empirismus, franc. osvícenství, německá klasická filozofie
- Filozofie 19. a 20.století –pozitivismus, antropologie (materialismus), marxismus, iracionalismus, filozofie života, pragmatismus, fenomenologie, hermeneutika, filozofie bytí, existencialismus, analytická filozofie: strukturalismus, pragmatismus

Očekávané výstupy:

- Rozlišuje a porovnává nejčastější typy a formy státu, úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí
- Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady naplňování demokracie v každodenní praxi
- Objasní podstatu filosofického tázání a porovná odlišnost východisek filosofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka
- Rozlišuje a porovnává hlavní filosofické koncepty antiky, středověku, novověku, 20. století a postmoderny, uvede některé jejich představitele
- Dodržuje pravidla digitální komerce – nákupu a prodeje prostřednictvím technologií.
- Aplikuje digitální přístup – rovnoprávnost v přístupu k technologiím.

5.4.2 Dějepis

5.4.2.1 Charakteristika předmětu:

Dějepis je vyučován od kvinty do septimy osmiletého a od prvního do třetího ročníku čtyřletého gymnázia v časové dotaci 2 hodiny týdně (v prvním a ve třetím ročníku), resp. 3 hodiny týdně (ve druhém ročníku). Ve třetím ročníku mají navíc žáci k dispozici týdně dvě hodiny semináře Kapitoly z dějepisu, který pak pokračuje ve čtvrtém ročníku v tříhodinové dotaci a zaměřuje se především na systematickou přípravu k maturitě z dějepisu, tvorbu seminárních prací a hlubší studium dějin 20. století. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách vybavených počítačem, projektorem, případně interaktivní tabulí. Všechny hodiny jsou nedělené.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Důraz je kladen na kultivaci historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti. Důležité je hlavně poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadně ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Preferujeme hlavně dějiny 19. – 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování osobních příběhů a regionálních dějin. Žáci se v dějepisné výuce učí pracovat s různými typy historických pramenů (texty, mapy, obrazy, karikatury, propagandistické materiály apod.), kriticky je analyzovat, formulovat svůj názor a diskutovat s vyučujícím i se spolužáky. Výuka je obohacena též o exkurze, přednášky odborníků či besedy s pamětníky historických událostí. Nadaní žáci a žáci dějepisného semináře pracují na samostatných projektech, resp. seminárních pracích, které musí být schopni obhájit. Nejlepší práce se pravidelně účastní krajské přehlídky SOČ, případně dalších předmětových soutěží.

5.4.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení:

- motivace žáků k vytváření samostatných závěrů
- vést žáky k využívání rozmanitých zdrojů informací (knihy, časopisy, internet)
- vést žáky ke schopnosti samostatně zpracovat a prezentovat určité téma
- využívat chyb žáků ke správnému pochopení látky
- individuální přístup k žákům dle jejich schopností

Kompetence k řešení problémů:

- zadávat otevřené otázky, problémové a tvořivé úkoly
- využití různých metod, při kterých žáci docházejí k řešením a závěrům sami
- umožnit žákům naučit se digitalizované zdroje a informace třídit, srovnávat a kriticky hodnotit

Kompetence komunikativní:

- dějepisné soutěže, obhajoba seminárních prací
- projekty
- zadávání úkolů ve dvojicích / skupinách
- umožnit žákům obhájit svůj názor
- v určitých případech umožnit žákům spoluutvářet kritéria hodnocení
- umožnit žákům komunikovat o tvůrčích postupech a výsledcích práce s digitálními historickými zdroji a prameny prostřednictvím vhodných digitálních komunikačních prostředků, nástrojů a přístrojů

Kompetence sociální a personální:

- dodržování dohodnutých pravidel v hodině
- podpora žáků vhodnými aktivitami k samostatnosti a seberealizaci
- vedení žáků k zodpovědné výstavbě a správě digitální identity, k dodržování základních bezpečnostních pravidel, k respektování autorských práv

Kompetence občanské:

- začlenění prospěchově a sociálně slabších žáků do skupin s žáky lepšími
- využití žáků jiných národností k seznámení s jejich kulturami a jejich respektování

Kompetence k podnikavosti:

- odevzdávání zadaných prací v požadované kvalitě a daném termínu
- využití získaných vědomostí v praxi (historické exkurze, návštěvy divadelních představení)
- motivovat žáky k využití získaných vědomostí v praktickém životě a budoucím povolání

Kompetence digitální:

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

5.4.2.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

1. ročník

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova, oblasti: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, oblasti: globální problémy, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě

- Multikulturní výchova, oblasti: základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, vztah k multilingvní situaci

Učivo:

Dějiny pravěku, starověku a středověku

- Úvod do studia dějepisu, periodizace dějin
- Úvod do pravěku a starověku
- Starověké Řecko a Řím
- Úvod do středověku, stěhování národů a první středověké státy
- Slovanské státní útvary a počátky českého státu
- Vrcholný středověk - evropský kontext
- Poslední Přemyslovci
- Lucemburkové
- Husitství, věk poděbradský a jagellonský

Očekávané výstupy:

- Vysvětlí periodizaci lidských dějin
- Dokáže určit různé typy historických pramenů a pracovat s nimi
- Objasní materiální i duchovní život lidské společnosti v pravěku
- Charakterizuje jednotlivá období pravěku i vývoj starověkého Řecka a Říma
- Podá charakteristiku antické civilizace a vysvětlí její přínos pro vývoj Evropy
- Chápe význam židovství, křesťanství a islámu i s nimi spojené tradice
- Charakterizuje středověkou společnost a kulturu
- Orientuje se v počátcích a středověkém vývoji českého státu
- Využívá k orientaci v historické realitě aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- Využívá digitální nástroje k práci s historickými prameny, vytváření vlastních prezentací, projektů a videí
- Získává a kriticky posuzuje data a digitální obsah v různých formátech
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým

2. ročník

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova, oblasti: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, oblasti: globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě
- Multikulturní výchova, oblasti: základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, vztah k multilingvní situaci
- Mediální výchova – oblasti: média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách

Učivo:

Dějiny novověku a moderní dějiny do r. 1938

- Raný novověk - evropský kontext
- České země v letech 1526-1627 a třicetiletá válka
- Evropa v 17. a 18. století, osvícenství a Velká francouzská revoluce
- České země v 17. a 18. století
- Evropa v 1. pol. 19. století

- České národní obrození a revoluce 1848
- České země v letech 1848-1914
- Vznik a vývoj USA
- Evropa a kolonie před 1. sv. válkou
- První světová válka a versailleský systém
- Vznik ČSR a první republika

Očekávané výstupy:

- Charakterizuje vědecké a zámořské objevy na počátku novověku a jejich význam
- Orientuje se v historii českých zemí v rámci habsburské monarchie
- Objasní rozdíly mezi absolutismem a stavovstvím (parlamentarismem)
- Charakterizuje a srovná novověké revoluce v evropských státech
- Chápe osvícenství a jeho význam pro vývoj západní civilizace
- Objasní moderní myšlenkové směry – liberalismus, nacionalismus, socialismus a konzervativismus
- Podá charakteristiku emancipace českého národa v 19. století
- Orientuje se v historii USA a jejich politickém systému
- Charakterizuje Velkou válku, její specifika a význam
- Vysvětlí vznik Československa a jeho demokratické principy
- Srovná totalitní ideologie (komunismus, fašismus, nacismus) s demokracií i mezi sebou navzájem, zhodnotí osobnosti a činy diktátorů 20. století
- Využívá k orientaci v historické realitě aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- Využívá digitální nástroje k práci s historickými prameny, vytváření vlastních prezentací, projektů a videí
- Získává a kriticky posuzuje data a digitální obsah v různých formátech
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým

3. ročník

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova, oblasti: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, oblasti: globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě, humanitární pomoc
- Multikulturní výchova, oblasti: základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, vztah k multilingvní situaci
- Mediální výchova – oblasti: média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách

Učivo:

Dějiny po roce 1938

- Mnichovská dohoda a druhá republika
- Protektorát Čechy a Morava
- Druhá světová válka a holocaust
- Studená válka – úvod, dekolonizace, atomová bomba a vesmírné závody
- Asie – Blízký východ, Čína, Korea, Vietnam
- Berlínská zeď a karibská krize
- Vývoj USA po r. 1945 a zlatá šedesátá léta
- Vývoj SSSR po roce 1945 a jeho rozpad

- ČSR v letech 1945-48
- Únor 1948 a padesátá léta
- Šedesátá léta a rok 1968
- Normalizace a rok 1989

Očekávané výstupy:

- Charakterizuje mezníky v soudobých českých dějinách – 1938, 1945, 1948, 1968 a 1989
- Dokáže interpretovat prameny k oběma totalitním režimům v soudobé české historii
- Kriticky analyzuje kontroverzní témata soudobých českých dějin (např. odsun Němců)
- Podá charakteristiku druhé světové války a holocaustu
- Vysvětlí vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, srovná západní a východní blok
- Uvědomuje si ohniska konfliktů v soudobém světě a zná jejich historické kořeny
- Popíše průběh a význam evropské integrace
- Umí vyhledat v literatuře i na internetu informace týkající se moderních dějin a kriticky je zhodnotit
- Využívá k orientaci v historické realitě aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí
- Využívá digitální nástroje k práci s historickými prameny, vytváření vlastních prezentací, projektů a videí
- Získává a kriticky posuzuje data a digitální obsah v různých formátech
- Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým

5.5 Umění a kultura

5.5.1 Estetická výchova – hudební

5.5.1.1 **Charakteristika předmětu:**

Hudební výchova je předmět formativní, zážitkový, rozvíjející citovou stránku osobnosti žáka prostřednictvím činností pěveckých, instrumentálních, hudebně pohybových, a to reprodukcí i kreativních, dále prostřednictvím poslechu a jeho rozboru na úrovni, odpovídající věku žáků, vede žáka k porozumění hudebnímu umění. V těchto činnostech rozvíjejí žáci své hudební schopnosti a upevňují získané vědomosti a reprodukční a produkční dovednosti. Součástí činností je hlasový výcvik spojený s intonací, práce s rytmem, hra a tvorba instrumentálních doprovodů. Teoretické poznatky jsou předávány v souvislosti s uvedenými činnostmi, nikoliv samoúčelně.

Časová dotace předmětu jsou dvě hodiny týdně.

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy, na kterou navazuje volný prostor pro pohybovou výchovu.

Vzdělávací obor výchova ke zdraví je realizována jednak dvěma hodinami v prvním ročníku, kdy jsou žáci poučeni o hlasové hygieně, jednak po celou dobu studia při hlasových, intonačních a dechových cvičeních.

5.5.1.2 **Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu**

Kompetence k učení

- klademe důraz na získání trvalých pěveckých dovedností a návyků
- vedeme žáky k sebehodnocení
- umožňujeme žákům zažít pocit úspěchu
- podněcujeme tvořivost

Kompetence řešení problému

- podle individuálních schopností žáky zapojujeme do pěveckých soutěží
- zařazujeme problémové úkoly při poslechu hudby a výuce hudební nauky

Kompetence komunikativní

- žáci se podílejí na zpracování videozáznamů z hodin (zpěv, tanec) a z vystoupení školního sboru
- žáci spolupracují v rámci třídy i mezi třídami při přípravě pěveckých vystoupení a při nástrojových doprovodech
- spolupracujeme s pěveckými sbory z jiných českých i zahraničních gymnázií (festival Studentes cantant a zahraniční zájezdy)
- při hospitacích zahraničních žáků zapojujeme hosty do společného zpěvu a tance

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování při tvořivých aktivitách
- při zpěvu a tanci respektujeme rovnost všech účastníků

Kompetence občanské

- vytváření vztahu k české lidové písni a české vážné hudbě
- vytvoření úcty k české státní hymně
- při zahraničních zájezdech PS žáci získávají pocit příslušnosti k vlastní zemi

Kompetence k podnikavosti

- podle individuálních schopností zapojujeme žáky do práce v PS, do instrumentálních doprovodů ve třídě a ve sboru
- účastí v PS vedeme žáky k odpovědnosti za celek, pravidelné účasti na zkouškách a systematickosti

Kompetence digitální

- zpracování úkolů v digitálních prostředích s podporou týmové spolupráce
- vyhledávání informací na webových stránkách, zjišťování a ověřování jejich pravdivosti - analýza a vyhodnocení informací a vyvození odpovídajících závěrů
- zpracování prezentací (odkazy na hudební ukázky), důraz na dodržování autorských práv
- nahrávání vlastního hudebního projevu (práce s nahrávkou)
- umožňujeme žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů.
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

5.5.1.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Rozpis učiva v jednotlivých ročnících: periodizace dějin hudby, základní charakteristika jednotlivých slohů a směrů, seznámení s hlavními hudebními osobnostmi včetně poslechů jejich děl, základy hudební teorie, hlasová technika a hygiena, zpěv umělých i lidových písní.

1. ročník a kvinta

- Periodizace dějin hudby
- Pojem a význam umění (kýč x umělecké dílo), hudba kolem nás
- Počátky hudby – pravěk
- Zpěv kánonů
- Exotické kultury
- Řecká a římská hudba
- Forma mše
- Intervaly
- Středověk – gregoriánský chorál
- Vznik notové osnovy, not. zápisu, klíčů, taktů a tvaru not
- Členění hudebních nástrojů – nástroje idiofonní

- Nejstarší památky české hudby
- Česká mše vánoční, vánoční tradice, advent
- Monodiální sloh světský – minnesängři, trubvéři, trubadúři
- Renesance
- Polyfonie x homofonie
- Nizozemské generace vokální polyfonie
- Nástroje chordofonní
- Baroko
- Formy – fuga, concerto grosso
- Světové baroko (J.S.Bach, G.F. Händel aj.)
- Nástroje aerofonní
- Baroko v Čechách
- Opera – vývoj, význam v baroku
- Rozdělení zpěvních hlasů, árie, recitativ, ansámblový zpěv
- Klasicismus
- Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven
- Složení klasického orchestru
- Wolfgang Amadeus Mozart + film Amadeus
- Klasicismus v Čechách
- Romantismus – periodizace
- Raný romantismus
- Píseň – její forma, význam – F. Schubert
- Volné aplikace na internetu – hudební ukázky na internetovém serveru pro sdílení videosouborů, vyhledávání hudebních základů ke zpěvu
- Nahrávání vlastního hudebního projevu (práce s nahrávkou)
- Vytváření vlastních prezentací, které se týkají probíraného hudebního žánru, historického období či oblíbených interpretů
- Kooperace při tvorbě mediálního sdělení

2.ročník a sexta

- Raný německý romantismus
- Romantismus
- R. Schumann, F.M. Bartholdy, F. Schubert, F. Chopin
- Romantismus – národní školy, specifické znaky jednotlivých škol, hl. představitelé
- Ruský novoromantismus, představitelé a znaky
- Klasicko-romantická syntéza
- Bedřich Smetana, Antonín Dvořák
- Pozdní romantismus
- Richard Strauss, Gustav Mahler, Alexandr Skrjabin
- Operní verismus
- Opera v romantismu
- Impresionismus ve výtvarném umění
- Impresionismus v hudbě, doznívání romantismu
- Expresionismus
- Dodekafonie, atonální hudba, atematický sloh
- Neofolklorismus
- L. Janáček, B. Bartók, Igor Stravinskij, V. Novák
- Pařížská šestka

- Vývoj operety a muzikálu
- Neoklasicismus
- Country and western, folk
- Vývoj jazzu – klasický jazz x swing
- Rock and roll – Elvis Presley
- Populární hudba 70., 80. a 90. let 20. století
- Vývoj rockové hudby
- Počítačová, čtvrttónová hudba, alegorika, minimalismus
- Hudba témrů, konkrétní hudba
- Volné aplikace na internetu – hudební ukázky na internetovém serveru pro sdílení videosouborů, vyhledávání hudebních základů ke zpěvu
- Nahrávání vlastního videozáznamu a práce s ním
- Vytváření vlastních prezentací, které se týkají probíraného hudebního žánru, historického období či oblíbených interpretů
- Kooperace při tvorbě mediálního sdělení
- Vedení žáků ke kritickému vnímání toho, jak média ovlivňují hudební vkus společnosti (např. podprahová hudba v obch. řetězcích, hudba v rádiu a televizi, talentové soutěže, značkové oblečení ve spojitosti s hudebními žánry). Vliv médií na život interpreta.

Vokální činnosti

- pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, mutace, jednohlasý a vícehlasý zpěv, hlasová technika
- intonace vokální improvizace – diatonické postupy v dur a moll, improvizace v pentatonice
- rytmus – souvislosti rytmu řeči a hudby, rytmický doprovod při zpěvu
- orientace v notovém záznamu písní – notový zápis jako opora při nácvičku vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- rozvoj hudebního sluchu a představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu a melodie do notového záznamu
- reflexe vokálního projevu – vlastního i ostatních, hledání možností nápravy

Instrumentální činnosti

- hra na hudební nástroje – využití Orfeova či jiného instrumentáře pro improvizaci a doprovody, využití keyboardů a počítače
- záznam hudby – noty, notační počítačové programy
- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebních nástrojů
- rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální představy
- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

Hudebně pohybové činnosti

- pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, improvizace
- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku díla - pantomima
- reakce na změny v proudu znějící hudby – tempo, dynamika, rytmus, melodie
- orientace v prostoru – zapamatování choreografie tance

Poslechové činnosti

- orientace ve skladbě a její analýza – postihování hudebně výrazových prostředků a sémantických prvků
- hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu doby, života autora, uměleckého směru, ostatních druhů umění
- hudební styly a žánry – charakteristika, jejich funkce v životě jedince a společnosti
- interpretace znějící hudby – slovní charakteristika hudebního díla, formulace subjektivního prožitku

Očekávané výstupy:

Žák na konci vzdělávání:

- využívá svých individuálních schopností a dovedností při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu a při mluvním projevu, zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasně a vícehlasně, dokáže posoudit vokální projev svůj i ostatních
- reprodukuje různé motivy, témata a části skladeb, vytváří jednoduché doprovody a improvizace
- realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ pohybových prvků k poslouchané hudbě
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá hudebně výrazové prostředky sémantické prvky, chápe jejich význam a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní
- práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým

Průřezová témata:

Všechna průřezová témata mají teoretickou a praktickou část. Praktická část je realizována nejrůznějšími hudebními činnostmi, tj. vlastní hudební produkcí (zpěv, hra na hudební nástroj) poslechem, rytmickými či pohybovými aktivitami.

hudba umělé

hudba neumělé (jazz, swing, moderní populární hudba...)

Průřezová témata realizována v prvním a ve druhém ročníku:

- osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů; sociální komunikace; morálka všedního dne; spolupráce a soutěž
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální problémy, jejich příčiny a důsledky; humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; žijeme v Evropě; vzdělávání v Evropě a ve světě
- multikulturní výchova – základní problémy sociokulturních rozdílů; psychosociální aspekty interkulturality; vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí; multikulturní výchova je realizována průběžně po celou dobu studia poznáváním písní, skladeb a tanců národů celého světa
- environmentální výchova – člověk a životní prostředí
- mediální výchova – média a mediální produkce; mediální produkty a jejich významy; účinky mediální produkce a vliv médií

5.5.2 Estetická výchova - výtvarná

5.5.2.1 **Charakteristika předmětu:**

Navazuje na výtvarnou výchovu nižšího gymnázia a vychází ze vzdělávacího obsahu Výtvarného oboru v RVP G. Má část praktickou, která je zaměřena na vlastní tvorbu žáků a část teoretickou, ve které se žáci seznamují s dějinami výtvarné kultury v souvislosti s historií, filozofií, náboženstvím a ostatními dalšími odvětvími kultury v evropském okruhu. Obě části se navzájem prolínají a doplňují. Nedílnou součástí výuky je návštěva výstavních sál, galerií, muzeí a historických objektů.

Výtvarná výchova je povinný předmět v 1. a 2. ročníku. Výuka probíhá formou dvouhodinového bloku jednou týdně. Časová dotace předmětu jsou tedy 2 hodiny týdně.

Ve 3. a 4. ročníku je zařazen volitelný předmět Dějiny umění (2+3 hodiny týdně).

5.5.2.2 **Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu**

Kompetence k učení:

Výběrem různorodých příkladů uměleckých děl současnosti i minulosti učitel motivuje žáka k osvojení důležitých poznatků pro pochopení významu a přínosu výtvarného umění pro poznání a pro jeho osobní život, rozvíjení představivosti a fantazie. Umožňuje žákovi propojovat postupy, metody a prostředky z různých druhů umění.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel umožňuje žákovi hledat různé varianty a způsoby řešení vlastního tvůrčího záměru, umožňuje mu rozvíjet vlastní zkušenosti a dovednosti, učí ho aplikovat nové poznatky, navrhnout originální postupy, nacházet různé alternativy postupů.

Kompetence komunikativní:

Na způsobu prezentace vlastní tvorby je žák veden k pochopení výtvarného projevu jako prostředku komunikace. Při debatách se žáci učí vzájemně si naslouchat, konstruktivně diskutovat, vnímat a respektovat hodnoty, postoje, preference druhých.

Kompetence sociální a personální:

Umožňuje realizovat vlastní záměr od prvotního nápadu až po jeho prezentaci, tím vede žáka k zodpovědnosti za svou práci, schopnost sebereflexe, uvědomování si svých fyzických a duševních možností, stanovování si postupných cílů.

Kompetence občanské:

Žák dostává příležitost učit se vnímat kulturní a duchovní hodnoty, poznávat a respektovat jejich odlišnosti, uvědomovat si hodnoty a význam kulturního dědictví.

Kompetence k podnikavosti:

Žák uplatňuje a rozvíjí svoji tvořivost.

Kompetence digitální:

Žáci pracují s digitální technikou, pracují s danými PC programy, s obrázky a fotografiemi, žáci vyhledávají na internetu informace související s učivem, ve své tvorbě užívají některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.

Žáky vedeme k bezpečnému využívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení. Vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace, vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

5.5.2.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Teoretická výuka

1. ročník:

- kultura, výtvarné umění- definice, druhy, techniky, funkce ve společnosti
- umění pravěku, umění přírodních národů
- starověké kultury - Mezopotámie, Egypt, antické Řecko, Řím
- raně křesťanské umění, Byzanc
- románské a gotické umění v Čechách a v Evropě

Grafika- základní techniky umělecké a užité grafiky, počítačová grafika

Historické epochy z pohledu pozice ženy a muže, pojetí ideálu krásy v dějinách, průřez historickými etapami: kultura, vzdělání, móda... konfrontace rozdílů vybraných epoch

2.ročník:

- renesance, manýrismus
- baroko, rokoko, klasicismus, empír
- secese a směry na přelomu 19. a 20.stol.
- umělecké směry první poloviny 20.stol. v Čechách a ve světě, abstrakce
- postmoderna, umělecké směry druhé poloviny 20. stol, současné umění- 21.stol. v Čechách a ve světě

Architektura, urbanismus- porovnávání jednotlivých historických epoch.

Design, fotografie, animace

Součástí výuky v obou ročnících je interpretace výtvarných děl, literární a hudební souvislosti, práce s obrazovými publikacemi, sledování www stránek galerií, muzeí, virtuální prohlídky věnované výtvarnému umění, návštěva galerií, muzeí

Očekávané výstupy:

Žák rozlišuje podstatné znaky uměleckých slohů a směrů, na konkrétních případech uvede podstatné proměny způsobu vidění stavby uměleckých děl. Zná náboženské, filozofické a vědecko-technické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu. Na příkladech uvádí podstatné proměny způsobu vidění a stavby uměleckých děl. Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí

Praktická výuka

- Kresba-rozličné materiály a techniky, stínování, šrafura, světlo, stín, vytváření objemu, hieratická, lineární a klasická perspektiva

Kresba: portrét, en- face x profil, proporce

Kresba stylizovaná x zaměření na detail

- Malba-etudy s barvou jako výtvarným prostředkem, tradiční a netradiční malířské materiály a techniky, tempera, kvaš, olejomalba, abstraktní malba, akční malba, odstíny, barevný kontrast /např. malba ve stylu impresionismu, suprematismu.../, psychologie barev, arteterapie
- Grafika- základní techniky umělecké a užité grafiky, návrh, rytí a tisk linorytu, popř. suché jehly
- Práce v materiálu, plastické a prostorové vyjádření- práce s hlínou, sádrou, papírem, kaširovací hmotou, dřevem atd.
- Netradiční výtvarné techniky a souvislosti s jinými oblastmi umění- např. happening, akční malba...
- Film, animace, počítačová grafika a další media, design, fotografie.
- Krajina jako výtvarný námět- historické zastoupení krajiny v uměleckém díle, výtvarné ztvárnění krajiny, práce s krajinným námětem

- Zobrazení lidské hlavy- portrét- portrét v historii výtvarného umění, způsob výtvarného zobrazení, zachycení lidské hlavy podle názoru
- Zobrazení lidské figury- zobrazení lidské postavy v uměleckém díle, figurální kompozice, zobrazení lidské figury v postoji, v pohybu, body art, tetování
- Zátiší- barevnost, tvar, materiál, kompozice zátiší
- Kompoziční etudy- výtvarná kompozice, tvar, velikost, barevnost, vztahy symetrie- asymetrie, soulad, rovnováha

Očekávané výstupy:

Žák zdokonaluje svou kreslířskou a malířskou zručnost, rozvíjí tvořivost a fantazii, umí používat perspektivu. Rozvíjí smysl pro tvarové a barevné zákonitosti. Učí se lineární kresbou a malbou vyjádřit materiálové vlastnosti předmětů, šrafováním nebo barevnými odstíny zdůraznit objem, materiál, hmotnost... zobrazovaného. Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá vedle klasických technik některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace. Samostatně vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti- 1., 2. roč., kvinta, sexta
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů- 1., 2. roč., kvinta, sexta
- Sociální komunikace 1., 2. roč., kvinta, sexta
- Morálka všedního dne 1., 2. roč., kvinta, sexta
- Spolupráce a soutěž 1., 2. roč., kvinta, sexta

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

- Žijeme v Evropě - 1., 2. roč., kvinta, sexta

Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

- Základní problematika sociokulturních rozdílů 1., 2. roč., kvinta, sexta
- Psychosociální aspekty interkulturality 1., 2. roč., kvinta, sexta
- Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí- 1., 2. roč., kvinta, sexta

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

- Člověk a životní prostředí- 1., 2. roč., kvinta, sexta

Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti.

- Média a mediální produkce- 2.roč., sexta
- Mediální produkty a jejich význam- 2. roč., sexta
- Účinky mediální produkce a vliv médií- 2. roč., sexta
- Role médií v moderních dějinách 2. roč., sexta

5.6 Člověk a zdraví

5.6.1 Tělesná výchova

5.6.1.1 Charakteristika předmětu

Předmět tělesná výchova je na naší škole ve všech ročnících vyššího gymnázia dotován 2 hodinami týdně. TV je nejdůležitější formou pohybového učení a je zdrojem pro sportovní využití pohybu ve škole a následně mimo ni (sportovní kurzy, mimoškolní TV, sportovní oddíly) TV umožňuje vytvoření návyků pro celoživotní provozování tělovýchovných aktivit, dodržování hygienických, bezpečnostních a organizačních zásad. Naučí žáky se orientovat v základních digitálních technologiích využitelných při rozvoji svých pohybových schopností a dovedností.

5.6.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení

- Žáky vedeme ke schopnosti samostatně zpracovat a osvojit si zadané pohybové úkoly
- Vyžadujeme dokončení práce v daném rozsahu

- Vedeme žáky ke kreativě
- Umožňujeme žákům správnou volbu nabízených variant

Kompetence k řešení problémů

- Navozujeme různé problémové situace při tělesné výchově a vedeme žáky k jejich zdárnému vyřešení na základě jejich nabytých vědomostí a dovedností
- Vedeme žáky k využívání různých strategií a taktik při kolektivních pohybových aktivitách a sportech
- Učíme žáky vyhledávat informace k řešení problémů s využitím moderních technologií

Kompetence komunikativní

- Zadáváme úkoly ve dvojicích, skupinách
- Vedeme žáky k pochopení pravidel „fair play“ a jejich dodržování

Kompetence sociální a personální

- Dodržujeme dohodnutá pravidla
- Rozvíjíme schopnost posuzovat výkony ostatních

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k asertivnímu chování, respektu druhých, podřízení vůle menšiny vůči většině
- Aktivně zapojujeme žáky do sportovních akcí školy

Kompetence k podnikavosti:

- Umožňujeme reprezentovat školu
- Obnovujeme hmotné a materiální vybavení
- Využíváme optimální metodické postupy pro osvojení a zdokonalování motorických dovedností a fyzické zdatnosti.

Kompetence digitální:

- učíme žáky využívat technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
- vedeme žáky k využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování, případně sdílení pohybových aktivit a výkonů
- vedeme žáky využívat digitální technologie v péči o své zdraví
- seznámíme žáky s rizikem příliš častého využívání digitálních technologií a možností různých kompenzačních cvičení

5.6.1.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

1. - 2. ročník

Lehká atletika

- sprinty (100 m, 200 m)
- vytrvalost (800 m, 1500 m, 12 min.)
- starty
- skok do dálky
- hod granátem
- vrh koulí

Sportovní hry

- basketbal, volejbal, softbal, florbal, kopaná
- pravidla
- herní činnosti jednotlivce (HČJ)
- jednoduché herní kombinace
- volejbal – odbití horem a spodem, podání, útočný úder, blok, vybírání základní postavení, jednoduché kombinace
- softbal – chytání a házení míčku, nadhoz a odpal, činnost na metách

- kopaná – vedení a zpracování míče, přihrávka z místa a za pohybu, střelba z místa a po přihrávce, obranné a útočné činnosti
- basketbal – driblink, přihrávka z místa a za pohybu, střelba z krátké vzdálenosti, dvojtakt, zónová obrana
- florbal – vedení a zpracování míčku, střelba

Gymnastika

- akrobacie (kotouly, přemety stranou, rovnovážná cvičení, stoj na rukou, stoj na rukou- kotoul)
- hrazda (podmet, přešvih, zášvih, spád vzad v závěsu v podkolení, vzepření jízdmo)
- přeskok (skrčka, roznožka)
- kladina (rovnovážná cvičení, náskok, krokové variace)
- kondiční průprava – posilování, cvičení s hudbou
- rozvoj pohybových schopností (síla, rychlost, vytrvalost, obratnost)
- zdokonalování pohybových dovedností
- průpravná, kondiční a koordinační cvičení

Lyžování

- LVK- lyžařský výcvikový kurz (1.ročníky)

Očekávané výstupy:

- Žák na konci druhého ročníku:
- Prohlubuje a zdokonaluje pohybové dovednosti
- Napravuje špatné pohybové návyky
- Seznamuje se s novými pohybovými činnostmi a podle vlastních schopností je rozvíjí
- Aktivně se zapojuje do pohybových činností
- Usiluje o své pohybové sebezdokonalování
- Orientuje se v základním názvosloví a používá jej
- Volí odpovídající výzbroj a výstroj pro danou sportovní činnost
- Osvojuje si základní pohybové dovednosti podle svých předpokladů
- Uplatňuje a využívá získané pohybové dovednosti
- Osvojuje si pravidla her a sportů
- Zvládá a uplatňuje jednoduché herní činnosti
- Zvládá podle svých předpokladů prvky jednoduché akrobacie a cvičení na nářadí
- Umí využívat základní digitální technologie pro pohybovou aktivitu a péči o své zdraví

3. - 4. ročník

Lehká atletika

- sprinty (400 m-intervalově, štafeta)
- vytrvalost (1 500 m, přespolní běh)
- skok vysoký
- vrh koulí
- hod oštěpem, diskem

Sportovní hry

- softbal, volejbal, basketbal, kopaná, florbal, házená
- Házená - pravidla základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, driblink, střelba)
- Softbal - uplatnění základních herních činností jednotlivce ve hře. herní systémy a kombinace
- Volejbal - blok, útočný úder, herní systémy a kombinace
- Basketbal - střelba z dálky, dvojtakt obranné a útočné systémy, herní kombinace
- Kopaná - herní kombinace
- Florbal - zdokonalování her. činností jednotlivce, herní systémy a kombinace

Gymnastika

- hrazda (zdokonalují se dovednosti z 2.roč.), sestava z daných prvků
- kladina (sestava z daných prvků) - dívky
- přeskok (přemet přes bednu)
- prostná (zdokonalují se dovednosti z 2.roč., přemet, salto)

Kondiční průprava

- posilování, šplh, cvičení s hudbou

Názvosloví a termíny (gymnastika, LA, sport. hry)

Rozdíl výzbroj a výstroj, vhodná výzbroj a výstroj podle druhu sportu (funkčnost, kvalita,)

Pravidla sportovních her, LA, gymnastiky

Sportovní role: odpovědnosti a činnosti v jednotlivých rolích, chování fair - play, spolupráce ve sportu

Úspěchy našeho sportu

Netradiční sporty (např. rafting, lukostřelba- sportovně turistický kurz 3.ročník)

Očekávané výstupy:

Žák na konci vzdělávání

- Uvědomuje si rozdíl mezi výzbrojí a výstrojí
- Aktivně aplikuje pravidla jednotlivých sportů do své pohybové aktivity
- Dobře rozlišuje jednotlivé sportovní role a své chování přizpůsobí odpovědně dané roli
- Uplatňuje principy fair-play
- Sleduje sportovní dění u nás i ve světě
- Dílčí pohybové dovednosti aplikuje do složitějších pohybových činností
- Uplatňuje osvojená pravidla v roli rozhodčího
- Zvládá základní herní činnosti jednotlivce a uplatňuje je v herních systémech a kombinacích
- Rozpozná a uvědomuje si chybná provedení a návyky a usiluje o jejich nápravu
- Umí využívat základní digitální technologie pro pohybovou aktivitu a péči o své zdraví

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (Porozumět sobě samému, sebeovládání, organizační schopnosti, schopnost efektivně řešit problémy, spolupráce, sociální komunikace, přijímání různých sociálních rolí, respektování ostatních)
- Člověk a životní prostředí (Porozumět postavení člověka v přírodě, vnímat rizika působení člověka na životní prostředí a snažit se tyto vlivy co nejvíce minimalizovat)

5.7 Informatika a informační technologie

5.7.1 Informatika a výpočetní technika

5.7.1.1 Charakteristika předmětu

Hodinová dotace: Vyučovací předmět Informatika je realizován jako samostatný předmět v prvním, druhém a třetím ročníku. Časová dotace ve prvním ročníku jsou 2 hodiny týdně, ve druhém a třetím ročníku je 1 hodina týdně.

Vyučovací předmět Informatika umožňuje žákům získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při studiu i v běžném životě. Obsah předmětu je zaměřen na získání a prohloubení znalostí práce s osobním počítačem (zvládnutí základních funkcí textového a tabulkového procesoru, grafického editoru), získávání, prezentování a ověřování věrohodnosti informací, komunikaci v rámci počítačové sítě, dodržování základních typografických a estetických pravidel při tvorbě a prezentaci dokumentů. Předmět Informatika je založen na aktivních činnostech žáků. Umožňuje realizovat samostatnost i spolupráci žáků a pracovat

efektivně. Dovednosti získané v rámci Informatiky lze aplikovat ve všech oblastech vzdělávání. Žák je veden k tomu, aby sbíral a třídil informace ze zdrojů dostupných prostřednictvím internetu, aplikoval získané znalosti a dovednosti ve všech ostatních vzdělávacích předmětech, především při zpracovávání dokumentů.

5.7.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu

Kompetence k řešení problémů

- Učitel žákům předkládá takové úkoly interdisciplinárního charakteru, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti, resp. vzdělávacích oblastí, a tudíž i více přístupů k řešení.
- Učitel vede žáky, aby uměli samostatně hledat alternativní možnosti řešení, kriticky je vyhodnocovat a vybraná řešení obhájit. Také vytváří podmínky pro ověřování správnosti řešení problémů.
- Při hodinách učíme žáka skloubit aktivní individuální přístup s týmovou spoluprací, vedeme žáka k poučení se z chyb vlastních i cizích
- Otevřeným vztahem učitel – žák vedeme žáka k vyslovování vlastních názorů, kritických poznatků, ke vzájemné důvěře

Kompetence k učení

- Učitel vede žáka k samostatnému, systematickému získávání informací ze všech dostupných zdrojů, k jejich analýze, třídění a spojování do celků, ke kritickému posuzování hodnověrnosti zdrojů a vědecké správnosti informací.
- Učitel žáky vede k rozvíjení abstraktního a logického myšlení při řešení problémů a úkolů, k uplatnění takového myšlení v praxi a k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí, k odpovědnosti, k pravidelné, soustavné a samostatné práci.
- Učitel žáky motivuje k sebehodnocení a k analýze výsledků své práce, k uvědomování si a odstraňování případných chyb a nedostatků.
- Kompetence k učení se rozvíjí individuálně podle dané situace u každého žáka, ke zvládnutí studijních povinností žáka vhodně motivujeme a vyzdvihujeme každý jím dosažený úspěch

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáka ke kultivované, společensky přiměřené úrovni ústní a písemné komunikace ve výuce, se spolužáky, zaměstnanci školy i v dalších komunikačních situacích.
- Učitel žáky motivuje k samostatnému a výstižnému vyjádření jeho vlastních názorů a postojů, k jejich obhajobě a ke schopnosti sebekritiky.
- Učitel vede žáky ke spoluvytváření a dodržování pravidel práce v týmu, vytváří podmínky k otevřené diskusi a dodržování pravidel, k naslouchání druhým, k respektování jejich názorů a ke vhodným reakcím, k využívání informačních technologií, k práci s různými zdroji informací a ke kritickému přístupu k informacím

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede žáky k porozumění a k respektování kulturních a společenských hodnot jiných národů, k rasové, občanské a náboženské toleranci.
- Učitel učí žáka spoluvytvářet a dodržovat pravidla práce v týmu a vzájemného soužití, zařadit se do skupiny vrstevníků.
- Učitel vytváří vhodnou atmosféru ke vzniku a udržování hodnotných lidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Učitel učí žáky odmítavému postoji ke všemu, co dobré vztahy narušuje.

Kompetence občanské

- Učitel vytváří u žáků pozitivní postoj ke zdravému životnímu stylu a k odmítání zdraví poškozujících vlivů.
- Učitel vede žáky k odmítání násilí, xenofobie a rasismu.

Kompetence k podnikavosti

- Učitel seznamuje žáka s možnostmi praktického využití nabytých vědomostí, znalostí a dovedností.

- Učitel vede žáky k samostatnému zpracování písemných a grafických prací; k tomu, aby k vypracování zadaných studijních úkolů použili všech dostupných informačních zdrojů a využívali efektivně informační a komunikační techniku.

Kompetence digitální

- Učitel vede žáky k tomu, aby formulovali informační potřeby, lokalizovali a získávali digitální data, informace a obsah, posuzovali relevanci zdroje a jeho obsahu, ukládali, spravovali a organizovali data, informace a obsah v digitálním prostředí.
- Učitel vede žáky ke komunikaci a spolupráci prostřednictvím digitálních technologií a s ohledem na kulturní a generační rozmanitost.
- Učitel vede žáky k vytváření a úpravě digitálního obsahu. Vysvětluje, jak lze integrovat informace a do stávajícího digitálního obsahu přepracovat a zlepšovat předchozí informace a obsah, generovat nové poznatky, ctít autorské právo a licence, programovat.
- Učitel vede žáky k tomu, aby chránili zařízení, obsah osobních údajů a soukromí v digitálním prostředí. Dále také, aby chránili své fyzické a psychické zdraví a byli si vědomi významu digitálních technologií pro zabezpečení sociální pohody, sociálního začleňování, vlivu digitálních technologií a jejich využívání na životní prostředí.
- Učitel ukazuje, jakým způsobem lze identifikovat problémy, vyhodnotit potřebu jejich řešení a orientovat se v technologických možnostech jejich řešení. Ukazuje, jak řešit koncepční problémy a problémové situace v digitálním prostředí a jakým způsobem lze používat digitální nástroje pro získávání znalostí a pro inovace procesů a produktů.
- Učitel žákům ukazuje, jak porozumět hardwaru, softwaru a systémům potřebným k vytváření, zpřístupňování a sdílení digitálních informací a jak si vytvářet schopnost efektivně ovládat příslušné digitální technologie, rozvíjet je a pečovat o ně.

5.7.1.3 Vzdělávací obsah, vzdělávací oblasti

Vzhledem k charakteru předmětu bude obsah částečně proměnlivý, požadavky budou v jednotlivých letech odrážet aktuální stav rozvoje informačních technologií a dostupného softwaru. Stanovení obsahu v oblasti rozšiřujících témat bude probíhat operativně v každém školním roce podle požadavků rozvoje a dostupnosti výpočetní techniky. V řadě činností se preferuje práce žáků ve dvojicích, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Žákům je umožněno pracovat individuálním tempem odpovídajícím jejich schopnostem, je podporována práce v týmu, ve dvojici. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

1. ročník

- Operační systémy, hardware, software.
- Základní kancelářské aplikace, samostatné projekty.
- Rozšiřující témata – natáčení a úprava videa, algoritmizace úloh, návrhy www stránek.

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku:

- samostatně řeší problémy, rozpoznává je a přemýšlí o způsobu řešení
- získává informace z různých zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost
- zvládá samostatnou práci s odbornou literaturou, internetem
- organizuje si učení, odlišuje podstatné od nepodstatného
- vyjadřuje se písemnou formou, rozumí grafům, diagramům a tabulkám
- samostatně pozoruje, experimentuje, vyhodnocuje, je schopen vycházet ze zkušeností
- samostatně vyhledává potřebné informace z různých zdrojů a dává je do souvislostí

2. ročník

- Prezentační technologie
- Práce s grafikou – rastrová grafika, práce s fotografií, fotoreportáž.
- Textové editory – zpracování rozsáhlejších dokumentů, konverze formátů.
- Rozšiřující témata – multimediální aplikace, algoritmizace úloh.

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku:

- dbá na formu komunikace a její společenská pravidla
- umí komunikovat verbálně, nonverbálně, pomocí prezentací
- jazykový projev umí přizpůsobit konkrétní situaci, ovládá spisovný jazyk
- ovládá komunikační technologie
- je schopen prezentovat, mluvit na veřejnosti a přizpůsobit se okolí
- obhájí vlastní názor a při argumentaci bere v úvahu názory druhých
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření pozitivních vztahů s ostatními lidmi

3. ročník

- Textové editory – tvorba vlastního dokumentu podle pravidel maturitní práce, autorská práva.
- Práce s grafikou – vektorová grafika, vlastní grafický návrh.
- Rozšiřující témata – zabezpečení počítače, počítačové sítě.

Očekávané výstupy:

Žák na konci ročníku:

- umí hledat souvislosti mezi poznatky a umí systematizovat je, přistupuje k informacím kriticky
- dokáže obhájit svůj názor, umí se adekvátně rozhodovat a nést zodpovědnost za svá rozhodnutí
- spolupracuje se svým okolím, konzultuje svou práci, vytváří a pořádá dokumentaci
- rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o něm a o způsobu řešení
- dokáže najít optimální způsob učení – organizuje si svůj učební proces, najde si svou motivaci k učení
- je zodpovědný za své učení

Průřezová témata

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (1., 3. ročník)

Strategie zvládnutí zátěžových situací tak, aby co nejméně ublížily, celková péče o vlastní zdraví.

Používání komunikačních dovedností k odolávání neúspěšnému nátlaku, umět vyhledávat informace a profesionální poradenství.

Organizační schopnosti a dovednosti, žák v roli vedoucího a v roli vedeného.

Ovládnutí sociálních dovedností potřebných při řešení problémů v interakci s druhými lidmi.

Sociální komunikace (1., 2., 3. ročník)

Specifika verbální a neverbální komunikace.

Porozumění způsobům lidské komunikace.

Rozvíjení dovedností spojených s komunikací.

Spolupráce a soutěž (1., 2. ročník)

Rozdíly mezi spoluprací a soutěží.

Zjištění osobnostních předpokladů žáka pro situace spolupráce a pro situace soutěžení, konkurence.

Spolupráce s lidmi, kteří jsou jiní než já sám, schopnost přijímat názory druhých lidí jako možná východiska pro svůj další rozvoj.

Fungovat jako člen skupiny a komunity, prokazovat ochotu ke spolupráci s ostatními.

Využívat sociálně-komunikační dovednosti výhodně pro spolupráci (jasná komunikace, argumentace, řešení sporů).

Média a mediální produkce (3. ročník)

Vnější vlivy na chování médií, mediální legislativa.

Organizace práce v médiích: jak vzniká zpráva, jak vzniká zábavní pořad, práce v redakci, práce v produkčním týmu.

Příprava vlastních materiálů psaných i nahrávaných (tvorba textu, zvukového a obrazového záznamu s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru a multimediálních technologií).

Komunikace a spolupráce v týmu (stanovení časového harmonogramu, rozdělení úkolů a odpovědnosti, otázka autorství a dopracování materiálů s ohledem na celek).

Mediální produkty a jejich významy (3. ročník)

Kategorie mediálních produktů (noviny, časopisy, rozhlasové a televizní vysílání, internetové stránky), formy mediálních sdělení.

Vztah mezi mediálními produkty a skutečností (mediální „reprezentace“ skutečnosti, vztah zpravodajství a skutečnosti, vztah fikce a skutečnosti, „hra“ se skutečností, relevance a věrohodnost informačních zdrojů a informací).

Reklama a její výrazové prostředky, kritický přístup k reklamě, rozbor reklamy z hlediska použité strategie (úspěch ve společnosti, získání obdivu, výzvy k identifikaci).

5.8 Volitelné vzdělávací aktivity

5.8.1 Literatura a komunikace

5.8.1.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět český jazyk

Délka studia: jeden rok nebo dva roky

Ročník: 3. a 4. ročníky

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník? 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Seminář je určen nejen zájemcům o prohloubení učiva českého jazyka a literatury, ale zejména těm, kteří chtějí zlepšit své komunikační dovednosti a schopnost promlouvat na veřejnosti.

Charakteristika: Seminář Literatura a komunikace klade důraz především na práci s textem. Žáci se učí interpretovat jak texty umělecké, tak neumělecké literatury po stránce obsahové i formální. Důležitou součástí semináře je také rozvoj komunikačních dovedností žáků, jejich řečnických schopností a schopnosti veřejně vystoupit a přednést svůj projev. Velký prostor je věnován hlubšímu a podrobnějšímu pohledu na vybraná literární díla. Cílem semináře je kultivovat osobnost žáka a jeho vyjadřovací schopnosti.

5.8.1.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3. ročník

- samostatná četba vybraných literárních děl a jejich interpretace
- srovnávání filmových adaptací a jejich literárních předloh
- práce s neuměleckými texty
- rétorická a mluvní cvičení
- teorie a praxe komunikace – záměr a strategie, efekt komunikace, kódování a dekodování, komunikační dovednosti, jazyková kultura, technika řeči, zlepšujeme kvalitu řeči

4. ročník

- samostatná četba vybraných literárních děl a jejich interpretace
- opakování vybraných okruhů z literární historie formou didaktických výstupů žáků
- práce s neuměleckými texty

- mluvní cvičení, nácvik prezentace
- vybrané kapitoly z komunikace

5.8.1.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4.ročník

- samostatná četba vybraných literárních děl a jejich interpretace
- opakování vybraných okruhů z literární historie formou didaktických výstupů žáků
- práce s neumeleckými texty
- rétorická a nácvik prezentace
- vybrané kapitoly z komunikace

5.8.2 Konverzace v anglickém jazyce

5.8.2.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět anglický jazyk

Délka studia: jeden rok nebo dva roky

Ročník: 3. a 4. ročníky

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Charakteristika:

- Předmět navazuje na základní výuku jazyka, umožňuje žákům rozvíjet dovednosti potřebné pro komunikaci v cizím jazyce.
- Pozornost je věnována samostatnému ústnímu projevu žáků. Jednotlivé úkoly jsou také vhodné pro práci ve dvojicích i ve větších skupinách.
- Při hodinách jsou využívány rozmanité texty (zejména z časopisů nebo z internetu). Jsou zdrojem nové slovní zásoby a slouží jako podněty k diskusi nebo jako podklady pro tvorbu referátů.
- Při hodinách je rovněž rozvíjena schopnost žáků porozumět mluvenému anglickému slovu a pracovat se získanými informacemi.
- Volba tematických okruhů vychází z aktuálně platných maturitních témat, případně ze vzájemné dohody mezi žáky a vyučujícím.
- Pokud si student zvolí seminář Konverzace v angličtině, nemůže si již zvolit Seminář k B2First nebo Seminář k C1Advanced.

Očekávané výstupy:

Žák na konci vzdělávání

- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule
- přednese souvislý projev na zadané téma
- s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace
- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený a vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu
- používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit
- využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma.

5.8.2.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

Tematické okruhy vycházejí z aktuálních maturitních témat, případně ze vzájemné dohody mezi žáky a vyučujícím.

Komunikační funkce jazyka a typy textů:

Výchozí vybrané materiály se vztahují k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích.

3. ročník

- Postoje, názory a stanoviska (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz)
- Emoce
- Morální postoje a funkce
- Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné, faktografické
- Samostatný ústní projev – popis, shrnutí, srovnání, jednodušší vyprávění
- Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a jiných médií
- Informace z médií

4. ročník

- Postoje, názory a stanoviska (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz)
- Emoce
- Morální postoje a funkce
- Čtený či slyšený text – jazykově komplikovanější často nestrukturované texty, dokumentární, imaginativní i umělecké, odborné
- Samostatný ústní projev – složitější vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu
- Interakce – strukturovaný pohovor, argumentační diskuse, formální i neformální rozhovor
- Informace z médií

5.8.2.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

Tematické okruhy vycházejí z aktuálních maturitních témat, případně ze vzájemné dohody mezi žáky a vyučujícím.

Komunikační funkce jazyka a typy textů:

Výchozí vybrané materiály se vztahují k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích.

4. ročník

- Postoje, názory a stanoviska (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz)
- Emoce
- Morální postoje a funkce
- Čtený či slyšený text – jazykově komplikovanější často nestrukturované texty, dokumentární, imaginativní i umělecké, odborné
- Samostatný ústní projev – složitější vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu
- Interakce – strukturovaný pohovor, argumentační diskuse, formální i neformální rozhovor
- Informace z médií

5.8.3 Seminář k B2First

5.8.3.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět anglický jazyk

Délka studia: dva roky

Ročník: 3. a 4. ročníky

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen pro žáky, kteří dosahují v anglickém jazyce úrovně B1 a chtějí složit B2First zkoušku

Charakteristika: Předmět navazuje na základní výuku jazyka, umožňuje žákům rozvíjet všechny dovednosti potřebné pro komunikaci v cizím jazyce – čtení, mluvení, psaní, poslech. Obsahem výuky je ústní a písemné vyjadřování v cizím jazyce a porozumění slyšené a psané promluvy. Základem práce bude příprava podle materiálů a učebnice určené k přípravě na B2First.

Pokud si student zvolí Seminář k B2First, nemůže si již zvolit seminář Konverzace v angličtině nebo Seminář k C1Advanced.

Očekávané výstupy:

Po absolvování semináře by žáci měli být schopni ovládat anglický jazyk na úrovni B2 a složit B2 First zkoušku.

Úroveň B2 podle Společného referenčního rámce pro jazyky (SERR) lze charakterizovat následovně:

Žák se jasně vyjadřuje, aniž by jazykově redukoval to, co chce sdělit. Má dostačující vyjadřovací prostředky k tomu, aby podal jasný popis, vyjádřil své názory, rozvíjel argumentaci bez většího hledání slov a k tomuto účelu používá některé druhy podřadných souvětí. Má všeobecně vysokou úroveň slovní zásoby, ačkoliv v malé míře dochází k záměnám a nesprávnému výběru slov, které však nezpůsobují problémy v komunikaci. Dobře ovládá gramatiku a jen občas se dopouští malých nebo nesystematických chyb, mohou se objevit menší nedostatky ve větě stavbě, ale nejsou časté a mohou být zpětně opraveny.

Žák se vyhne závažným chybám ve formulacích, vyjadřuje se sebevědomě, srozumitelně a zdvořile v rámci formálních a neformálních funkčních stylů, které odpovídají dané situaci a osobám, kterých se to týká.

5.8.3.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3.ročník

- Use of English – word formation, open cloze, multiple-choice close, key word transformations
- Writing – informal letter, article, linking expressions, for and against essay, review
- Listening – multiple-choice questions (short texts), sentence completion, multiple matching, multiple-choice questions (long text)
- Speaking – describing people, home; giving opinions, comparing; turn taking, suggesting, speculating; asking for and justifying opinions
- Reading – multiple matching, gapped text, multiple-choice questions + long text

4.ročník

- Use of English – word formation, open cloze, key word transformations, multiple-choice cloze
- Writing – formal letter of application, informal letter, essay, article, report
- Listening – sentence completion, multiple-choice questions (short texts), multiple matching, multiple-choice questions (long text)
- Speaking – talking about future plans, agreeing and disagreeing politely, comparing, adding more points, keeping going, decision-making
- Reading - multiple matching, gapped text, multiple-choice questions + long text

5.8.4 Seminář k C1Advanced

5.8.4.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět anglický jazyk

Délka studia: dva roky

Ročník: 3. a 4. ročníky

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen pro žáky, kteří dosahují v anglickém jazyce úrovně B2 a chtějí složit CAE zkoušku

Charakteristika: Předmět navazuje na základní výuku jazyka, umožňuje žákům rozvíjet všechny dovednosti potřebné pro komunikaci v cizím jazyce – čtení, mluvení, psaní, poslech. Obsahem výuky je ústní a písemné vyjadřování v cizím jazyce a porozumění slyšené a psané promluvy. Základem práce bude příprava podle materiálů a učebnice určené k přípravě na zkoušku CAE.

Pokud si student zvolí Seminář k C1Advanced, nemůže si již zvolit Seminář k B2First nebo seminář Konverzace v angličtině.

Očekávané výstupy:

Po absolvování semináře by žáci měli být schopni ovládat anglický jazyk na úrovni C1 a složit CAE zkoušku.

Úroveň C1 podle Společného referenčního rámce pro jazyky (SERR) lze charakterizovat následovně:

Uživatel jazyka s jazykovou úrovní C1 rozumí širokému rejstříku náročných a dlouhých textů a rozpozná implicitní významy textů. Umí se plynule a pohotově vyjadřovat bez zjevného hledání výrazů. Umí jazyka užívat pružně a efektivně pro společenské, akademické a profesní účely. Uživatel jazyka mající úroveň C1 umí vytvořit srozumitelné, dobře uspořádané, podrobné texty na složité témata, čímž prokazuje ovládnutí kompozičních útvarů, spojovacích výrazů a prostředků koheze.

5.8.4.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3.ročník

- Reading and Use of English – word formation, open cloze, multiple-choice cloze, key word transformations, gapped text, cross-text multiple matching, multiple-choice questions
- Writing – formal and informal letter, essay, report
- Listening – multiple-choice questions (short texts), sentence completion, multiple matching, multiple-choice questions (long text)
- Speaking – talking about past, present and future; making comparisons; suggesting, agreeing and disagreeing, asking for opinions, expressing and justifying opinions

4.ročník

- Reading and Use of English – word formation, open cloze, key word transformations, multiple-choice cloze, multiple matching, multiple-choice questions, gapped text, cross-text multiple matching
- Writing – formal letter, essay, proposal, review, report, concession
- Listening – sentence completion, multiple-choice questions (short texts), multiple matching, multiple-choice questions (long text)
- Speaking – commenting on partner's pictures, expressing preferences, likes and dislikes, giving examples, helping your partner, adding emphasis, speculating about present and past, negotiating, reaching a decision

5.8.5 Konverzace v německém jazyce

5.8.5.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět německý jazyk

Délka studia: dva roky

Ročník: 3. a 4. čtyřletého resp. 7. a 8. osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen především zájemcům o maturitu z němčiny a následně o další studium na filologických fakultách a školách humanitního typu.

Charakteristika:

Vyučování klade důraz hlavně na mluvenou podobu jazyka. Předmětem jsou jak běžná hovorová témata pro upevnění a zdokonalení slovní zásoby, poslechu a vlastní produkce (v poslechových textech, v referátech), ale probírají se i témata k maturitě, na které nezbyvá dostatek prostoru v povinných hodinách němčiny.

Žáci procvičují taky písemnou podobu jazyka v náročnějších stylových postupech jako esej nebo teze k přípravě ústního referátu. Součástí výuky je i četba a rozbor textů a domácí četba vybraných německy píšících autorů (ne povinně v originále). Látka může být doplněna vhodnými audiovizuálními programy.

V maturitním ročníku se mohou žáci sami rozhodnout o náplni jedné ze tří hodin týdně na základě vlastních potřeb a zájmů, které převládají v kursu vzhledem k maturitní zkoušce nebo k přijímacím zkouškám na vysokou školu, která forma práce s jazykem je pro ně v dané situaci nejpotřebnější.

5.8.5.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3.ročník

- Konverzace k běžným tématům v podobě referátů, reakcí na přečtené nebo vyslechnuté texty
- Realie České republiky, Jihočeského kraje, Č. Budějovic a některých dalších jihočeských
- Praha – hlavní město České republiky
- Realie německy mluvících zemí: SRN, Rakousko, Švýcarsko
- Evropa 20. století, evropské národy a jejich začlenění do Evropské Unie

4.ročník

- Vybrané ukázky z literatury německy mluvících zemí
- Opakování k maturitě, popřípadě k přijímacím zkouškám na vysokou školu
- Obtížnější maturitní témata jako pohled do budoucnosti, nové formy rodiny, nebezpečí v civilizovaném světě, spotřební společnost, reklama, elektronická média, oslavy a státní svátky, ekologie, školství (i v německy mluvících zemích), čím se baví mládež u nás a v zahraničí a další témata podle zájmu, zaměření žáků nebo podle jejich potřeb a taky podle úrovně kursu

5.8.6 Konverzace ve španělském jazyce

Návaznost: navazuje na předmět španělský jazyk

Délka studia: Dvouletý

Ročník: 3. a 4. čtyřletého resp. 7. a 8. osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen především zájemcům o maturitu ze španělského jazyka a následně o další studium na filologických fakultách a školách humanitního typu. Předmět rozšiřuje jazykové znalosti a schopnosti získané v povinné výuce španělského jazyka na úroveň mezinárodně uznávaného jazykového stupně B1, eventuálně B2.

Charakteristika: Vyučování klade důraz hlavně na mluvenou podobu jazyka. Předmětem jsou jak běžná hovorová témata pro upevnění a zdokonalení slovní zásoby, poslechu a vlastní produkce (v poslechových textech, v referátech), ale probírají se i témata k maturitě, na které nezbyvá dostatek prostoru v povinných hodinách španělštiny, a to především realie španělsky mluvících zemí.

Žáci procvičují také písemnou podobu jazyka v náročnějších stylových postupech jako esej nebo teze k přípravě ústního referátu. Součástí výuky je i četba a rozbor textů a domácí četba vybraných španělsky píšících autorů (ne povinně v originále). Látka může být doplněna vhodnými audiovizuálními programy.

5.8.6.1 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3.ročník

- Konverzace k běžným tématům v podobě referátů, reakcí na přečtené nebo vyslechnuté texty
- Realie České republiky, Jihočeského kraje, Č. Budějovic a některých dalších jihočeských měst

- Praha – hlavní město České republiky
- Reálie španělsky mluvících zemí: Španělsko, Mexiko a další země Střední a Jižní Ameriky
- Evropa 20. století, evropské národy a jejich začlenění do Evropské Unie

4.ročník

- Vybrané ukázky z literatury španělsky mluvících zemí
- Španělská a latinskoamerická kinematografie
- Španělské malířství a architektura
- Opakování k maturitě, popřípadě k přijímacím zkouškám na vysokou školu
- Obtížnější maturitní témata jako pohled do budoucnosti, nové formy rodiny, nebezpečí v civilizovaném světě, spotřební společnost, reklama, elektronická média, oslavy a státní svátky, ekologie, školství (i ve španělsky mluvících zemích), čím se baví mládež u nás a v zahraničí a další témata podle zájmu, zaměření žáků nebo podle jejich potřeb a také podle úrovně kurzu.

5.8.7 Konverzace ve francouzském jazyce

5.8.7.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět francouzský jazyk

Délka studia: Jeden nebo dva roky.

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia, 7. a 8. ročník osmiletého studia.

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Charakteristika:

- Předmět navazuje na základní výuku jazyka, umožňuje žákům rozvíjet dovednosti potřebné pro komunikaci v cizím jazyce.
- Pozornost je věnována samostatnému ústnímu projevu žáků. Jednotlivé úkoly jsou také vhodné pro práci ve dvojicích i ve větších skupinách.
- Při hodinách jsou využívány rozmanité texty (zejména z časopisů nebo z internetu). Jsou zdrojem nové slovní zásoby a slouží jako podněty k diskusi nebo jako podklady pro tvorbu referátů.
- Při hodinách je rovněž rozvíjena schopnost žáků porozumět mluvenému francouzskému slovu a pracovat se získanými informacemi.
- Volba tematických okruhů vychází z aktuálně platných maturitních témat, případně ze vzájemné dohody mezi žáky a vyučujícím.

Očekávané výstupy:

Žák na konci vzdělávání

- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule
- přednese souvislý projev na zadané téma
- s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace
- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený a vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu
- používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit
- využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma.

5.8.7.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

Tematické okruhy vycházejí z aktuálních maturitních témat, případně ze vzájemné dohody mezi žáky a vyučujícím.

Komunikační funkce jazyka a typy textů:

Výchozí vybrané materiály se vztahují k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích.

3. ročník

- Postoje, názory a stanoviska (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz)
- Emoce
- Morální postoje a funkce
- Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné, faktografické
- Samostatný ústní projev – popis, shrnutí, srovnání, jednodušší vyprávění
- Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a jiných médií
- Informace z médií

4. ročník

- Postoje, názory a stanoviska (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz)
- Emoce
- Morální postoje a funkce
- Čtený či slyšený text – jazykově komplikovanější často nestrukturované texty, dokumentární, imaginativní i umělecké, odborné
- Samostatný ústní projev – složitější vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu
- Interakce – strukturovaný pohovor, argumentační diskuse, formální i neformální rozhovor
- Informace z médií

5.8.7.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

Tematické okruhy vycházejí z aktuálních maturitních témat, případně ze vzájemné dohody mezi žáky a vyučujícími.

Komunikační funkce jazyka a typy textů:

Výchozí vybrané materiály se vztahují k oblastem osobním, vzdělávacím, pracovním a veřejným, se kterými se žák setkává běžně i méně často nebo jen ve specifických kruzích.

4. ročník

- Postoje, názory a stanoviska (souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz)
- Emoce
- Morální postoje a funkce
- Čtený či slyšený text – jazykově komplikovanější často nestrukturované texty, dokumentární, imaginativní i umělecké, odborné
- Samostatný ústní projev – složitější vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu
- Interakce – strukturovaný pohovor, argumentační diskuse, formální i neformální rozhovor
- Informace z médií

5.8.8 Základy ruského jazyka

5.8.8.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: nenavazuje na žádný předmět

Délka studia: jeden rok

Ročník: 4. čtyřletého, resp. 8. osmiletého studia

Hodinová dotace:

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o studium základů tohoto cizího jazyka.

Charakteristika: Úkolem předmětu je seznámit žáky se základy tohoto cizího jazyka, naučit je správně komunikovat v základních situacích každodenního života, získávat a správně předávat informace v mluveném i písemném projevu.

Pozornost je věnována poznání základů fonetického, grafického, lexikálního i syntaktického systému.

5.8.8.2 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

- Výslovnost samohlásek (včetně jotovaných), měkkých i tvrdých souhlásek, znělých i neznělých souhlásek
- Intonace vět oznamovacích, tázacích a rozkazovacích
- Pohyblivý přízvuk
- Slovesa v čase přítomném a minulém, vyjádření budoucnosti, obě konjugace
- Skloňování podstatných jmen
- Skloňování přídavných jmen
- Základní a řadové číslovky
- Zájmena osobní, ukazovací, přivlastňovací a tázací

Témata:

- Žák a rodina, škola, třída
- Představení sebe a jiných osob
- Základní informace o ruských reáliích – hlavní město, nejznámější místa a památky
- Určení času (měsíce, dny v týdnu, datum, roční doba)
- Volný čas, zájmy a záliby

5.8.9 Ruština pro maturanty

5.8.9.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět ruský jazyk

Délka studia: jeden rok

Ročník: 4. ročník čtyřletého studia, případně 8. ročník osmiletého studia

Hodinová dotace:

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o maturitu z ruštiny

Charakteristika:

Při výuce jsou rozvíjeny získané jazykové dovednosti, hodiny navazují na povinnou výuku ruského jazyka v předchozích ročnících. Při hodinách je kladen důraz na samostatný ústní projev žáků. Jsou využívány rozmanité materiály pro samostatnou i skupinovou práci. Součástí výuky je i prezentace referátů a diskuse o příslušných tématech.

5.8.9.2 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

- Moje rodina, místo, kde žiji, denní režim, volný čas
- Vzdělávání, plány do budoucna
- Péče o zdraví, sport, stravování, česká a ruská kuchyně
- Cestování, dopravní prostředky, dovolená
- Významné dny a výročí
- Nakupování, móda, oblékání
- Příroda, roční období, životní prostředí
- Kulturní život

- Moje město, region, Česká republika a její hlavní město
- Ruská federace, Moskva, Petrohrad, další města a zajímavá místa

5.8.10 Latinský jazyk

5.8.10.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: nenavazuje na žádný předmět

Délka studia: jeden rok

Ročník: 4. čtyřletého resp. 8. osmiletého studia

Hodinová dotace:

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o latinský jazyk, latinskou terminologii, výslovnost.

Charakteristika: Úkolem předmětu je seznámení s latinským jazykem, žáci se naučí latinskou výslovnost, tvarosloví, přídavná jména, zájmena osobní a přivlastňovací, číslovky, syntax, slovní zásobu. V souvislosti s texty v učebnici doplní a rozšíří antické reálie, antickou literaturu a dějiny.

Důraz je věnován pochopení latinského skloňování – deklinací, latinského časování – konjugací, tvarů přídavných jmen a tvoření příslovcí.

Žák by se měl orientovat v latinském textu, rozčlenit věty, text souvisle přeložit.

5.8.10.2 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4.ročník

- Latinská výslovnost, základní mluvnické termíny
- deklinace, základní latinské předložky
- konjugace, 2. konjugace
- deklinace, maskulina, neutra
- Adjektiva, adverbia
- konjugace, 4. konjugace
- Zájmena osobní a přivlastňovací
- Indikativ imperfekta aktiva a pasiva
- Sloveso esy a složeniny
- deklinace, maskulina, feminina, neutra
- Slovesa mezi 3. a 4. konjugací, slovesa deponentní
- Futurum sloves
- Číslovky 1–10
- deklinace, 5. deklinace

5.8.11 Seminář a cvičení z matematiky

5.8.11.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět matematika

Délka studia: jeden rok nebo dva roky

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia (resp. 7. a 8. ročník osmiletého studia)

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Dvouletý seminář je určen zájemcům o maturitu z matematiky a následně další studium na školách technického typu a školách zaměřených na studium matematiky. Jednoletý seminář je určen zájemcům o další studium a využití matematiky na školách technického typu a ekonomických školách.

Charakteristika: Úkolem předmětu je rozšíření znalostí, získaných v povinné výuce matematiky z hlediska prohloubení některých tematických celků a doplnění o další témata, která nejsou ve standardním učivu. Důraz je věnován pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva a k aplikaci matematických poznatků v dalších vzdělávacích oblastech, na práci s matematickými modely a k vědomí, že k výsledku lze dospět různými způsoby. Součástí předmětu je zdokonalování postupů a návyků při analýze a řešení problémů.

5.8.11.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

Výběr ze zadaných témat je variabilní, v závislosti na délce semináře, na schopnostech žáků a výstupních požadavcích.

3. ročník

- Parametrické rovnice a nerovnice
- Stereometrie
- Komplexní čísla
- Goniometrické funkce
- Složitější rovnice a nerovnice
- Matice, determinanty

4. ročník

- Důkazy
- Matematická indukce
- Opakování funkcí, vlastnosti funkcí
- Diferenciální počet
- Integrální počet
- Opakování celků středoškolské matematiky a jejich vzájemné provázání

5.8.11.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

Výběr ze zadaných témat je variabilní, v závislosti na délce semináře, na schopnostech žáků a výstupních požadavcích.

- Parametrické rovnice a nerovnice
- Matice, determinanty
- Diferenciální počet
- Integrální počet
- Využití matematického software a software na zpracování dat

5.8.12 Deskriptivní geometrie

5.8.12.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: nenavazuje na žádný předmět

Délka studia: jeden rok nebo dva roky

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia (resp. 7. a 8. ročník osmiletého studia)

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o další studium na školách technického typu.

Charakteristika: Úkolem předmětu je rozvíjení prostorové představivosti žáků a správné pochopení vztahů mezi trojrozměrnými objekty a dvourozměrným zobrazením. Součástí předmětu je zdokonalení rýsovacích postupů a návyků. Žáci budou seznámeni s různými zobrazovacími metodami a konstrukcemi základních prostorových útvarů v jednotlivých druzích promítání.

5.8.12.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3.ročník

- Konstrukce kuželoseček
- Mongeovo promítání
  - Zobrazení lineárních útvarů a vztahů mezi nimi
  - Zobrazení mnohostěnů v obecné poloze, řezy mnohostěnů
  - Zobrazení rotačních těles v obecné poloze
  - Řezy rotačních těles v základní poloze
- Kotované promítání
- Zobrazení lineárních útvarů a vztahů mezi nimi

4.ročník

- Pravoúhlá axonometrie
  - Zobrazení lineárních útvarů a vztahů mezi nimi
  - Zobrazení mnohostěnů v obecné poloze, řezy mnohostěnů
  - Zobrazení rotačních těles v základní poloze

5.8.12.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4.ročník

- Konstrukce kuželoseček
- Mongeovo promítání
  - Zobrazení lineárních útvarů a vztahů mezi nimi
  - Zobrazení mnohostěnů v obecné poloze, řezy mnohostěnů
  - Zobrazení rotačních těles v obecné poloze
- Pravoúhlá axonometrie
  - Zobrazení lineárních útvarů a vztahů mezi nimi
  - Zobrazení mnohostěnů v obecné poloze, řezy mnohostěnů
  - Zobrazení rotačních těles v základní poloze

5.8.13 Seminář a cvičení z fyziky

5.8.13.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět fyzika

Délka studia: jeden rok nebo dva roky

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého resp. 7. a 8. roč. osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Dvouletý seminář je určen pro žáky s hlubším zájmem o fyziku, kteří budou své středoškolské znalosti uplatňovat a prohlubovat v dalším vysokoškolském studiu. Bude též motivovat žáky k účasti ve fyzikálních soutěžích. Jednoletý seminář je určen pro žáky s hlubším zájmem o fyziku, kteří budou své středoškolské znalosti uplatňovat a prohlubovat v dalším vysokoškolském studiu, které není na fyziku přímo zaměřeno (lékařské fakulty apod.). Bude též motivovat žáky k účasti ve fyzikálních soutěžích.

Charakteristika: Cílem předmětu je doplnit a rozšířit znalosti žáků ze základního předmětu „fyzika“ a ukázat na praktické aplikace fyzikálních jevů a zákonitostí. Prostředkem k splnění tohoto cíle bude využívání moderních pomůcek, literatury, informací z internetu a počítačových programů.

Současně má předmět připravit žáky na zvládnutí maturitní zkoušky podle katalogu požadavků a k úspěšnému vykonání přijímacích zkoušek na VŠ.

Součástí výuky je také řešení typových úloh z přijímacích zkoušek s ohledem na požadavky žáků semináře.

V předmětu budou využívány mezipředmětové vztahy s matematikou, chemií a výpočetní technikou.

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova: oblast spolupráce a soutěž – laboratorní měření, zpracování výsledků, kooperace při stanovení optimálních postupů

5.8.13.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3. ročník

- Mechanika: pohyb v homogenním a centrálním poli, otáčivý pohyb, momentové veličiny, hydromechanika
- Astrofyzika
- Typové úlohy fyzikální olympiády
- Optika: fotometrie
- Experimentální úlohy: elektrické obvody

4. ročník

- Experimentální úlohy: optika
- Elektromagnetismus: EM vlnění, střídavý proud
- Speciální teorie relativity
- Základy kvantové mechaniky
- Jaderná a částicová fyzika
- Vybrané úlohy na aplikaci diferenciálního a integrálního počtu ve fyzice

5.8.13.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

Konkrétní témata budou vybírána dle zájmu žáků

- Vybrané kapitoly z mechaniky
- Vybrané kapitoly z termiky
- Vybrané kapitoly z elektromagnetismu
- Vybrané kapitoly z optiky
- Vybrané kapitoly z kvantové a jaderné fyziky
- Vybrané kapitoly ze speciální teorie relativity

5.8.14 Seminář a cvičení z chemie

5.8.14.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět chemie

Délka studia: jeden rok nebo dva roky

Ročník: 3. a 4. čtyřletého resp. 7. a 8. osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina:

Dvouletý seminář je určen především zájemcům o maturitu z chemie a následně o další studium na vysokých školách. Jednoletý seminář je určen především zájemcům o přípravu na přijímací zkoušky na vysokou školu a následně o další studium na vysokých školách.

Charakteristika: Cílem volitelného předmětu Seminář a cvičení z chemie je umožnit žákům, kteří mají o chemii zásadní zájem a směřují svá budoucí vysokoškolská studia do oborů, kde se vyžadují chemické znalosti a dovednosti toto:

- a. upevnit, prohloubit, rozšířit a systematizovat teoretické poznatky z povinného předmětu chemie

- b. zvládnout pracovní dovednosti a návyky při experimentální činnosti- tj. realizovat samostatně jednoduché laboratorní práce
- c. seznámit se s výzkumnou laboratoří nebo chemickým provozem formou exkurze, která je spojena s výkladem a besedou s příslušným odborníkem
- d. zaměřit se hlouběji na některá obecně chemická témata a podle zájmu a budoucí profesionální orientace na vybrané kapitoly určitých chemických oborů
- e. pochopit vliv různých látek na lidský organismus a na životní prostředí
- f. vyhledat informace a digitálně je zpracovat
- g. provést analýzu pomocí digitálních senzorů a zpracování získaných dat (dvouletý seminář)
- h. při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky a ohleduplně

Cílové kompetence: Je soubor cílových způsobilostí z chemie, které by měl žák ovládat. Jsou členěny do těchto kategorií:

Kompetence k učení

- definování základních chemických pojmů a veličin používaných v chemii
- určování podstatných, obecných a specifických znaků u chemických látek a jevů
- analyzování údajů o chemických látkách a jevech, jejich porovnávání a uspořádání podle určitého kritéria a určení vztahů mezi nimi
- klasifikace chemických látek a chemických dějů podle jejich obecných a specifických znaků
- vysvětlení chemických jevů nebo dějů pomocí známých chemických zákonů a teorií
- odvozování závěrů z výchozích údajů a podmínek pomocí indukce, dedukce a dalších myšlenkových operací

Kompetence k řešení problémů

- používání získaných poznatků pro řešení chemických úloh a problémů i při řešení konkrétních životních situací
- hodnocení chemických látek, jevů a dějů, posuzování souvislostí mezi nimi, rozpoznávání příčin a následků
- posuzování důsledků vlastností látek a průběhu chemických dějů z hlediska běžného života, hospodářské činnosti, ochrany a tvorby životního prostředí a bezpečnosti a ochrany zdraví
- využití poznatků z matematiky, fyziky, biologie a zeměpisu pro řešení chemických úloh nebo problémů
- zdůvodnění významu nových chemických poznatků pro společnost – nové materiály a výrobní postupy, využití ve zdravotnictví, průmyslu, zemědělství apod.

Kompetence k podnikavosti, kompetence občanské

- pozorování chemických látek a jejich změn, zaznamenávání průběhu a výsledku pozorování
- formulování závěru pozorování a jejich vysvětlení pomocí známých chemických poznatků
- provedení základní práce v chemické laboratoři
- provedení jednoduchých chemických pokusů a důkazů vybraných prvků a sloučenin podle návodu
- vyhodnocení výsledku experimentu a formulace závěru
- dodržování pravidel bezpečné práce v chemické laboratoři

Kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální

- čtení chemického textu s porozuměním (na úrovni středoškolského učiva) a z něho zpracování výstižného sdělení
- vyhledávání a interpretace informací v odborné chemické a technické literatuře (např. v chemických tabulkách, odborných časopisech, informace z hromadných sdělovacích prostředků, internetu apod.)
- vybírání podstatných informací z nadbytku chemických informací
- správné vyhodnocování údajů z tabulek, grafů a schémat
- zapisování a vyhodnocování empirických údajů, sestavování tabulek, grafů nebo schémat
- psaní a interpretace zpráv o experimentu nebo pozorování

- rozumění podstaty a umění vyjádřit vlastní názor na používání různých chemických postupů a metod v praxi (chemizace všech oborů lidské činnosti, znečišťování a čištění vody a ovzduší)

Kompetence digitální: Ve vyučovacím předmětu chemie využíváme pro utváření a rozvíjení dané klíčové kompetence vzdělávací strategie, které žákům umožňují:

- vyhledávat a interpretovat informace v digitálních zdrojích
- posoudit věrohodnost digitálních zdrojů
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky a ohleduplně
- vybrat z nadbytku chemických informací informace podstatné
- správně vyhodnotit údaje z tabulek, grafů, schémat
- digitálně zapsat a vyhodnotit empirické údaje, sestavit tabulku, graf nebo schéma
- digitálně zapsat a interpretovat zprávu z experimentu nebo pozorování
- vytvořit si digitální dokument na vybrané téma a odprezentovat ho
- využívání digitálních technologií (např. fotografie, video, 3D malování, 3D brýle.)
- využívání digitálních senzorů při měření veličin

5.8.14.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

Obsah tohoto předmětu byl stanoven tak, aby žáci splnili požadavky na maturitní zkoušku a úspěšně vykonali přijímací zkoušku na VŠ.

Požadavky jsou rozděleny do tří kategorií:

- a. znalosti s porozuměním
- b. aplikace poznatků a řešení problémů
- c. práce s informacemi

Vzdělávací obor Seminář a cvičení z chemie vede žáky k rozvoji digitálních kompetencí zejména prostřednictvím využívání digitálních technologií při realizaci pokusů a při získávání, uchování, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat. Žáci vyhledávají informace o chemické problematice v elektronických zdrojích, porovnávají je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů, srovnávají je s vlastní zkušeností a dodržují autorská práva. Třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech. Prostřednictvím digitálních technologií mohou žáci lépe porozumět chemickým dějům, které lze obtížně pozorovat v reálných podmínkách, pozorovat je a zaznamenávat jejich průběh.

Průřezová témata

V rámci výuky semináře z chemie jsou vybraná průřezová témata naplňována volbou vhodných textů z učebnic, odborných materiálů a online materiálů, diskuse na aktuální témata. Jejich realizace je doplněna vhodnými vyučovacími metodami (např. skupinové práce v různých týmech, střídání rolí ve skupinách), společné stanovení si pravidel ve třídě, v laboratoři a jejich dodržování.

Osobnostní a sociální výchova

- Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (3. – 4. ročník) – cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium; pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; vyrovnávání se s riziky a péče o své psychosomatické zdraví, rozvoj kreativity a sebedůvěry.
- Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (3. – 4. ročník) – v rámci stanovených pravidel se žáci učí pečovat o dobré vztahy, vzájemně se respektovat a být empatickými; v rámci výuky jsou rozvíjeny komunikační dovednosti (dialog a jeho pravidla řízení, komunikační situace z běžného života, atd...); žáci prakticky rozvíjí dovednosti pro kooperaci, učí se organizovat práci ve skupině, přijímat různé role (včetně vůdčích), řešit nastalé problémy.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Globální problémy jejich příčiny a důsledky (3. ročník) – přírodní zdroje z Evropy a světa; výroba sloučenin v Evropě a ve světě, objasňování globálních vlivů látek v Evropě a ve světě, vnímání dopadů a

důsledků globalizačních rozvojových procesů, umět si vytvořit na základě osvojených informací vlastní názor, umět ho vyjádřit a obhajovat ho argumentací v diskusích.

Environmentální výchova

- Člověk a životní prostředí (3. – 4. ročník) – environmentální výchova vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti, k pochopení velké provázanosti faktorů ekologických s faktory ekonomickými a sociálními. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoj lidské civilizace a hodnotovou orientaci žáků, vede k vytváření vlastních názorů a postojů a ke schopnosti vybrat optimální řešení v reálných situacích. Dále vede žáky k uvědomění si vlivu znečištěného prostředí na zdraví člověka.

3. ročník (septima) – prohloubení znalostí v oblastech:

- Anorganické názvosloví
- Chemické rovnice
- Chemické výpočty (roztoky, pH, výpočty z rovnic)
- Anorganická chemie – přehled vybraných prvků, jejich reakcí, sloučenin a využití
- Analytická chemie
- Chemická rovnováha
- Chemická kinetika a termochemie
- Syntetické makromolekulární látky

4. ročník (oktáva) – prohloubení znalostí v oblastech:

- Oxidace a redukce v živých i neživých soustavách
- Organická chemie – přehled všech skupin uhlovodíků a jejich derivátů, včetně názvosloví, reakcí a využití
- Biochemie – sacharidy, lipidy, bílkoviny, nukleové kyseliny, enzymy, vitamíny, hormony a jejich metabolismus

5.8.14.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

Předmět má připravit žáky zejména k úspěšnému vykonání přijímacích zkoušek na VŠ. Součástí výuky je také řešení typových úloh z přijímacích zkoušek s ohledem na požadavky žáků semináře.

Vzdělávací obor Seminář a cvičení z chemie vede žáky k rozvoji digitálních kompetencí zejména prostřednictvím využívání digitálních technologií při realizaci pokusů a při získávání, uchování, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat. Žáci vyhledávají informace o chemické problematice v elektronických zdrojích, porovnávají je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů, srovnávají je s vlastní zkušeností a dodržují autorská práva. Třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech. Prostřednictvím digitálních technologií mohou žáci lépe porozumět chemickým dějům, které lze obtížně pozorovat v reálných podmínkách, pozorovat je a zaznamenávat jejich průběh.

4. ročník (oktáva) – příprava k přijímacím zkouškám

- názvosloví anorganické chemie
  - Základní anorganické názvosloví – opakování
  - Doplnkové triviální názvosloví
  - Názvosloví složitějších komplexních sloučenin
- chemické výpočty
  - Výpočty látkového množství
  - Výpočty ze vzorců
  - Stechiometrické výpočty
  - Výpočty z roztoků
  - Výpočty z termochemických rovnic

- atom
  - Elektronové konfigurace
  - Teorie hybridizace
- názvosloví organické chemie
  - Názvosloví uhlovodíků – opakování
  - Názvosloví derivátů uhlovodíků a složitějších org. látek
- reakce v organické chemii
  - Typické reakce uhlovodíků a jejich derivátů – opakování
- významné látky živých organismů
  - Sacharidy – přepis vzorců, reakce, metabolismus
  - Lipidy – tvorba vzorců, reakce, metabolismus
  - Bílkoviny – tvorba vzorců peptidů, struktura, metabolismus
  - Nukleové kyseliny – zápis částí řetězců NK, proteosyntéza
  - Další významné přírodní látky – alkaloidy, vitamíny, hormony
  - Výživa – základní principy
- vybrané uměle vytvořené organické látky
  - Běžné polymery, jejich tvorba a využití
  - Běžně používaná léčiva (analgetika, antipyretika, anestetika, sedativa atd.)
  - Pesticidy (DDT, HCH, organofosfáty), vliv na životní prostředí
  - Aditiva v potravinách, příklady konkrétních potravin
  - Tenzidy, struktura, čisticí účinky
  - Barviva v textilním nebo potravinářském průmyslu, princip barevnosti
  - Ochrana před nebezpečnými látkami, první pomoc, základy toxikologie

5.8.15 Seminář a cvičení z biologie

5.8.15.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět biologie

Délka studia: dva roky

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia, 7. s 8. ročník osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o maturitu z biologie a následně další studium na školách přírodovědného typu a lékařských fakultách.

Charakteristika: Seminář a cvičení z biologie je volitelný předmět, jehož cílem je rozvíjet již nabyté vědomosti a praktické dovednosti, postihuje novinky v jednotlivých vědních oborech biologie a sleduje nové trendy přírodních věd. Žáci mají možnost si tento seminář zvolit jako dvouletý povinně volitelný předmět do 3. a 4. ročníku čtyřletého studia a 7. a 8. ročníku osmiletého studia.

5.8.15.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3.ročník

- Biologie buněk.
- Ekologie
- Virologie
- Bakteriologie
- Fyziologie rostlin

4.ročník

- Fylogenetický vývoj orgánových soustav:
  - kosterní a pohybové soustavy
  - soustav přeměny látkové
  - regulační a řídicí soustavy
  - reprodukční soustavy
- Genetika:
  - molekulární základy dědičnosti
  - genetika buněk
  - genetika mnohobuněčného organismu
  - genetická proměnlivost
  - genetika populací
  - genetika člověka
- Praktická cvičení z biologie člověka

Metody a formy práce:

- terénní exkurze – pracovní listy
- samostatná/ skupinová práce s odbornou literaturou, PC, internetem
- referáty, seminární práce
- laboratorní cvičení
- výklad
- určování a zařazování přírodnin podle atlasů
- návštěva biologických expozic (podle aktuální nabídky)
- beseda s odborníkem (dle možností)
- kontrolní testy
- výukové filmy, programy

5.8.16 Kapitoly ze zeměpisu

5.8.16.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět zeměpis

Délka studia: jeden rok nebo dva roky

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia, resp. 7. a 8. ročník osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o maturitu ze zeměpisu a následně další studium na školách přírodovědného a ekonomického typu.

Charakteristika: Úkolem předmětu je rozšíření znalostí, získaných v povinné výuce zeměpisu z hlediska prohloubení některých tematických celků a doplnění o další témata, která nejsou ve standardním učivu. Důraz je kladen na pochopení vzájemných vztahů a vazeb mezi okruhy učiva, samostatnost při získávání nových informací, orientaci na aktuální dění ve světě, práci s mapou, atlasem a globusem.

5.8.16.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

Výběr dle témat je variabilní v závislosti na délce semináře, na schopnostech žáků.

3. ročník

- Země jako vesmírné těleso
- Kartografie
- Kartografické terénní cvičení
- Krajinná sféra
- Fyzickogeografická terénní cvičení

- Demografie
- Statistika, tvorba grafů
- Regionální zeměpis vybraného světadílu

4. ročník

- Regionální zeměpis ostatních světadílů
- Ekonomické sféry hospodářství
- Jádrové oblasti světa
- Politická mapa světa
- Globální problémy světa v rámci demografie a ekologie
- Regionální zeměpis ČR
- Ohniska napětí ve světě

5.8.16.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

- Krajinná sféra
- Demografie
- Regionální zeměpis světadílů
- Ekonomické sféry hospodářství
- Regionální zeměpis ČR

5.8.17 Společenskovědní seminář

5.8.17.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět základy společenských věd

Délka studia: dva roky nebo jeden rok

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia (7. a 8. ročník osmiletého studia)

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Seminář je určen zájemcům o maturitu ze ZSV a následné studium humanitních oborů VŠ.

Charakteristika: Cílem semináře je rozšíření a doplnění znalostí získaných v povinné výuce ZSV, prohloubení některých tematických celků a doplnění o další témata, která nejsou ve standardním učivu. Důraz je kladen nejen na oblast teoretickou, ale i praktickou, součástí semináře jsou výstupy jednotlivých žáků na dané téma a diskuse k problémovým otázkám. Na začátku každého tematického celku se zopakují poznatky ze ZSV, k nimž se přičlení nově získané vědomosti. Hodnotí se i výsledky samostatné práce žáků, jejímž vyvrcholením je seminární/maturitní práce.

Metody a formy výuky:

- skupinová práce
- referáty
- diskuze
- besedy
- výukové dokumenty
- SCIO testy

5.8.17.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3. ročník

- Sociologický výzkum
- Mediální výchova
- Světová náboženství
- Multikulturní výchova
- Finanční gramotnost

4. ročník

- Sociologie
  - Sociální vztahy a struktura společnosti
- Ekonomie
  - Ekonomický život společnosti v praxi
- Politologie
  - Politický život ve státě
- Právo
  - Právo v každodenním životě
- Mezinárodní vztahy
  - ČR v mezinárodních organizacích
- Globální problémy lidstva
- Úvod do etiky

5.8.17.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

- Sociologie jako věda
  - Socializace, komunikace, kultura
- Politický systém a fungování demokracie
- Ústava ČR a dělba moci
- Právo a jeho význam
  - Občanské, rodinné, pracovní a trestní právo
- Mezinárodní vztahy
- Základy ekonomie
  - Hospodářský proces a hospodářská politika
  - Peníze a finanční instituce
- Management a marketing, firmy a jejich právní normy

5.8.18 Seminář z psychologie

5.8.18.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět základy společenských věd

Délka studia: dva roky nebo jeden rok

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia (7. a 8. ročník osmiletého studia)

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Seminář je určen zájemcům o studium psychologie, pedagogiky, sociálních a humanitních oborů. Dále pro všechny, kteří chtějí lépe porozumět sami sobě, svému chování a prožívání a tím i lépe porozumět ostatním.

Charakteristika: Cílem je rozšíření a prohloubení znalostí získaných na hodinách ZSV, rozšíření a doplnění dalších témat z oblasti psychologie. Důraz je kladen nejen na oblast teoretickou, ale součástí semináře jsou i tzv. zkušenostní cvičení, např.: aktivní imaginace, autogenní trénink, relaxační techniky, testy (výkonnostní, projektivní aj.), komunikační cvičení. V průběhu studia se předpokládá četba odborné literatury, je hodnocena samostatná i skupinová práce.

5.8.18.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3. ročník

- psychologie osobnosti (motivace, temperament, schopnosti, seberegulační vlastnosti, charakter)
- náročné životní situace (deprivace, frustrace, stres, konflikt, relaxační techniky)
- obecná psychologie (vnímání, myšlení, paměť, pozornost, emoce)
- komunikace
- sociální psychologie

4. ročník

- základní kapitoly z dějin psychologie, významné osobnosti a směry
- vývojová psychologie
- psychopatologie
- vybrané kapitoly podle zájmu žáků- např. grafologie, arteterapie
- příprava na přijímací zkoušky na VŠ

5.8.18.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

- sociální psychologie a komunikace
- základní kapitoly z dějin psychologie, významné osobnosti a směry
- vývojová psychologie
- psychopatologie
- příprava na přijímací zkoušky na VŠ

5.8.19 Seminář z filosofie

5.8.19.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět základy společenských věd

Délka studia: jeden rok

Ročník: 4. ročník čtyřletého studia (8. ročník osmiletého studia)

Hodinová dotace:

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o maturitu ze Základů společenských věd a k rozšíření znalostí získaných ve výuce předmětu Základy společenských věd.

Charakteristika: Předmět slouží k rozšíření znalostí z oblasti dějin filosofie, je zaměřen především na četbu filosofických textů a na odbornější diskuzi nad základními filosofickými tématy.

5.8.19.2 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

Požadavky na maturitu budou odrážet aktuální požadavky jednotlivých vysokých škol a bude zahrnovat zejména následující oblasti:

- Obecná témata filosofie a vztah k jiným disciplínám.
- Antická filosofie.
- Filosofie ve středověku a v období renesance.
- Novověká filosofie a osvícenství.
- Filosofie v 19. a ve 20. století.
- Vybrané kapitoly z dějin české filosofie.
- Světová náboženství, základní témata a pojmy.

Výběr témat je variabilní, v závislosti na délce semináře, na schopnostech žáků a výstupních požadavcích.

5.8.20 Ekonomie

5.8.20.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: nenavazuje na žádný předmět

Délka studia: dva roky nebo jeden rok

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia (7. a 8. ročník osmiletého studia)

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Organizace výuky: Výuka probíhá tradiční metodou výkladu, diskuse, exkurze, samostatného řešení úkolů. Hlavní důraz je kladen na rozvoj samostatného ekonomického uvažování žáků a rozvoje schopností vyjádření vlastních názorů žáků k dané ekonomické problematice a kvalitní diskuse s využitím adekvátní argumentace. Výuka probíhá ve třídách.

Charakteristika: Vyučovací volitelný předmět EKONOMIE vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Dalšími obsahově blízkými vzdělávacími obory jsou Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Matematika a její aplikace

Pomáhá porozumět tomu, co se děje v ekonomické sféře. Doplnjuje a prohlubuje vzdělávací obsah všech 6 základních průřezových témat. Předmět umožňuje získat znalosti o ekonomických pojmech, pochopit, jak probíhá dění v hospodářské sféře i to, jakými způsoby je možno toto dění posuzovat i evidovat.

Předmět vede žáka k pochopení mikroekonomických a makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání. Zaměřuje se na analýzu české i mezinárodní ekonomie včetně trhu práce.

V teoretické oblasti navazuje na informace získané v předmětu Základy společenských věd. Využívá také znalostí a dovedností získaných v Informatice a výpočetní technice.

Je zaměřen na rozvíjení samostatného přístupu k řešení základních úloh z oblasti ekonomie. Vytváří základní přehled o důležitých ekonomických zákonitostech. Vyžaduje od žáků orientaci na webových stránkách s ekonomickým zaměřením.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

- **Kompetence k učení**
Vyučující učí žáky efektivní orientaci v informačních zdrojích.
Vyučující zadává žákům samostatnou či skupinovou práci k ekonomické problematice. Žáci jsou nuceni efektivně využívat informační zdroje, kvalitně rozplánovat a delegovat jednotlivé dílčí úkoly mezi sebou.
Vyučující motivuje žáky sledovat aktuální dění v ekonomické oblasti. V následných školních diskusích jsou rozvíjeny schopnosti žáků obhajoby vlastních názorů a všeobecné orientace v ekonomické problematice nejen v ČR.
- **Kompetence k řešení problémů**
Vyučující předkládá žákům dílčí problémy vztahující se k probíranému učivu a podporuje různé přístupy žáků k analýze a následnému řešení problémů.
Vyučující osvětluje žákům různé ekonomické problémy a učí je žáky správně interpretovat.
- **Kompetence komunikativní**
Vyučující zařazuje do výuky řízené diskuse a prezentace, kterými se žáci učí formulovat vhodné argumentace a postoje k dané problematice. V rámci prezentace jsou využívány multimediální prostředky. Vyučující vede žáky k formulaci jasných dotazů k dané problematice.
- **Kompetence sociální a personální**
Vyučující vede žáky k týmové práci. Podporuje spolupráci v rámci týmu i celku. Vychovává žáky k budoucím kvalitním interpersonálním vztahům.
- **Kompetence občanské**

Vyučující vyžaduje sledování aktuálního ekonomického dění a následně vede řízenou diskusi k daným ekonomickým problémům.

Vyučující seznamuje žáky se základními principy demokratické společnosti a posiluje vědomí svého občanství.

Očekávané výstupy:

- Rozumí základním pojmům ekonomie
- Vysvětluje formování trhu
- Objasňuje pojem poptávka, faktory ovlivňující poptávku, elasticita poptávky, odvození poptávky pomocí indifferenční analýzy
- Objasňuje pojem nabídka, faktory ovlivňující nabídku, elasticita nabídky a faktory, které ji ovlivňují,
- Chápe tržní rovnováhu
- Rozumí a interpretuje národohospodářské agregáty v kontextu s ekonomickou situací ČR
- Vytváří si vlastní názory na hospodářskou politiku, orientuje se v základech fiskální, monetární a vnější obchodní politiky státu
- Orientuje se v daňovém systému ČR
- Chápe ekonomický růst
- Rozumí pojmům inflace, nezaměstnanost, platební bilance
- Sestavuje magický čtyřúhelník
- Orientuje se na trhu práce, zná základní legislativní principy vztahů na pracovním trhu
- Chápe bankovní systém v ČR
- Uvědomuje si podstatu, funkci a ochranné prvky peněz
- Orientuje se na bankovním trhu v ČR
- Rozeznává aktivní, pasivní a neutrální bankovní operace
- Orientuje se v mezinárodních finančních institucích
- Chápe podstatu EURA a Maastrichtská konvergenční kritéria
- Orientuje se na pojistném trhu v ČR, umí zvolit vhodný pojistný produkt k eliminaci svého rizika

5.8.20.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3. ročník

- Ekonomie a ekonomika
  - ekonomie jako věda
  - základní ekonomické subjekty
  - ekonomické statky, výroba a spotřeba
  - ekonomické sektory a systémy
- Základní elementy trhu
  - formování trhu, trh
  - poptávka, elasticita poptávky
  - nabídka, elasticita nabídky
  - tržní rovnováha, tvorba ceny
  - konkurence
  - ekonomický cyklus
- Podnik, podnikání
  - definice podnikání
  - právní formy podnikání
- Základy marketingu
  - definice marketingu, vývojové fáze marketingu
  - segmentace trhu

- marketingová strategie
- marketingový mix
- Finance
  - peníze
  - hospodaření domácnosti
  - finanční produkty
  - bankovní soustava ČR
- Daňový systém ČR
  - přímé daně
  - nepřímé daně
- Základy makroekonomie
  - fiskální politika – státní rozpočet, daňový systém ČR
  - monetární politika – inflace, kurz měny, platební bilance, HDP
  - sociální politika
- Pracovněprávní vztahy
  - práce a pracovní síla
  - politika zaměstnanosti a problém nezaměstnanosti
  - základní pojmy pracovního práva
  - výpočet mzdy

4. ročník

- Finanční rozhodování
  - faktor rizika, faktor času,
  - budoucí a současná hodnota
  - anuitní počet, amortizační schéma
- Podstata a význam účetnictví, právní úprava účetnictví
  - účetní dokumentace
- Dlouhodobý majetek
  - oceňování, odepisování
- Oběžný majetek
  - oceňování, koloběh oběžného majetku
- Rozvaha
- Základy podvojného účetnictví
  - základní změny rozvahy
  - podvojný účetní zápis
  - účet a jeho podstata, druhy účtů
  - základní účetní zásady
- Hospodářské procesy v soustavě účtů
  - hospodářské operace v účetnictví
- Uzavřený okruh v účetnictví
  - otevření účtů, uzavření účtů, sestavení uzávěrkových účtů
- Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek
  - pokladna, bankovní účet, peníze na cestě, ceniny
  - krátkodobé bankovní úvěry
- Účtová třída 1 – Zásoby
  - základní účtování zásob (způsob A)
  - účtování zásob na konci roku
  - zásoby vlastní výroby

- Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek
  - pořízení dlouhodobého majetku
  - odepisování
  - vyřazení dlouhodobého majetku
- Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy
  - odběratelé, dodavatelé
  - zaměstnanci, instituce
  - daně, dotace
- Účetní uzávěrka a závěrka, Cash flow
  - sestavení účetní uzávěrky a závěrky
- Finanční analýza
- Základy daňové evidence
  - právní úprava
  - peněžní deník a pomocné evidence
  - souvislý příklad

5.8.20.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

- Ekonomie a ekonomika
  - ekonomie jako věda
  - základní ekonomické subjekty
  - ekonomické statky, výroba a spotřeba
  - ekonomické sektory a systémy
- Základní elementy trhu
  - formování trhu, trh
  - poptávka, elasticita poptávky
  - nabídka, elasticita nabídky
  - tržní rovnováha, tvorba ceny
  - konkurence
  - ekonomický cyklus
- Podnik, podnikání
  - definice podnikání
  - právní formy podnikání
- Základy marketingu
  - definice marketingu, vývojové fáze marketingu
  - segmentace trhu
  - marketingová strategie
  - marketingový mix
- Finance
  - peníze
  - hospodaření domácnosti
  - finanční produkty
  - bankovní soustava ČR
- Daňový systém ČR
  - přímé daně
  - nepřímé daně
- Základy makroekonomie

- fiskální politika – státní rozpočet, daňový systém ČR
- monetární politika – inflace, kurz měny, platební bilance, HDP
- sociální politika
- Pracovněprávní vztahy
  - práce a pracovní síla
  - politika zaměstnanosti a problém nezaměstnanosti
  - základní pojmy pracovního práva
  - výpočet mzdy

5.8.21 Kapitoly z dějepisu

5.8.21.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět dějepis

Délka studia: dva roky

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia a 7. a 8. ročník osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o studium historie a humanitních oborů

Charakteristika: Je určen pro zájemce o předmět a poskytuje hlubší orientaci, znalosti a dovednosti nejen pro maturitní zkoušku, ale také další studium, především humanitních oborů. Výuka probíhá v učebnách školy vybavených audiovizuální technikou, obrazovým materiálem a mapami.

5.8.21.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

Výuka neprobíhá tradičním způsobem, ale řešením konkrétních historických problémů a samostatnou prací. První část plánu je postavena na tvorbě seminární práce, na níž se žáci učí metodám práce historika s prameny a literaturou. Součástí předmětu je také seznámení se s archivy a kulturními institucemi v místě školy a okolí (Státní okresní archiv, Jihočeské muzeum) pro založení badatelských listů a následné využívání historických pramenů.

Druhou část náplně semináře tvoří zevrubné seznámení s moderními dějinami Československa a Evropy v 20. století. Kromě tradičního výkladu probíhá výuka formou prezentací, videí, práce s dobovými textovými i obrazovými prameny a besed s pamětníky či odborníky.

3. ročník

- Seminární práce:
  - Úvod do studia historie, historické prameny, archivy, informační zdroje, metoda orální historie
  - Výběr tématu seminární práce – osobnost / místo / událost moderních dějin v regionu; vyhledání pramenů a literatury k tématu
  - Zpracování a obhajoba seminární práce
- Vybraná témata z dějin 1. pol. 20. století
  - První světová válka
  - První odboj a vznik ČSR
  - Dějiny Židů, nacismus a holocaust

4. ročník

- Příprava na ústní maturitní zkoušku z dějepisu
- Vybraná témata z dějin 2. pol. 20. století
  - Evropa a Československo v letech 1938-45
  - Československo v letech 1945-48
  - Československo po únoru 1948
  - Rok 1968-69 v Československu

- Československo v letech 1969-89
- Vybraná témata ze světových dějin po roce 1945

5.8.22 Dějiny hudby

5.8.22.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět estetická výchova – hudební

Délka studia: dva roky

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia, resp. 7. a 8. ročník osmiletého studia

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Cílová skupina: Seminář je určen pro žáky, kteří si chtějí prohloubit znalosti z oblasti dějin hudby, hudební teorie a dalších hudebně teoretických a hudebně praktických disciplín (sborový zpěv, instrumentální výchova) a koresponduje s požadavky na studium hudební vědy, sbormistrovství a hudební výchovy na pedagogické fakultě.

Charakteristika: Volitelný předmět Dějin hudby navazuje na hudební výchovu, vyučovanou v 1. a 2. ročníku čtyřletého gymnázia a v kvintě a sextě víceletého gymnázia. Zaměřuje se na následující témata:

5.8.22.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3. ročník

- Dějiny hudby od pravěku až po současnost
- Zvláštní pozornost je věnována hudebním směrům od konce 19. století (pozdní romantismus, impresionismus, expresionismus, dodekafonie, elektronická hudby, modální hudby, témbrová hudba, minimalismus, neofolklorismus a neoklasicismus)
- Rocková hudba, vyšší populár, muzikál, opereta, hudba jazzového okruhu
- Návštěva operního představení, rockového koncertu
- Vytváření vlastních prezentací, které se týkají probíraného hudebního žánru, historického období či oblíbených interpretů
- Uvědomování si vlivu médií na společnost (pozitiva a negativa vlivu), na interpretaci mediálního sdělení a reality.

4. ročník

- Poslechové semináře
- Hudební nauka (notopis, stupnice, intervaly, akordy)
- Hudební akustika
- Nauka o nástrojích
- Fyziologie a tvorba hlasu
- Intonační a rytmická průprava
- Vytváření vlastních prezentací, které se týkají probíraného hudebního žánru, historického období či oblíbených interpretů
- Uvědomování si vlivu médií na společnost (pozitiva a negativa vlivu), na interpretaci mediálního sdělení a reality.

5.8.23 Dějiny umění

5.8.23.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět estetická výchova – výtvarná

Délka studia: dva roky nebo jeden rok

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia (resp. 7. a 8. ročník osmiletého studia)

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o maturitu z estetické výchovy výtvarné a k rozšíření znalostí získaných ve výuce předmětu výtvarná výchova.

Charakteristika: Předmět slouží k rozšíření znalostí z oblasti dějin výtvarné kultury, je zaměřen na rozšíření znalostí z oblasti dějin výtvarné kultury a na profesní přípravu žáků.

5.8.23.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

Požadavky na maturitu budou odrážet aktuální požadavky jednotlivých vysokých škol a bude zahrnovat zejména následující oblasti:

3. ročník

- Dějiny umění 20. a 21. století v souvislosti s ostatními druhy umění
- Interpretace uměleckých děl
- Návštěva výstav

4. ročník

- Návštěva ateliérů výtvarných umělců
- Práce s odbornou literaturou
  - Výběr témat je variabilní, v závislosti na délce semináře, na schopnostech žáků a výstupních požadavcích.

Vytváření vlastních prezentací, které se týkají probíraného uměleckého směru, historického období či daného umělce a respektem k autorství a autorským právům. Uvědomování si vlivu médií na společnost (pozitiva a negativa vlivu), na interpretaci mediálního sdělení a reality.

5.8.23.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

Požadavky na maturitu budou odrážet aktuální požadavky jednotlivých vysokých škol a bude zahrnovat zejména následující oblasti:

4. ročník

- Dějiny umění 20. a 21. století v souvislosti s ostatními druhy umění
- Interpretace uměleckých děl
- Návštěva výstav

Vytváření vlastních prezentací, které se týkají probíraného uměleckého směru, historického období či daného umělce a respektem k autorství a autorským právům. Uvědomování si vlivu médií na společnost (pozitiva a negativa vlivu), na interpretaci mediálního sdělení a reality.

5.8.24 Informatika a programování

5.8.24.1 Charakteristika předmětu

Návaznost: navazuje na předmět informatika a výpočetní technika

Délka studia: dva roky nebo jeden rok

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletého studia resp. 7. a 8. ročník osmiletého

Hodinová dotace:

Dvouletý seminář – 3. ročník: 2 hodiny týdně; 4. ročník: 4 hodiny týdně

Jednoletý seminář – 4. ročník: 3 hodiny týdně

Cílová skupina: Předmět je určen zájemcům o maturitu z předmětu IT a zájemcům o vyšší úroveň využití IT, o další studium programování, popř. programování internetových stránek.

Charakteristika: Cílem předmětu je rozšíření znalostí získaných v povinné výuce IT, seznámení žáků se základy tvorby webových stránek a získání základních znalostí a dovedností v oblasti algoritmizace úloh a programování na teoretické i praktické úrovni a využití těchto znalostí při modelování reálných situací a

jejich řešení. Žáci se naučí pracovat v různých vývojových prostředích pro vytváření aplikací nebo webových stránek.

Vzhledem k charakteru předmětu bude obsah částečně proměnlivý a bude zaměřován co nejvíc individuálně. Obsah bude vycházet z úrovně uživatelských dovedností žáků a bude směřován podle jejich zájmu s různým důrazem na jednotlivé celky. Požadavky budou v jednotlivých letech odrážet aktuální stav rozvoje programovacích jazyků a informačních technologií. Stanovení prostředků (programovacích jazyků) bude probíhat operativně v každém školním roce podle těchto požadavků. Předpokládá se individuální přístup.

Očekávané výstupy:

- Žák je schopen orientovat se v oblasti výpočetní techniky a nových technologií a využívat maximálně jejich aplikací v běžném životě, rozumí pojmům tohoto oboru a je připraven pokračovat v rozvoji těchto dovedností.
- Žák umí navrhnout grafickou podobu webové stránky, vybrat a zdůvodnit vhodný layout stránky, vytvořit jednoduchou stránku a vytvořit šablonu stránky.
- Žák využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program), různé zápisy mezi sebou převádí a hodnotí je z hlediska přehlednosti, srozumitelnosti, jednoznačnosti.
- Žák přistupuje tvůrčím způsobem k řešení problémů, je schopen projektovat svoji činnost a spolupracovat v týmu. Své výsledky prezentuje a sdílí za dodržení autorských práv.

5.8.24.2 Vzdělávací obsah – dvouletý seminář

3. ročník

- základní informatické pojmy
- algoritmy a algoritmizace úloh
- tvorba webových stránek
- úvod do programování (možnost volby vývojového prostředí)

4. ročník

- programování aplikací
- základy práce s databázemi
- objektově orientované programování
- datové typy, datové struktury, dynamické datové struktury
- práce s pamětí, ukazatele
- základy Javascriptu
- CSS styly

Výběr ze zadaných témat je variabilní, v závislosti na schopnostech žáků a výstupních požadavcích.

5.8.24.3 Vzdělávací obsah – jednoletý seminář

4. ročník

- rozšíření základních informatických pojmů
- algoritmy a algoritmizace úloh
- tvorba webových stránek
- úvod do programování (možnost volby vývojového prostředí)

Výběr ze zadaných témat je variabilní, v závislosti na schopnostech žáků a výstupních požadavcích.

6 Hodnocení žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (v souladu s §51 až §53 školského zákona)

6.1.1 Zásady průběžného hodnocení a hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

- a) Učitel přihlíží při průběžné i celkové klasifikaci ke stanoveným cílům vzdělávání a k vzdělávacím a osobnostním předpokladům každého žáka. Zohledňuje vzdělávací potřeby každého jednotlivce /v souladu s vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a žáků mimořádně nadaných – Pravidla hodnocení a klasifikace žáků a žáků se specifickými poruchami učení v jednotlivých předmětech/, dbá důsledně na dodržování vzájemné úcty, respektu a důstojnosti všech účastníků vzdělávání /v souladu se zásadami a cíli vzdělávání dle §2 výše citovaného zákona/. Výsledky vzdělávání žáků a žáků v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech se klasifikují stupni prospěchu dle vyhlášky č.48/2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.
- b) Podklady pro hodnocení žáků se opírají o soustavné sledování výkonů žáků, jejich přípravy na vyučování, aktivitu během výchovně vzdělávacího procesu a písemné i ústní zkoušení.
- c) Hodnocení musí být jednoznačné, žákům srozumitelné, musí být věcné, tedy vztahující se k danému výkonu či chování žáka. Nelze směšovat hodnocení vědomostí s hodnocením chování. Celkové hodnocení musí být všestranné, tj. v oblasti výsledků vzdělávání přihlížet ke všem vědomostem, dovednostem a schopnostem žáka, které za hodnocené období projevil, a v oblasti chování přihlížet ke všem jeho projevům za hodnocené období.
- d) Žák musí být z vyučovacího předmětu vyzkoušen ústně, písemně nebo prakticky alespoň dvakrát za každé klasifikační období, z toho jedenkrát ústně. Ve vyučovacích předmětech s dotací tří a více hodin týdně minimálně čtyřikrát, z toho alespoň jednou ústně. Přihlíží se též k samostatným pracím žáka, jsou-li součástí vyučovacího předmětu.
- e) Při ústním zkoušení oznamuje vyučující žákovi hodnocení okamžitě, při písemném zkoušení v nejbližším možném termínu, nejpozději však do 14 dnů.
- f) Zákonné zástupce žáka o prospěchu a chování informují:
  - učitelé jednotlivých předmětů a třídní učitel dle pokynů ředitele školy (informační odpoledne, třídní schůzky apod.),
  - třídní učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají,
  - třídní učitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu a chování.
- g) Evidenci klasifikace vede vyučující v programu Bakaláři. Písemné práce archivuje vyučující po dobu celého školního roku.
- h) Na konci 1. pololetí vydává škola žákovi výpis vysvědčení, na konci školního roku vysvědčení. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů.

6.1.2 Kritéria stupňů prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí v průběžné i v závěrečné klasifikaci stupni prospěchu: **1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.**

Při klasifikaci se sleduje zejména:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů;
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální činnosti;
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí;
- kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost;
- aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim;
- přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu kvalitu výsledků činností;
- osvojení účinných metod samostatného studia;
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel;
- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu;
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně;
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice;
- v tělesné výchově, s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka, všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

6.1.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní i písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledku činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Žák je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Požadované intelektuální a motorické činnosti nevykonává vždy přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů s chybami. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevu a zákonitosti podle podnětu učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, není vždy tvořivé. Ústní a písemný projev není vždy správný, přesný a výstižný, grafický projev je méně estetický. Častější nedostatky se projevují v kvalitě výsledku jeho činnosti. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby.

Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevu je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení je zpravidla málo tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má zpravidla vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činnosti nejsou kvalitní, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevu a zákonitosti nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledku jeho činnosti a grafický projev jsou na nízké úrovni. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.1.4 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

(např. výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, občanská výchova apod.)

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně, podle požadavků školního vzdělávacího programu je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, ekologii, tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků školního vzdělávacího programu. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, ekologii a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, ekologii a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák přistupuje k činnostem bez zájmu, je málo samostatný i málo pohotový. Jeho projev je velmi málo působivý s mnoha chybami. Jeho vědomosti jsou neúplné a stejně jako dovednosti mají značné mezery. Při aplikaci vědomostí a při uplatňování dovedností potřebuje soustavnou pomoc učitele. O umění, estetiku, ekologii a tělesnou kulturu má občasný a většinou jen pasivní zájem. Svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost rozvíjí pouze sporadicky.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Učitel může dílčí zkoušky hodnotit i jinými způsoby (body, slovně apod.). Stanoví však pravidla pro jejich transformaci do základních stupňů.

6.1.5 Chování žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje ustanovení školního řádu. Ojedinele se může dopustit méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s ustanoveními školního řádu. Dopustí se ale závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením školního řádu. Je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo se opakovaně dopouští závažnějších přestupků proti zásadám školního řádu.

Stupeň hodnocení chování není výchovným opatřením. Současně s klasifikací nižším stupněm z chování může být uloženo výchovné opatření. Toto výchovné opatření může také předcházet vlastní klasifikaci již v průběhu školního roku.

6.1.6 Celkové hodnocení žáka na vysvědčení:

Celkové hodnocení žáka se vyjadřuje stupni

Prospěl(a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 - chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

Prospěl(a)

Žák prospěl, není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 - nedostatečný.

Neprospěl(a)

Žák neprospěl, je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 - nedostatečný.

Nehodnocen(a)

Žák je nehodnocen, je-li v některém povinném předmětu neklasifikován.

- a) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných a volitelných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem
- b) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
- c) V řádném termínu je hodnocen žák, u něhož má vyučující dostatečné podklady pro klasifikaci. Zamešká-li žák v klasifikačním období více než 20 % vyučovacích hodin, může být neklasifikován.
- d) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a který na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti; žák, který plní povinnou školní docházku, v těchto případech opakuje ročník vždy.
- e) Žák gymnázia, který neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, koná opravné zkoušky.
- f) Opravná zkouška se koná do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jeden den skládat jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k ní nedostaví, neprospěl.

- g) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku, přerušit vzdělávání, a to na dobu nejvýše dvou let. Po dobu přerušení vzdělávání žák není žákem této školy. Po uplynutí doby přerušení vzdělávání pokračuje žák v tom ročníku, ve kterém bylo vzdělávání přerušeno, popřípadě se souhlasem ředitele školy ve vyšším ročníku, prokáže-li odpovídající znalosti. Ředitel školy na základě žádosti ukončí přerušení vzdělávání i před uplynutím doby přerušení, nebrání-li tomu závažné důvody.

Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

- a) Pochvaly uděluje ředitel školy nebo třídní učitel.
- Pochvala ředitele školy se uděluje za: mimořádný projev lidskosti; mimořádný projev občanské nebo školní iniciativy; mimořádně záslužný nebo statečný čin; dlouhodobou úspěšnou práci; vynikající reprezentaci školy. Udělení pochvaly musí ředitel předem projednat v pedagogické radě.
  - Pochvala třídního učitele se uděluje za výrazný projev školní iniciativy; déle trvající úspěšnou práci; reprezentaci školy; práci pro třídní kolektiv. Udělení pochvaly musí třídní učitel nejprve projednat s ředitelem školy.
  - Ředitel školy i třídní učitel mohou udělovat i jiná ocenění (diplom, pochvalný list, věcný dar apod.). Kázeňská opatření ukládá ředitel školy nebo třídní učitel.
- Kázeňskými opatřeními jsou napomenutí, důtky, podmíněčné vyloučení ze studia a vyloučení ze studia. Jsou udělována za porušení povinností uložených školským zákonem nebo školním řádem.
- Napomenutí třídního učitele se ukládá za drobné, méně závažné a neopakující se porušení povinností.
  - Důtka třídního učitele se ukládá za závažnější, případně opakující se porušení povinností. Uložení důtky oznámí třídní učitel neprodleně řediteli školy.
  - Důtka ředitele školy se ukládá za vážné, případně i opakované porušení povinností. Uložení důtky musí ředitel nejprve projednat v pedagogické radě.
  - Pravidla pro uložení podmínečného vyloučení nebo vyloučení žáka ze studia stanovuje školský zákon.
- b) Třídní učitel zajišťuje, aby veškerá výchovná opatření a jejich důvody byly neprodleně a prokazatelně oznámeny zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci nezletilého žáka.
- c) Třídní učitel zajišťuje, aby veškerá výchovná opatření byla zaznamenána v dokumentaci školy. V nižším gymnáziu se udělení pochvaly zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž byla udělena.

6.1.7 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

- a) Komisionální zkoušku koná žák v souladu s §6 odst. 1) vyhlášky č. 13/2004 o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři v těchto případech:
- koná-li opravné zkoušky
  - požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybností o správnosti hodnocení.
- b) Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení. Termín komisionální přezkoušení stanoví ředitel školy bez zbytečného odkladu.
- c) Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka a žáka. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti. Protokol o komisionální zkoušce je součástí osobní dokumentace žáka.
- d) V případě pochybností o správnosti hodnocení žáka může být žáka v příslušném pololetí z daného předmětu komisionálně zkoušen pouze jednou. Komisionální zkoušku může žák konat v jednom dni nejvýše jednu.

- e) Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému předmětu a přísedící, který má odbornou kvalifikaci pro výuku téhož nebo příbuzného předmětu. Členy komise jmenuje ředitel školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky.

6.1.8 Průběh a způsob hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

Podle § 18 výše citovaného školského zákona a v souladu s §5 vyhlášky č.13/2004 o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři může zákonný zástupce nebo zletilý žák požádat o vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu. Ve své žádosti uvede důvody a doloží je. V něm bude žákovi určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného učebním plánem školy. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem se stává součástí osobní dokumentace žáka. Způsob hodnocení žáka je součástí individuálního učebního plánu a vychází z konkrétní situace žáka.

6.2 Autoevaluace školy

6.2.1 Oblasti, kritéria, nástroje a cíle autoevaluace

Oblast	Kritérium	Nástroje	Cíle
Podmínky ke vzdělávání	Ekonomické podmínky	Rozpočet	Objektivní hodnocení
	Technologické podmínky	Sledování, správci sbírek	
	Personální podmínky	Sledování	
Průběh vzdělávání	Kvalita výuky	Dotazníky, hospitační činnost	Odpovídající výsledky vzdělávání
	Plán výuky	Hospitační činnost, práce předmětových komisí	
	Úspěchy absolventů	Dotazník pro absolventy	
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání	Individualizace výuky	Pozorování, práce výchovného poradce	Kvalita zázemí pro žáky a oboustranná spolupráce s rodiči
	Spolupráce s rodiči	Informační odpoledne	
	Zázemí školy	Studentská rada	
	Individuální podpora	Práce školního poradenského centra	
Výsledky vzdělávání žáků	Hodnocení za pololetí	Statistiky tříd a předmětů	Posouzení výsledků žáků
	Výsledky maturitních zkoušek	Statistiky zkoušek	
	Úspěšnost absolventů v přijímacím řízení na VŠ	Rozhovor, dotazník	
	Úspěšnost žáků v soutěžích	Statistika	
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání	Komunikace vedení školy s pedagogy	Dotazníky, rozhovory	Kvalitní manažerská práce vedení školy
	Kvalita DVPP	Rozhovor	

pedagogických pracovníků			
Úroveň výsledků práce školy, zejména k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Propagace v médiích a na sociálních sítích	Web školy	Objektivní obraz školy
	Akce pro veřejnost, DOD	Rozhovory	
	Uplatnění absolventů	Dotazníky, Klub absolventů	
	Úspěchy žáků	Statistiky soutěží	

6.2.2 Časový harmonogram autoevaluace

Září	Zahajovací pedagogická rada, schůzky předmětových komisí, zjištění dosažených znalostí žáků
Říjen	Individuální rozhovory s pedagogy
Listopad	Individuální rozhovory s pedagogy, klasifikační porada, informační odpoledne
Prosinec	Kontrola plnění tematických plánů
Leden	Pololetní pedagogická rada, pololetní hodnocení žáků, Den otevřených dveří
Duben	Klasifikační porada, informační odpoledne, písemné maturitní zkoušky
Květen	Maturitní zkoušky, průběžné vyhodnocení výsledků soutěží
Červen	Závěrečná pedagogická rada, závěrečná klasifikace, statistické vyhodnocení prospěchu a chování, informační odpoledne pro nově přijaté
Průběžně	Hospitační činnost, vzájemné hospitace, pedagogické portfolio, DVPP pedagogických pracovníků, školní poradenské pracoviště